



Manualul operational privind managementul recuperării creanțelor

1. Prezentare generală
2. Noțiuni generale
3. Citarea contribuabilului la subdiviziunea SFS
4. Măsurile de recuperare a restanțelor
 - 4.1. Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului
 - 4.2. Sechestrarea bunurilor
 - 4.2.1. Sechestrul ca măsură de asigurare
 - 4.2.2. Sechestrul ca măsură de executare silită
 - 4.2.3. Inventarierea bunurilor sechestrate
 - 4.2.4. Evaluarea și comercializarea bunurilor sechestrate
 - 4.2.5. Particularitățile executării silite a obligației fiscale admise drept restanță de către entitățile economice de stat, sau în care statul deține o cotă parte
 - 4.2.6. Ridicarea sechestrului de pe bunuri
 - 4.3. Gajul, ipoteca
 - 4.4. Ridicarea mijloacelor bănești în numerar
 - 4.5. Urmărirea datoriei debitoare
 - 4.6. Suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți

- 4.7. Interacțiunea cu executorii judecătorești în procesul de executare silită
- 4.8. Sesizarea instanței de judecată referitor la perceperea restanțelor
- 4.9. Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale
- 4.10. Recuperarea restanțelor persoanelor fizice
- 4.11. Recuperarea creanțelor fiscale cu element de extranietate
- 4.12. Recuperarea creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public
- 4.13. Contestarea acțiunilor de executare silită
- 4.14. Inițierea procedurii de insolvabilitate
- 4.15. Imposibilitatea executării silite, inclusiv, survenirea termenului de prescripție
5. Sancțiuni
6. Stingerea prin scădere și luarea la evidență specială a obligației fiscale
7. Desfășurarea procedurii de insolvabilitate

1. Prezentare generală

Asigurarea colectării la nivel a veniturilor la bugetul public național de către Serviciul Fiscal de Stat, este o condiție importantă și indispensabilă pentru bunul mers al dezvoltării societății.

Întru asigurarea bunei administrări fiscale și a unei colectări mai bune, administrația fiscală nu trebuie să se limiteze doar la încasarea dinamică a veniturilor la buget, dar și recuperarea pe deplin și în termen restrâns a restanțelor la buget.

În acest sens, se necesită întreprinderea promptă, diversificată și rezonabilă a metodelor și măsurilor de asigurare și executare silită, precum și a consecutivității acțiunilor în vederea asigurării unei colectări eficiente a restanțelor cu riscuri și cheltuieli minime.

Obiectivul strategic prioritar rămîne a fi asigurarea recuperării restanțelor, precum și a diminuării cuantumului acestora prin consecvența măsurilor întreprinse bazate pe cadrul legislativ existent.

Astfel, întru asigurarea executării sarcinilor și obiectivelor propuse, este elaborat prezentul **Manual operațional în domeniul recuperării creanțelor**, care va servi drept suport atât metodologic, cât și practic, subdiviziunilor competente de recuperare a creanțelor din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, în vederea aplicării uniforme a măsurilor de asigurare și executare silită, potrivit

reglementărilor legale în vigoare, precum și în scopul diminuării cantitative a restanțelor la buget.

2. Noțiuni generale

Funcționar fiscal – funcționar public, conform prevederilor Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care este persoană cu funcție de răspundere remunerată în Serviciul Fiscal de Stat. Noțiunea “funcționar fiscal” este identică cu noțiunile “funcționar public”, și “persoană cu funcție de răspundere a Serviciului Fiscal de Stat”, prevăzute de Codul fiscal și de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Reprezentant al contribuabilului (al persoanei) – persoană care acționează în baza unei procuri, eliberate în conformitate cu legislația; avocat învestit cu împuterniciri conform legislației; părinte, înfietor, tutore sau curator în cazul persoanei fizice lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă; alte persoane care, conform legislației, pot avea calitatea de reprezentant.

Obligație fiscală - obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă.

Martor – persoană cu capacitatea de exercițiu deplină, care nu este interesată de săvârșirea actelor de executare și care nu se află cu participanții la procedura de executare în legături de rudenie pînă la al patrulea grad sau în relații de subordonare și nu este supus controlului din partea lor.

Perioadă fiscală – timp, stabilit conform legislației fiscale, pentru care se execută obligația fiscală.

Termen de stingere a obligației fiscale – perioadă, stabilită conform legislației fiscale, în care trebuie să fie executată obligația fiscală, incluzînd și ultima sa zi în orele de program ale Serviciului Fiscal de Stat. Dacă ultima zi a perioadei este una de odihnă, se va considera o ultimă zi prima zi lucrătoare care urmează după ziua de odihnă. În cazul prezentării dărilor de seamă în format electronic, ultima zi se consideră ziua deplină. În mod analogic se determină și termenele de executare a altor acțiuni prevăzute de legislația fiscală.

Control fiscal – verificare a corectitudinii cu care contribuabilul execută obligația fiscală și alte obligații prevăzute de legislația fiscală, inclusiv verificare a altor persoane sub aspectul legăturii lor cu activitatea contribuabilului prin metode, forme și operațiuni prevăzute de Codul fiscal.

Vizită fiscală – instrument de administrare fiscală cu scop de asigurare a conformării voluntare prin acordarea consultațiilor, analiza activității, acumularea unor date despre activitatea contribuabilului.

Încălcare fiscală – acțiune sau inacțiune, exprimată prin neîndeplinire sau îndeplinire neadecvată a prevederilor legislației fiscale, prin încălcare a drepturilor și intereselor legitime ale participanților la raporturile fiscale.

Restanță – sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii. Obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform [art.180 din Codul fiscal](#) devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul respectiv. Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de pînă la 500 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național în scopul:

- a) beneficierii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală;
- b) neprezentării și/sau anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar și/sau contul de plăți al contribuabilului al contribuabilului, emisă pentru asigurarea încasării restanțelor;
- c) atestării lipsei restanțelor față de bugetul public național ale contribuabililor;
- d) asigurării executării art.13 pct.8) din [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi](#);
- e) asigurării executării [art.131 alin.\(7\) din Codul fiscal](#);
- f) luării în evidență fiscală a conturilor bancare și/sau a conturilor de plăți în condițiile prevăzute la art. 167 din Codul fiscal;
- g) asigurării executării [art. I alin.\(2\) lit.f\) din Legea nr.51/2022](#) privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) și modificarea [Legii nr.489/1999](#) privind sistemul public de asigurări sociale.

Obligațiile fiscale luate la evidență fiscală specială conform [art.206 din Codul fiscal](#), nu se consideră restanțe pe perioada aflării la evidența fiscală specială, cu excepția obligațiilor fiscale aferente contribuabililor aflați în procedură de insolvență, procedura falimentului sau procedura simplificată a falimentului.

Executare silită a obligației fiscale – acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanței.

Bunuri – totalitate de valori materiale și de active imateriale, inclusiv de bani și de valori mobiliare, care se află în proprietatea persoanei, indiferent de faptul în a cărei folosință efectivă este, precum și de alte drepturi patrimoniale.

Sechestrare a bunurilor – acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru indisponibilizarea bunurilor persoanei.

Cont bancar și/sau cont de plăți – cont deschis în una din băncile (sucursala acesteia) din Republica Moldova sau din străinătate, în una din societățile de plată autorizate de Banca Națională a Moldovei participante la Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare, cont deschis în sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, precum și cont deschis la societățile emitente de monedă electronică și/sau la furnizorii de servicii poștale.

Document de plată – ordin de plată, notă de transfer sau ordin incaso întocmit în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Cod IBAN – (International Banc Account Number) șir de caractere care identifică în mod unic la nivel internațional contul deschis la o bancă/trezorerie.

Cont curent al contribuabilului – raport structurat corespunzător codului fiscal al contribuabilului, care reflectă nașterea, modificarea și stingerea obligației față de bugetul public național, în Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat.

Sumă plătită în plus – sumă plătită ca impozit, taxă, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă prin vărsare sau încasare, inclusiv prin executare silită, în cuantum mai mare decât cel prevăzut în conformitate cu legislația fiscală.

Secret fiscal – orice informație de care dispun organele cu atribuții de administrare fiscală, inclusiv informația despre contribuabil ce constituie secret comercial, cu excepția informației despre încălcarea legislației fiscale.

Sigiliu – produs electronic sau obiect alcătuit dintr-o placă de cauciuc, metal, lemn, hârtie sau alte materiale, fixată pe un suport, avînd gravată o emblemă, o inscripție sau un alt semn distinctiv oficial, ca dovadă a autenticității.

Sigilare – aplicarea sigiliului pe ușile unor încăperi, mijloace de transport, pe recipiente, diferite produse, colete, corespondență, pe bunurile debitorului, alte bunuri în scopul conservării, identificării, indisponibilizării ori evitării defacerii acestora de către persoane neautorizate.

Creditor – persoană fizică sau persoană juridică deținător al unui drept de creanță asupra patrimoniului debitorului, care poate face dovada creanței sale față de acest patrimoniu în condițiile [Legii insolvenței nr. 149/2012](#).

Creditori chirografari – clasă de creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut înainte de intentarea procesului de insolvență și nu sînt asigurate prin garanții.

Creditori garantați – clasă de creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut înainte de intentarea procesului de insolvență și sînt asigurate prin garanții reale în conformitate cu legea.

Creditori ai masei – creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut după intentarea procesului de insolvență și se execută în prealabil, în mod curent, pe măsura apariției lor.

Debitor – orice persoană, indicată la art.1 alin.(2) din [Legea insolvenței](#), care are datorii la plata creanțelor scadente, inclusiv a creanțelor fiscale, împotriva căreia a fost depusă în instanță de judecată o cerere de intentare a unui proces de insolvență.

Incapacitate de plată – situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a își executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți.

Insolvență – situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea de a își onora obligațiile de plată, constatată prin act judecătoresc de dispoziție.

Întreprindere în dificultate financiară – întreprindere al cărei potențial de viabilitate managerială și economică se află într-o dinamică descrescătoare, dar al cărei titular execută sau este capabil să execute obligațiile exigibile.

Masă credală – pasiv constituit din totalitatea obligațiilor debitorului insolvent față de creditori.

Masă debitoare – bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobîndite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sînt pasibile de executare silită.

Moratoriu – amîinare pe un anumit termen a îndeplinirii obligațiilor pecuniare de către debitor.

Obligație fiscală – obligație de a plăti impozite, taxe și de a efectua alte plăți la bugetul public național în modul și în condițiile stabilite de legislația fiscală (în sensul Legii insolvenței).

Obligație pecuniară – obligație a debitorului de a plăti creditorului o anumită sumă de bani în baza unui contract sau în baza unei obligații extracontractuale.

Obligații de plată curente – impozite, taxe și alte obligații de plată, credite și dobânzi aferente, majorări de întârziere (penalități), calculate din momentul intentării procesului de insolvență.

Perioadă de observație – perioadă cuprinsă între data admiterii cererii introductive spre examinare și data intentării procedurii de insolvență sau data confirmării planului procedurii de restructurare, sau, după caz, data intrării în faliment.

Poprire – procedură prin care administratorul insolvenței/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană.

Procedură accelerată de restructurare – procedură prin care debitorul, după o perioadă de observație, intră direct în procedură de restructurare.

Procedură a falimentului – procedură de insolvență concursuală colectivă și egalitară care se aplică debitorului în vederea lichidării patrimoniului acestuia pentru acoperirea pasivului.

Procedură de insolvență – procedură prin care debitorul intră, după o perioadă de observație, în procedură de restructurare sau în procedură a falimentului.

Procedură de restructurare – una dintre procedurile procesului de insolvență care se aplică debitorului și care presupune întocmirea, aprobarea, implementarea și respectarea unui plan complex de măsuri în vederea remedierii financiare și economice a debitorului și achitării datoriilor acestuia conform programului de plată a creanțelor.

Procedură simplificată a falimentului – procedură prin care debitorul intră direct în procedura falimentului după o perioadă de observație sau odată cu intentarea procedurii de insolvență.

Program de plată a creanțelor – tabel de creanțe, inclus în planul procedurii de restructurare, ce cuprinde quantumul sumelor pe care debitorul se obligă să le plătească creditorilor prin raportare la tabelul definitiv de creanțe, la fluxurile de mijloace bănești aferente planului și la termenele de plată a acestor sume.

Restructurare – proces de realizare a unui set de măsuri financiare, organizatorice, operaționale și juridice, orientate spre remedierea financiară și economică a întreprinderii pe bază de capitalizare, de reorganizare, de schimbare a structurii activelor și de modificare a procesului operațional de producție, precum și de alte măsuri care nu contravin legislației în vigoare.

Supraîndatorare – situație financiară a debitorului, a cărei răspundere este limitată prin lege la valoarea patrimoniului său, în care valoarea bunurilor nu mai acoperă obligațiile existente ale acestuia.

Gajul – garanție reală în al cărei temei creditorul gajist poate urmări bunul gajat avînd prioritate față de alți creditori, inclusiv față de stat, la satisfacerea creanței garantate. Valabilitatea gajului depinde de valabilitatea obligației garantate prin gaj.

Ipotecă – drept real în al cărei temei creditorul este în drept să ceară satisfacerea creanțelor sale, cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, din valoarea bunurilor imobile depuse în ipotecă, în cazul în care debitorul omite să execute obligațiile garantate cu ipotecă.

3. Citarea contribuabilului la subdiviziunea SFS

În scopul exercitării atribuțiilor, Serviciul Fiscal de Stat și funcționarul fiscal, conform prevederilor [art. 134 alin. \(1\) p. 14\) din Codul fiscal](#), au dreptul să citeze la Serviciul Fiscal de Stat contribuabilul, persoana presupusă a fi subiectul impozitării, persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului, inclusiv responsabilul de evidența documentelor referitoare la persoana presupusă a fi subiectul impozitării, pentru a depune mărturii, a prezenta documente și informații în problema de interes pentru Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția documentelor și informațiilor care, conform legislației, constituie secret de stat. Neprezentarea persoanei citate la data și ora stabilite în citație nu împiedică efectuarea de către Serviciul Fiscal de Stat a actelor procedurale fiscale.

Potrivit [art.226 alin.\(1\) din Codul fiscal](#), citația este un înscris în care persoana este invitată la Serviciul Fiscal de Stat ca să depună documente sau să prezinte alt gen de informație, relevante pentru administrarea fiscală, precum și pentru realizarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Serviciul Fiscal de Stat este în drept să citeze orice persoană pentru a depune mărturii sau a prezenta documente.

Modelul citației este stabilit de Serviciul Fiscal de Stat. În ea se indică scopul citării, data, ora și locul unde trebuie să se prezinte persoana citată, obligațiile și responsabilitatea ei.

Citațiile se întocmesc în 2 exemplare, unul dintre care se înmânează/expediază recomandat persoanei citate, iar altul se anexează la materialele aferente.

Conform [art.226 alin.\(3\) din Codul fiscal](#), în cazul citării contribuabilului, trebuie respectate următoarele reguli:

- a) citația să fie semnată de conducerea Serviciului Fiscal de Stat;
- b) citația să se înmâneze cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care persoana citată trebuie să se prezinte dacă legislația nu prevede altfel;
- c) în citație să fie specificate documentele de evidență sau un alt gen de informații dacă urmează să fie prezentate;
- d) la cererea persoanei citate, Serviciul Fiscal de Stat poate schimba data, ora sau locul de prezentare;
- e) persoana citată are dreptul să depună mărturii în prezența reprezentantului său;
- f) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să ceară persoanei citate să prezinte documentele existente, nu este însă în drept să ceară întocmirea și/sau semnarea de documente, cu excepția procesului-verbal.

La prezentarea contribuabilului, conform citației, funcționarul fiscal este obligat să respecte [art. 226 alin. \(4\) din Codul fiscal](#), care prevede că, înainte de audiere, se identifică persoana citată, i se expun drepturile, obligațiile, precum și răspunderea pe care o implică depunerea deliberată a unor mărturii false. Toate acestea se trec într-un proces-verbal, semnat, pentru conformitate, de persoana citată. La audiere, i se solicită să declare tot ceea ce cunoaște despre cazul pentru care a fost citată. După ce persoana depune mărturii, funcționarul fiscal îi poate adresa întrebări. Mărturiile se consemnează în procesul-verbal, semnat de cel care le-a depus.

De asemenea, se va ține cont și de prevederile imperative ale [art. 129¹ din Codul fiscal](#).

Menționăm că, potrivit [art. 253 alin. \(5\) din Codul fiscal](#), pentru neexecutarea cerințelor din citația Serviciului Fiscal de Stat, contribuabilii specificați la art.232 lit.b) din Codul fiscal, se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 600 de lei, contribuabilii specificați la [art. 232 lit. a\) și c\) din Codul fiscal](#) – de la 4 000 la 6 000 lei, iar neexecutarea cerințelor din citația bancară se sancționează cu amendă de 5 000 de lei

4. Măsurile de recuperare a restanțelor

4.1. Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare și (sau) de plăți ale contribuabilului

Începînd cu ziua următoare celei în care a apărut restanța sau în care s-a aflat despre apariția ei, inclusiv a obligației fiscale a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, veniturilor din vânzarea și privatizarea patrimoniului public, împrumuturilor interne și externe cu destinație special acordate agenților economici prin intermediul Ministerului Finanțelor, mijloacelor dezafectate de le buget pentru stingerea împrumuturilor acordate agenților economici cu garanție de stat sau cu garanția autorităților administrației publice locale, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile bancare și/sau de plăți (cu excepția contului de împrumut, a conturilor bancare și/sau de plăți deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvenței) ale contribuabilului dacă acesta dispune de ele și dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaște. Pentru toate categoriile de conturi bancare și/sau de plăți înscrise în Registrul fiscal de stat, ordinele incaso se emit în monedă națională. La executarea ordinului incaso emis în moneda națională înaintat la contul în valută străină al contribuabilului, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) efectuează operațiunea de cumpărare a valutei străine contra monedei naționale aplicînd cursul valutar stabilit de aceasta, cu transferarea leilor moldovenești la bugetul public național în aceeași zi.

Pînă la aplicarea ordinului incaso la contul bancar și/sau de plăți al contribuabilului restanțier, funcționarul fiscal responsabil de recuperarea creanțelor urmează să notifice contribuabilul restanțier. Dacă notificarea contribuabilului este imposibilă din motivul lipsei/neveridicității telefoanelor înregistrate și a lipsei adreselor de email în SISFS, funcționarul responsabil de recuperarea creanțelor efectuează înscrierea respectivă în registrul și înaintează ordinul incaso la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului restanțier.

Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare și/sau de plăți deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și mediatori se efectuează conform prevederilor articolului [197 din Codul fiscal](#). În cazul în care contribuabilul deține la contul său bancar și/sau de plăți mijloace bănești, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate

de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) este obligată să execute, în limita acestor mijloace, ordinul incaso a Serviciului Fiscal de Stat în decursul a 24 de ore din momentul în care a fost primit.

În cazul în care în ziua sau anterior recepționării ordinului incaso privind încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului au fost înaintate alte documente executorii și/sau în aceeași zi au fost înaintate alte ordine incaso pentru același cont/conturi bancare și/sau de plăți, emise de organele legal abilitate, și mijloacele bănești disponibile în aceste conturi nu sînt suficiente pentru executarea integrală a ordinelor incaso și a documentelor executorii indicate, acestea (ordinul incaso și documentul executoriu) se remit de către bancă (sucursală) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) în aceeași zi primului executor judecătoresc emitent, pentru încasarea și distribuirea mijloacelor bănești în ordinea satisfacerii creanțelor și conform procedurii stabilite de Codul de executare. În aceeași zi, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) va informa în scris și/sau prin alte metode legale Serviciul Fiscal de Stat despre existența altor ordine incaso și/sau documente executorii și despre remiterea acestora executorului judecătoresc corespunzător.

În cazul în care contribuabilul nu deține la contul său bancar și/sau de plăți mijloace bănești pentru a stinge, total sau parțial, obligația fiscală, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) remite Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 3 ore după termenul reglementat (24 ore), informația privind executarea ordinului incaso. În cazul suspendării operațiunilor la contul bancar și/sau de plăți pentru nestingerea obligației fiscale, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) informează imediat Serviciul Fiscal de Stat despre înscrierea în contul contribuabilului a mijloacelor bănești.

Procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare și/sau de plăți se stabilește de Banca Națională a Moldovei în comun cu Ministerul Finanțelor.

În urma alăturării realizate conform procedurii stabilite și după expirarea termenului de alăturare stabilit la [art.92 din Codul de executare](#), executorul judecătoresc va comunica, în termen de 3 zile, Serviciului Fiscal de Stat despre toate acțiunile și actele care trebuie sau au fost realizate cu această ocazie, în

special cele care vizează gradul de prioritate a creanțelor care concurează pentru mijloacele bănești aflate pe conturile debitorului ce sînt implicate în procedura de executare respectivă și va solicita avizul Serviciului Fiscal de Stat în acest sens.

Repartizarea sumelor încasate de pe conturile debitorului (în spețele care vizează și creanțele statului) se va realiza conform prevederilor legale în vigoare și doar în baza avizului pozitiv al Serviciului Fiscal de Stat. În cazul primirii refuzului privind ordinea de repartizare a sumelor, actele ulterioare în acest sens ale executorului judecătoresc sînt lovite de nulitate, executorul judecătoresc fiind obligat să se conformeze prescripțiilor privind modul de repartizare a sumelor indicate de către Serviciul Fiscal de Stat, ținînd cont de prevederile legislației în vigoare.

Prevederile [articolului 197 din Codul fiscal](#), nu se aplică în cazul în care în contul bancar și/sau de plăți al contribuabilului sînt înscrise mijloace bănești încasate de la comercializarea bunurilor gajate, în limita sumelor direcționate spre plata cheltuielilor aferente vînzării bunului gajat și în limita creanțelor care se plătesc din produsul vînzării bunului gajat.

De asemenea, ține de menționat că în cazul suspendării operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) informează SFS aferent înscrierii mijloacelor bănești în conturile contribuabilului

Potrivit [pct. 29¹ din Regulamentul privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2017](#), în cazul în care mijloacele bănești au fost încasate eronat de către SFS, restituirea acestora se efectuează la inițiativa SFS, prin întocmirea documentelor de plată conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor.

Sumele menționate se vor restitui la contul bancar și/sau de plăți al contribuabilului de la care acestea au fost încasate.

4.2. Sechestrarea bunurilor

4.2.1. Sechestrul ca măsură de asigurare

În conformitate cu prevederile stauate de [art. 227 din Codul fiscal](#), stingerea obligațiilor fiscale se asigură prin aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat sau alt organ abilitat majorării de întîrziere (penalității) la impozite și taxe, prin suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți, cu excepția celor de la conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau

majorarea capitalului social), prin sechestrarea bunurilor și prin alte măsuri prevăzute de Codul fiscal și de actele normative adoptate în conformitate cu acesta.

Potrivit [art. 230 din Codul fiscal](#) și [pct. 4 din Ordinul IFPS nr. 379/2017](#), sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a plății impozitelor, taxelor și/sau amenzilor se exercită în modul și condițiile prevăzute la capitolul 9 al Titlului V din Codul fiscal, cu excepția prevederilor ce țin de comercializarea bunurilor sechestrate.

Astfel, la aplicarea sechestrului ca măsură de asigurare se va ține cont de faptul că sunt pasibile de sechestrare toate bunurile care sunt proprietate a contribuabilului, indiferent de locul aflării lor, cu excepția bunurilor menționate la [art. 200 alin. \(6\) din Codul fiscal](#), inclusiv a bunurilor personale ale persoanei fizice care, conform [art. 89 din Codul de executare](#), nu sunt urmăribile, și anume:

- a) bunurile de uz personal sau casnic, inclusiv mobilierul, care sunt indispensabile traiului debitorului persoană fizică și al membrilor familiei lui, destinate întreținerii unui mod de trai rezonabil, cu condiția ca valoarea fiecăruia dintre aceste bunuri să nu depășească 2000 de lei;
- b) bunurile copiilor debitorului;
- c) ordinele, medaliile, alte semne distinctive cu care a fost decorat debitorul sau membrii familiei lui;
- d) produsele alimentare necesare debitorului și familiei lui timp de 3 luni, iar dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, animalele destinate producției de alimente pentru subzistență și hrana necesară pentru aceste animale;
- e) inventarul agricol, inclusiv animalele nedestinate producției de alimente folosite pentru lucrările agricole sau casnice, hrana pentru aceste animale și semințele pentru cultura pământului, dacă debitorul se ocupă cu agricultura, în măsura necesară continuării lucrărilor în agricultură;
- f) combustibilul, inclusiv cărbunele și lemnele, necesar debitorului și membrilor familiei lui pentru prepararea bucatelor și încălzirea locuinței, calculat pentru 3 luni de iarnă;
- g) obiectele de cult religios, portretele de familie, verighetele sau alte obiecte care au o valoare sentimentală sau personală, cu excepția bijuteriilor sau altor obiecte de lux;
- h) obiectele necesare debitorului pentru a-și continua exercitarea profesiei sau ocupației;
- i) mijloacele de transport speciale pentru persoanele cu dizabilități, obiectele indispensabile persoanelor cu dizabilități și cele destinate îngrijirii bolnavilor;
- j) autovehiculul care valorează cel mult 5 salarii medii pe economie, dacă acesta este în mod indispensabil necesar debitorului și membrilor familiei lui;
- k) bunul imobil cu destinație locativă în care debitorul are stabilit domiciliul, cu condiția ca debitorul și soțul/soția, copilul minor, inclusiv cel adoptat, sau persoana aflată la întreținerea debitorului să nu aibă o altă locuință în proprietate sau în folosință, iar valoarea prevăzută în documentele executorii conform cărora este sechestrat să nu depășească 12 salarii medii pe economie, măsurile asigurătorii asupra bunului menținându-se pe durata executării, fără a afecta dreptul de posesie și folosință al debitorului;
- l) animalele de companie, cu excepția celor crescute în scopuri comerciale;

m) alte bunuri care, conform legii, nu pot fi urmărite.

Conform prevederilor imperative statuate de [pct. 2 din Ordinul SFS nr. 379/2017](#), Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice măsuri de asigurare a stingerii obligației fiscale, în cazurile:

- emiterii deciziei asupra cazului de încălcare fiscală și neexpirării termenului de 30 zile din data pronunțării acesteia, conform [art. 252 din Codul fiscal](#);
- contestării deciziilor și acțiunilor privind executarea silită a obligației fiscale conform [art. 273 din Codul fiscal](#);
- monitorizării contribuabilului în perioada de funcționare a postului fiscal și existenței suspiciunii că acesta va înregistra obligații fiscale față de buget, pe care nu va fi în stare să le achite;
- asigurarea executării prevederilor [Hotărîrii Guvernului nr.1275 din 26.12.2018](#) pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală.

În acest context este de menționat că, în raport cu obligațiile fiscale restante ale contribuabilului înregistrate până la data emiterii deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, vor fi întreprinse măsuri de executare silită, inclusiv sub forma sechestrului ca măsură de executare silită, de către subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor în conformitate cu prevederile Capitolului 9 din Titlul V al [Codului fiscal](#) și cu prezentul Manual.

Concomitent, sechestrul poate fi aplicat și în cazurile când contribuabilul dispune de bunuri cu drept de proprietate, dar care nu sunt în posesia acestuia la momentul controlului.

Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare, inclusiv a mijloacelor bănești aflate în conturile bancare și/sau de plăți, care prin prisma [art.459 alin.\(5\) din Codul civil](#) sunt considerate bunuri mobile, precum și a mijloacelor bănești care se vor afla (viitoare), se va exercita în modul și condițiile prevăzute de Codul fiscal, cu excepția prevederilor ce țin de comercializarea bunurilor sechestrate.

În cazul în care a fost aplicat sechestrul ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale pe mijloacele bănești aflate în conturile bancare și/sau de plăți, la solicitarea contribuabilului și cu acordul scris al Serviciului Fiscal de Stat, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) va transfera mijloacele bănești pe care este aplicat sechestrul în contul stingerii obligației fiscale.

În scopul comercializării bunurilor sechestrate ca măsură de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale, se va aplica sechestrul ca modalitate de executare silită a obligației fiscale, în conformitate cu reglementările în vigoare ale Codului fiscal.

De menționat că, cazurile și acțiunile de sechestrul sus-enunțate, reprezintă măsuri de asigurare și nu de executare silită și urmează a nu fi confundate cu sechestrul aplicat pe bunurile contribuabilului, potrivit reglementărilor [art. 200 din Codul fiscal](#), cu toate că conform [pct. 4 din Ordinul SFS nr. 379/2017](#), procedura de aplicare a sechestrului ca măsură de asigurare, este identică celei prevăzute de Codul fiscal, cu excepția

prevederilor ce țin de comercializarea bunurilor sechestrate. Cu alte cuvinte, bunurile sechestrate ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale nu vor fi evaluate și comercializate, pentru asta urmînd ca acestea să fie ulterior sechestrate potrivit procedurii stabilite de titlul V din Codul fiscal.

4.2.2. Sechestrul ca măsură de executare silită

Sechestrul ca măsură de executare silită, poate fi aplicat în temeiul hotărîrii Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale.

Modelul hotărîrii și a actelor procedurale aferent sechestrului sunt reglementate de prevederile [Ordinului IFPS nr. 143 din 13 septembrie 2002 despre aprobarea formularelor de executare silită a obligațiilor fiscale](#).

Sechestrarea bunurilor contribuabilului se efectuează, dacă legislația nu prevede altfel, în prezența contribuabilului (a reprezentantului acestuia), a persoanei lui cu funcție de răspundere, iar în cazul în care contribuabilul este persoană fizică neînregistrată ca subiect al activității de întreprinzător – a unui membru major al familiei lui.

Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere se eschivează de a fi prezenți la sechestrarea bunurilor, aceasta se efectuează fără consimțămîntul sau în absența lor. Deschiderea fără consimțămîntul contribuabilului (reprezentantului acestuia), al persoanei lui cu funcție de răspundere ori în lipsa acestora a încăperilor și a altor locuri în care se află bunurile, precum și sechestrarea lor, se efectuează în prezența a doi martori asistenți.

În cazul cînd bunurile contribuabilului se află la domiciliul sau la reședința lui sau a unor alte persoane, sechestrarea bunurilor se va face numai cu consimțămîntul contribuabilului sau al persoanei căreia îi aparține domiciliul sau reședința.

Dacă persoana fizică nu permite accesul în domiciliul sau în reședința sa pentru a i se sechestra bunurile, funcționarul fiscal consemnează faptul într-un act. În astfel de cazuri, Serviciul Fiscal de Stat va intenta o acțiune în justiție. După ce instanța judecătorească emite o hotărîre de executare silită a obligației fiscale, aceasta este îndeplinită în conformitate cu legislația de procedură civilă.

Sunt pasibile de sechestrare toate bunurile care sunt proprietate a contribuabilului, indiferent de locul aflării lor, cu excepția celor care nu pot fi sechestrate, și anume:

a) produsele agricole perisabile, după cum urmează:

Fructe și pomușoare

- Fructe de culturi semîntoase (mere, pere, gutui) în stare proaspătă.
- Fructe de culturi sîmburoase (prune, corcodușe, piersici, caise, cireșe, vișine, zarzăre, coarne) în stare proaspătă.
- Fructe de culturi bacifere (coacăză, căpșune, fragi, zmeură, agrișe, catină albă, agude) în stare proaspătă.
- Struguri în stare proaspătă.

Cartofi și legume

- Cartofi timpurii în stare proaspătă.
- Varză proaspătă.
- Rizocarpi (ridiche de lună, pătrunjel, țelină, morcov, sfeclă de masă, napi, ridiche) în stare proaspătă.
- Castraveți în stare proaspătă.
- Roșii în stare proaspătă.
- Vinete în stare proaspătă.
- Patisoni în stare proaspătă.
- Dovlecei în stare proaspătă.
- Ardei grași în stare proaspătă.
- Știuleți de porumb copti în lapte și în țintă în stare proaspătă.
- Legume verzi în stare proaspătă.
- Păstăi de fasole, mazăre și bob în stare proaspătă.
- Mazăre verde (boabe) în stare proaspătă.

Culturi bostănoase

- Pepeni verzi (harbuji) în stare proaspătă.
- Pepeni galbeni (zămoși) în stare proaspătă.

Produse fitotehnice

- Culturi eterooleaginoase (trandafir, levănțică, mentă, salvie).
- Frunze de tutun (verzi).
- Plante vii și material săditor.
- Semințe de categoriile biologice:
 - * amelioratorului
 - * prebaza
 - * bază
 - * certificate
- Flori.
- Ciuperci în stare proaspătă.

Produse alimentare

- Lapte și produse lactate.
- Carne și produse din carne, proaspete.
- Ouă și produse din ouă.
- Pește și produse din pește, proaspete.

Producție prelucrată

- Castraveți murați și varză murată (murate timpuriu - până la 1 septembrie).

Alte bunuri

- Albine vii.

b) bunurile gajate pînă la momentul sechestrării;
c) bunurile personale ale persoanei fizice care, conform [Codului de executare](#), nu sînt urmăribile, și anume:

1. bunurile strict necesare uzului personal sau casnic al debitorului persoană fizică și al membrilor lui de familie:

- îmbrăcămintea, pentru fiecare persoană: un palton de iarnă și unul de toamnă, un costum de iarnă și unul de vară (pentru bărbați), două rochii sau două costume de vară și două de iarnă (pentru femei), o pălărie și o căciulă de iarnă, două broboade de vară și două de iarnă (pentru femei), altă îmbrăcăminte întrebuințată timp îndelungat și care nu are valoare;

- încălțăminte, lenjeria de corp și de pat, cu excepția obiectelor confecționate din materiale prețioase, precum și a obiectelor care au valoare artistică;

- toate bunurile copiilor;

- mobila: cîte un pat și un scaun pentru fiecare persoană, o masă, un dulap pentru familie;

- icoanele și portretele de familie, verighetetele;

- ordinele, medaliile, alte semne distinctive cu care a fost decorat debitorul sau membrii lui de familie;

- obiectele (inclusiv manualele și cărțile) necesare debitorului pentru a-și continua exercitarea profesiei;

- mijloacele de transport speciale pentru persoanele cu dizabilități, obiectele necesare persoanelor cu dizabilități și bolnavilor, destinate îngrijirii lor;

- produsele alimentare în cantități necesare pentru hrana debitorului și a membrilor lui de familie pe 3 luni;

- combustibilul necesar în prepararea bucatelor și încălzirea locuinței familiei în perioada rece a anului;

2. semințele de culturi agricole pentru însămînțare și sădire, în limitele necesare uzului personal al debitorului și familiei sale, cînd acestea aparțin unui debitor persoană fizică, a cărui activitate nu ține de producerea sau comercializarea acestora;

3. nutrețul pentru vitele care nu au fost urmărite, necesar pînă la strînsul nutrețurilor noi sau pînă la scoaterea vitelor la pășunat, după caz;

d) bunurile sechestrate de alte autorități publice;

e) alte bunuri care, conform legislației, sînt neurmăribile.

Sechestrarea bunurilor în temeiul hotărîrii Serviciului Fiscal de Stat este efectuată de funcționarul fiscal.

Astfel înainte de a se proceda la sechestrare, contribuabilului (reprezentantului acestuia), persoanei cu funcție de răspundere li se remite o copie de pe hotărîrea privind executarea silită a obligației fiscale și li se aduce la cunoștință, în scris sau oral, ce drepturi și obligații au în timpul sechestrării și ce răspundere prevede legea pentru neîndeplinirea obligațiilor.

Contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sînt obligați să prezinte spre sechestrare toate bunurile, inclusiv cele date unor alte

persoane la păstrare sau în folosință, precum și documentele confirmative ale dreptului de proprietate asupra bunurilor, și să comunice în scris:

- a) informații despre bunurile care nu aparțin contribuabilului și despre proprietarii acestora;
- b) informații despre bunurile care aparțin contribuabilului și care au fost date unor alte persoane la păstrare sau în folosință;
- c) informații despre bunurile gajate;
- d) informații despre bunurile sechestrate de alte autorități publice.

Pentru depistarea bunurilor contribuabilului, funcționarul fiscal este în drept să cerceteze locurile în care se presupune că se află acestea, iar în cazul domiciliului și reședinței – cu acordul persoanei căreia îi aparține sau în baza hotărârii instanței judecătorești.

Vor fi sechestrate bunuri numai în valoarea necesară și suficientă pentru stingerea obligației fiscale, pentru achitarea impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor sechestrate, al căror termen de plată este stabilit pînă la sau la data comercializării, și pentru recuperarea cheltuielilor de executare silită.

În cazul sechestrării construcțiilor, se recomandă sechestrarea și a terenului aferent și/sau a construcțiilor accesorii, ținînd cont de prevederile imperative ale [art. 200 alin. \(7\) din Codul fiscal](#), întru favorizarea ulterioară a cererii pe piață a bunurilor, în sensul comercializării și stingerii pe deplin și în termen restrîns a restanțelor la buget a contribuabilului.

Pentru determinarea cantității suficiente de bunuri ce urmează a fi sechestrate, în momentul sechestrării se stabilește prețul de sechestru al bunurilor după valoarea lor contabilă, în conformitate cu datele contabilității contribuabilului. În cazul cînd persoanele care, conform legislației, nu țin contabilitatea și cînd contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere se eschivează de a fi prezenți la sechestru sau lipsesc, prețul de sechestru al bunurilor îl stabilește funcționarul fiscal, luînd în considerare starea lor tehnică și alte caracteristici. Pentru constatarea stării tehnice pot fi invitați, după caz, specialiști în domeniu.

Pentru stabilirea valorii produselor cerealiere destinate consumului uman (grîu alimentar), contribuabilul urmează să dispună verificarea calității produselor cerealiere la un laborator de încercări acreditat, care se efectuează în corespundere cu prevederile [Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor](#) și alte acte normative în vigoare. Conformitatea produselor cu cerințele prescrise în Regulamentul tehnic „Grîul, orzul, ovăzul, secara, porumbul și sorgul de uz alimentar”, aprobat prin [Hotărîrea Guvernului nr. 202 din 11.03.2009](#), este asigurat de către producător.

Astfel, funcționarii fiscali, la aplicarea sechestrului asupra produselor cerealiere destinate consumului uman și expunerea ulterioară spre comercializare, vor solicita de la contribuabil și actele în formă scrisă, care confirmă, originea, calitatea și siguranța alimentară a cerealelor. În lista bunurilor sechestrate se vor înscrie obligatoriu toate caracteristicile individuale cu anexarea copiilor actelor menționate.

Aceste documente vor individualiza cantitatea bunurilor sechestrate și nu va permite contribuabililor substituirea bunurilor respective cu altele.

În cazul lipsei documentației tehnice și a rezultatelor verificării calității cerealelor la contribuabil, produsele cerealiere sechestrate se vor califica drept produse cerealiere furajere.

De asemenea, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice sechestru pe valori mobiliare (acțiuni, obligațiuni) și pe cote-părți (participațiuni, părți sociale) deținute în capitalul social al altor societăți (societate în nume colectiv, societate cu răspundere limitată, cooperativa).

În conformitate cu prevederile [art. 200 alin. \(8\) din Codul fiscal](#), valorile mobiliare vor fi sechestrate la prețul lor nominal.

Înainte de a proceda la sechestrarea părților sociale deținute în capitalul social al altor entități, funcționarul fiscal va verifica dacă pot fi urmărite alte bunuri ale contribuabilului restanțier pentru stingerea integrală a obligațiilor fiscale. Sechestrarea părților sociale se va realiza numai în situația în care bunurile disponibile ale contribuabilului restanțier nu sunt suficiente pentru stingerea obligațiilor fiscale restante ([art. 268 alin. \(1\) și art. 288 alin. \(7\) din Codul civil](#), [art. 29 alin. \(1\) din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată](#)).

Cota-parte într-o societate se determină conform documentelor ei de constituire.

Bunul contribuabilului sub formă de cotă-parte într-o societate se determină conform documentelor ei de constituire. În momentul sechestrării, determinarea valorii cotei-părți ce urmează a fi sechestrată se stabilește conform informației din SI al SFS, iar în caz de imposibilitate conform datelor din contabilitatea contribuabilului după efectuarea vizitei fiscale de către funcționarul fiscal responsabil-sau de la Societăți de Registru/Depozitarul central unic al valorilor mobiliare. După semnarea actului de sechestru, administratorului societății i se remite o somație despre sechestrarea cotei-părți a contribuabilului și răspunderea pentru înstrăinarea bunurilor incluse în cota-parte.

Dacă contribuabilul restanțier deține cotă-parte în capitalul social al unei societăți în nume colectiv, în conformitate cu prevederile [art. 268 alin. \(1\) din Codul civil](#), în adresa acesteia se va remite o notificare prin care se va solicita separarea unei părți din patrimoniul ei proporțional participațiunii (cotei-părți) deținute de contribuabilul restanțier în vederea stingerii obligațiilor fiscale restante ale acestuia. Partea din patrimoniul societății susceptibilă separării sau valoarea ei se determină conform unui bilanț întocmit la momentul remiterii notificării cu privire la separare. Sechestrul urmează să fie aplicat asupra bunurilor ce revin contribuabilului după separarea patrimoniului societății în modul corespunzător naturii bunului.

În cazul în care contribuabilul restanțier deține cotă-parte în capitalul social al unei cooperative, având în vedere dispozițiile [art. 285 alin. \(1\) și art. 288 alin. \(7\) din Codul civil](#), sechestrul se va aplica conform regulilor generale asupra bunurilor ce constituie aport al contribuabilului în capitalul social al societății. Informația despre aporturile contribuabilului restanțier va fi solicitată de la organul înregistrării de stat (Agenția Servicii Publice).

În situația în care contribuabilul restanțier deține cotă-parte în capitalul social al unei societăți cu răspundere limitată, funcționarul fiscal va aplica sechestrul asupra părților sociale ce aparțin contribuabilului conform informației din Registrul de stat al persoanelor juridice ținut de Agenția Servicii Publice. Bunurile societății nu vor fi sechestrate întrucât, potrivit prevederilor [art. 24 alin. \(1\) din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată](#), partea socială reprezintă o fracțiune din capitalul social al societății al cărei quantum se stabilește în funcție de quantumul aportului și include toate drepturile și obligațiile asociatului. Prin urmare, ținând cont și de dispozițiile art. 23 alin. (4) din legea nominalizată, conform cărora bunurile ce fac obiectul aportului în natură devin proprietate a societății, dacă actul de constituire nu prevede altfel, cota-parte într-o societate cu răspundere limitată nu conferă asociatului drepturi asupra bunurilor ce fac obiectul aportului la capitalul social.

Prețul de sechestrul al cotei-părți deținute de restanțier în capitalul social al societății cu răspundere limitată se stabilește, ținând cont de prevederile [art. 200 alin. \(8\) din Codul fiscal](#), după valoarea contabilă, în conformitate cu datele contabilității contribuabilului. La stabilirea valorii cotei-părți se va ține cont de prevederile pct. 75 din SNC „Creanțe și investiții financiare”, aprobat prin [Ordinul MF nr. 118/2003](#), precum și de pct. 10 din Standardul Internațional de Contabilitate 28 „Investițiile în entitățile asociate și în asocierile în participație”.

Dacă valoarea cotelor-părți sau valorilor mobiliare deținute de contribuabilul restanțier depășește quantumul obligațiilor sale fiscale restante, sechestrul urmează a fi aplicat doar asupra valorilor mobiliare sau cotelor-părți a căror valoare este necesară și suficientă pentru stingerea obligației fiscale, pentru achitarea impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor sechestrate, al căror termen de plată este stabilit pînă la sau la data comercializării, și pentru recuperarea cheltuielilor de executare silită.

În cazul sechestrării bunurilor, funcționarul fiscal întocmește, în două exemplare, după un model aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, lista bunurilor sechestrate ([Ordinului IFPS nr. 143 din 13 septembrie 2002 despre aprobarea formularelor de executare silită a obligațiilor fiscale](#)). Fiecare foaie este semnată de participanții la sechestrul.

În lista bunurilor sechestrate se indică denumirea, cantitatea, semnele individuale și valoarea bunurilor. La valorile mobiliare se indică numărul, emitentul, prețul nominal și alte date cunoscute la momentul sechestrării, iar la părțile sociale deținute în capitalul social al societății cu răspundere limitată se indică cota-parte, entitatea și valoarea cotei-părți conform documentelor contabile, precum și alte date cunoscute la momentul sechestrării.

După trecerea în listă a bunurilor sechestrate, se întocmește, în două exemplare, actul de sechestrul ([Ordinului IFPS nr. 143 din 13 septembrie 2002 despre aprobarea formularelor de executare silită a obligațiilor fiscale](#)) după un model aprobat de Serviciul Fiscal de Stat și se semnează de participanții la sechestrul. Exemplarul al doilea se remite contribuabilului (reprezentantului acestuia), persoanei lui cu funcție de răspundere contra semnătură.

Bunurile sechestrate se lasă spre păstrare în locul aflării lor la momentul sechestrării: la contribuabil sau la o altă persoană. În cel de al doilea caz, se admite remiterea bunurilor spre păstrare nemijlocit contribuabilului, care este obligat să le primească. La decizia funcționarului fiscal, bunurile pot fi remise spre păstrare unor alte persoane în bază de contract. Bijuteriile și alte obiecte de aur, argint, platină și de metale din grupa platinei, pietrele prețioase și perlele, precum și reziduurile din astfel de materiale, sînt depuse spre păstrare la instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) de către funcționarul fiscal. Responsabili de păstrarea bunurilor sechestrate sînt contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sau persoana care o suplinește, cărora li s-a adus la cunoștință faptul sechestrării, sau persoana căreia i-au fost încredințate sub semnătură bunurile sechestrate.

Actul de sechestru conține somația că dacă, în termen de 30 zile lucrătoare din data aplicării sechestrului, contribuabilul nu va plăti restanțele, bunurile sechestrate se vor comercializa.

Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere refuză să semneze actul de sechestru, funcționarul fiscal notează în dreptul numelui acestuia: "A refuzat să semneze". Nota refuzului se confirmă de regulă prin semnătura martorilor asistenți. În cazul absenței acestora, actul de sechestru este semnat de funcționarul fiscal, exemplarul al doilea fiind expedit recomandat contribuabilului.

Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere nu sînt prezenți la sechestru, faptul se va consemna în actul de sechestru în prezența a 2 martori asistenți, exemplarul al doilea fiind expedit recomandat contribuabilului în 24 de ore. În cazul sechestrării bunurilor supuse înregistrării la organele competente, în registrele de publicitate cu caracter constitutiv, în absența contribuabilului, actul de sechestru este semnat de funcționarul fiscal, iar exemplarul al doilea fiind expedit recomandat contribuabilului în termen de 24 de ore.

În cazul sechestrării valorilor mobiliare, Serviciul Fiscal de Stat va remite copia de pe actul de sechestru entității care ține evidența deținătorilor de valori mobiliare, iar în cazul sechestrării părților sociale deținute în capitalul social al societății cu răspundere limitată, copia actului de sechestru va fi remisă organului înregistrării de stat (Agenția Servicii Publice). Aceasta va consemna în registrul respectiv, imediat după primirea copiei, sechestrarea valorilor mobiliare sau a părților sociale deținute în capitalul social al societății cu răspundere limitată. Din acest moment, nu se va mai face, fără acordul Serviciului Fiscal de Stat, nici o operațiune cu valorile mobiliare sau cu părțile sociale sechestrate.

În cazul sechestrării bunurilor imobiliare, Serviciul Fiscal de Stat va remite, în aceeași zi sau în ziua următoare, copia de pe actul de sechestru și hotărîrea de executare silită a obligației fiscale organelor cadastrale teritoriale pentru notarea aplicării sechestrului.

Aceeași situație este valabilă și pentru cazurile cînd sunt sechestrate și/sau gajate mijloace de transport.

Dacă contribuabilul nu dispune de bunuri care, conform legislației, sînt sechestrabile, funcționarul fiscal întocmește un act de carență.

Sechestrarea bunurilor contribuabilului care se află la alte persoane

Bunurile contribuabilului care se află la alte persoane în baza unor contracte de împrumut, de arendă, de închiriere, de păstrare etc. se includ în lista bunurilor sechestrate în baza documentelor de care dispune contribuabilul referitor la aceste bunuri. După semnarea actului de sechestru, persoanei la care se află bunurile i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor contribuabilului, despre obligația ei de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite contribuabilului sau unor terți fără acordul Serviciului Fiscal de Stat. Bunurile sînt examinate, după caz, la locul aflării lor.

Dacă, în cadrul unor controale, se descoperă că bunurile contribuabilului sînt deținute de o altă persoană și că ele nu au fost sechestrate anterior, acesteia i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor contribuabilului, despre obligația ce i revine de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite contribuabilului sau unor terți fără acordul Serviciului Fiscal de Stat. Concomitent, se va întocmi o listă a acelor bunuri, fiecare pagină fiind semnată de funcționarul fiscal și de deținătorul bunurilor (reprezentantul lui).

După semnarea listei bunurilor deținute de o altă persoană, funcționarul fiscal o va verifica după documentele de contabilitate ale contribuabilului. După identificarea bunurilor, se va întocmi un act de sechestru.

Sechestrarea producției agricole nerecoltate (viitoare)

Serviciul Fiscal de Stat este în drept să sechestreze producția agricolă nerecoltată, cu excepția producției agricole perisabile menționată la [art. 200 alin. \(6\) lit. a\) din Codul fiscal](#).

Aplicarea sechestrului pe producția agricolă nerecoltată se efectuează pe principiile generale statuate de prevederile imperative ale Codului fiscal.

Aplicarea sechestrului pe producția agricolă nerecoltată, nu absolvă contribuabilul restanțier de cultivarea, recoltarea și/sau păstrarea producției respective.

Perioada de conformare benevolă a contribuabilului, la achitarea restanțelor la buget, se va extinde pînă la apariția în natură a producției sechestrate. În cazul neonorării obligațiilor fiscale de către contribuabil în termenul prescris, acesta va iniția procedura de evaluare și comercializare conform subcapitolului 4.2.4.

Alăturat, în procesul sechestrării producției agricole nerecoltate, Serviciul Fiscal de Stat va solicita de la contribuabilul restanțier și va anexa la materialele aferente sechestrului, documentele confirmative din evidența contabilă privind suprafața, cantitatea și prețul eventual de comercializare a producției agricole viitoare. Mențiunile respective vor fi înscrise în Lista bunurilor sechestrate (anexă la Actul de sechestru).

La fel, la aplicarea sechestrului pe producția agricolă viitoare și în scopul determinării cantității producției ce poate fi sechestrată și a valorii acesteia, Serviciul Fiscal de Stat va solicita de la contribuabilul restanțier și va anexa la materialele sechestrului Raportul statistic nr. 4-AGR (Totalurile semănatului pentru recolta în anul 20____), Raportul statistic nr. 8-AGR (Recolta roadei, semănatul culturilor de toamnă și aratul de zăble în anul 20____), Raportul statistic nr. 29-AGR (Producția obținută la culturile recoltate pe toată suprafața însămânțată în anul 20____), Raportul statistic nr. 21-VÎNZ (Vînzarea producției agricole în anul 20____) și Formularele specializate pe activitatea întreprinderilor agricole pe anul 20____) aprobate prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 98 din 29 noiembrie 2016. La fel se va ține cont și de Raportul statistic nr. 3-AGR (Informația privind deținătorii de terenuri agricole, conform stării la 1 mai ____), care se va solicita de la primăria satelor (comunelor), orașelor (după locul de amplasare a terenurilor).

În cazul neprezentării sau eschivării de la prezentarea documentelor menționate de către contribuabilul restanțier, primărie, Serviciul Fiscal de Stat va solicita prezentarea în regim prioritar a documentelor respective de la subdiviziunile teritoriale ale Biroului Național de Statistică.

Suplimentar, Serviciul Fiscal de Stat va verifica și o altă serie de documente necesare pentru aplicarea corectă a sechestrului pe producția agricolă nerecoltată (viitoare), după cum urmează:

1. Contractele încheiate între contribuabil și investitori din țară și străinătate, privind acordarea de credite tehnice contribuabilului;
2. Contractele încheiate între contribuabil cu instituțiile financiare privind acordarea creditelor pentru suplinirea fondurilor circulante și procurarea fondurilor fixe pe termen scurt și pe termen lung;
3. Contractele de arendă cu proprietarii terenurilor agricole.

La finalizarea perfectării Listei bunurilor sechestrate, Serviciul Fiscal de Stat va asigura înscrierea bunului sechestrat (producția agricolă nerecoltată (viitoare) în listă, asigurând corelația dintre bunul sechestrat ca bun accesoriu și terenul (indicând codul cadastral) ca bun principal.

În cazul sechestrării producției agricole nerecoltate (viitoare), Serviciul Fiscal de Stat va remite în aceeași zi sau în ziua următoare aplicării sechestrului, copia Actului de sechestru și Hotărîrii de executare silită administrației publice locale de nivelul doi (consiliile raionale) pentru notarea aplicării sechestrului în Registrul producției agricole sechestrate. Din acest moment contribuabilului îi este interzis să efectueze fără acordul Serviciului Fiscal de Stat tranzacții de înstrăinare a producției agricole nerecoltate (viitoare) sechestrate.

Pe parcursul existenței sechestrului aplicat pe producția agricolă nerecoltată (viitoare) la contribuabilul restanțier, Serviciul Fiscal de Stat va monitoriza permanent activitatea contribuabilului respectiv, aplicînd după caz, alte măsuri de asigurare și executare silită a obligației fiscale în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, întru stingerea mai rapidă a restanței față de buget.

Totodată, în cazul în care, pînă la recoltare contribuabilul restanțier își va onora obligațiile fiscale față de buget, Serviciul Fiscal de Stat va ridica sechestrul aplicat

pe producția agricolă nerecoltată (viitoare) în cel mai scurt timp posibil, eliberând bunurile date de sub sechestru.

La fel, în cazul în care pînă la recoltarea producției agricole, contribuabilul restanțier nu își va onora obligațiile fiscale față de buget, imediat ulterior după recoltarea producției agricole, Serviciul Fiscal de Stat va întocmi un act de constatare la fața locului prin care va determina cantitatea de facto a recoltei colectate, monitorizînd ca în cadrul procedurii de evaluare și comercializare a bunurilor, acestea să nu fie înstrăinate în alte scopuri, decît stingerea restanțelor.

În cazul forței majore (situații excepționale), calamităților naturale sau altor circumstanțe, Serviciul Fiscal de Stat va solicita contribuabilului restanțier prezentarea documentelor confirmative, anexîndu-le ulterior la materialele aferente sechestrului.

Dacă, potrivit actului de constatare, producția agricolă recoltată va depăși cuantumul celei indicate în actul de sechestru, Serviciul Fiscal de Stat va ridica sechestrul și va aplica imediat sechestrul pe producția agricolă recoltată în mărime și valoare suficientă pentru stingerea restanței față de buget și recuperării cheltuielilor de executare silită.

Alăturat, procedura sechestrării producției agricole nerecoltate poate fi aplicată contribuabililor restanțieri sub forma organizatorico-juridică de persoane juridice, fizice ce practică activitate de întreprinzător (întreprinderi individuale, gospodării țărănești (de fermier)), cît și persoanelor fizice-cetățeni.

4.2.3. Inventarierea bunurilor sechestrate

În sensul asigurării bunei administrări fiscale la capitolul inventarierii bunurilor sechestrate, funcționarul fiscal responsabil de sechestrarea bunurilor va întreprinde următoarele acțiuni:

- va efectua, după necesitate, dar nu mai rar decît o dată în trimestru, verificarea bunurilor sechestrate lăsate spre păstrare, în conformitate cu [art.200 alin.\(12\) din Codul fiscal](#);
- va efectua, după necesitate, dar nu mai rar decît o dată în trimestru, verificarea notificărilor în Registrul producției agricole sechestrate ([Ordinul Ministerului Finanțelor nr.122 din 19.10.2012](#));
- va întreprinde acțiunile în vederea constatării infracțiunii, urmînd ca de asemenea, să fie aplicate prevederile [art.263 alin. \(3\) din Codul fiscal](#).

De menționat că, aferent procedurii de inventariere a bunurilor sechestrate, în cazul în care, bunurile sunt prezente și corespund actului de sechestru și listei bunurilor sechestrate, precum și în cazul în care persoanele cu funcție de răspundere a contribuabilului/reprezentanții acestuia nu pot fi identificați sau se eschivează de la acțiunile de inventariere, urmare a ieșirii la fața locului (locul păstrării bunului sechestrat și/sau sediul/domiciliul contribuabilului), funcționarul

fiscal va întocmi un act de constatare și se va asigura cu probe foto și video, după caz.

În temeiul [art. 196 alin. \(2\) din Codul fiscal](#), funcționarul fiscal responsabil va solicita intervenția autorităților publice competente (de regulă MAI) întru identificarea contribuabilului și/sau a persoanelor cu funcție de răspundere/reprezentanților.

În cazul neidentificării contribuabilului și/sau a persoanelor cu funcție de răspundere/reprezentanților, inclusiv cu suportul autorităților publice competente, se va publica o notificare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, care va prevedea notificarea publică privind data, ora și locul efectuării acțiunilor de inventariere (se va indica locul bunurilor din actul de sechestru și lista bunurilor sechestrate), precum și obligația prezenței contribuabilului și/sau a persoanelor cu funcție de răspundere/reprezentanților, inclusiv cu mențiunea că în cazul neasigurării prezenței contribuabilului și/sau a persoanelor cu funcție de răspundere/reprezentanților, acțiunile date vor fi calificate drept încălcare pasibilă sancționării conform [art. 263 alin. \(3\) din Codul fiscal](#).

4.2.4. Evaluarea și comercializarea bunurilor sechestrate

I. Dispoziții generale

1.1. Prezentul Capitol stabilește modul de organizare a procesului de evaluare și comercializare de către contribuabil a bunurilor sechestrate de către subdiviziunile structurale ale Serviciului Fiscal de Stat.

1.2. Sub incidența prezentului Capitol nu cad aspectele ce țin de comercializarea bunurilor sechestrate potrivit art. 7 alin. (4) lit. e) și art. 9 alin. (3) lit. c) din [Legea privind administrarea și deținerea proprietății publice nr. 121/2007](#).

1.3. Prezenta procedură este întocmită în conformitate cu prevederile [art. 203 din Codul fiscal](#).

1.4. Noțiuni generale:

- *Obligație fiscală* – obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă;

- *Restanță* – sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii. Obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform [art. 180 din Codul fiscal](#) devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul

respectiv. Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de pînă la 500 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național în scopul:

- a) beneficierii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală;
- b) neprezentării și/sau anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar/de plată al contribuabilului, emisă pentru asigurarea încasării restanțelor;
- c) atestării lipsei restanțelor față de bugetul public național ale contribuabililor;
- d) asigurării executării art. 13 pct. 8) din [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi](#);
- e) asigurării executării [art. 131 alin. \(7\) din Codul fiscal](#);
- f) luării în evidență fiscală a conturilor bancare și/sau a conturilor de plăți în condițiile prevăzute la [art.167 din Codul fiscal](#).
- g) asigurării execuției art. I alin. (2) lit. f) [din Legea nr.51/2022 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești \(de fermier\)](#) și modificarea [Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale](#).

- *Executare silită a obligației fiscale* – acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanței;

- *Bunuri* – totalitate de valori materiale și de active imateriale, inclusiv de bani și de valori mobiliare, care se află în proprietatea persoanei, indiferent de faptul în a cărei folosință efectivă este, precum și de alte drepturi patrimoniale;

- *Sechestrare a bunurilor* – acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru indisponibilizarea bunurilor persoanei.

II. Selectarea evaluatorului

2.1. Anual, pînă la 15 decembrie, Serviciul Fiscal de Stat va asigura procedura de aprobare a listei persoanelor fizice sau juridice competente pentru evaluarea bunurilor sechestrate, certificate în conformitate cu prevederile [Legii cu privire la activitatea de evaluare nr. 989/2002](#) și/sau altor acte legislative în vigoare, care va fi plasată pe pagina oficială web a Serviciului Fiscal de Stat, pînă la 31 decembrie.

2.4. Plata pentru serviciile prestate de aceste persoane, este suportată integral de către contribuabil.

III. Acțiuni ce țin de organizarea evaluării și comercializării bunurilor sechestrate

3.1 Contribuabilul, pe bunurile căruia a fost aplicat sechestrul, este în drept să inițieze comercializarea bunurilor sechestrate imediat ce au fost finalizate acțiunile de sechestrul și a recepționat actul de sechestrul și lista bunurilor sechestrate. Despre acest fapt, contribuabilul este informat de către Serviciul Fiscal de Stat în scris, contra semnătură, prin intermediul funcționarului fiscal ce a aplicat sechestrul. În

cazul în care contribuabilul (reprezentantul acestuia) refuză recepționarea notificării, aceasta este expediată și înmînată conform [art. 129¹ din Codul fiscal](#).

3.1¹ Dacă contribuabilul, cu excepția persoanei fizice, nu și-a stins obligația fiscală în decursul a 30 de zile lucrătoare din data sechestrării bunurilor, acesta este obligat să comercializeze bunurile sechestrate în termen de 6 luni din data sechestrării.

3.2 În cazul cînd acțiunile Serviciului Fiscal de Stat sunt contestate, comercializarea bunurilor menționate în contestație sau în cererea de chemare în judecată se suspendă pînă la soluționarea cauzei.

3.3 În cazul sechestrării bunurilor în conformitate cu [art. 201¹ din Codul fiscal](#), comercializarea bunurilor sechestrate se va efectua după recoltarea acestora, ținînd cont de condițiile stipulate la Subcapitolul 4.2.2.

3.4 Comercializarea bunurilor sechestrate, după evaluarea acestora, se efectuează de către contribuabil pe proprie răspundere și cu acceptul Serviciului Fiscal de Stat.

3.5 În acest sens, contribuabilul bunurile căruia au fost sechestrate, după evaluarea bunurilor, sesizează Serviciul Fiscal de Stat în vederea coordonării și obținerii acceptului de comercializare.

3.6 Subdiviziunea competentă, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la recepționarea solicitării, va analiza sesizarea și se va expune.

Contribuabilul este în drept să conteste răspunsul la Serviciul Fiscal de Stat, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

3.8 Contribuabilul urmează să comercializeze, bunurile sechestrate conștiincios și cu bună credință, neeschivîndu-se de la obligațiile stabilite prin lege, cu prețul de comercializare egal sau mai mare decît valoarea de piață evaluată și valoarea contabilă în termen de 6 luni din data sechestrării (cu prezentarea dovezilor în acest sens – publicare anunț în ziar, plasare anunțuri pe portaluri de vânzări, în MO, etc.). La comercializarea părților sociale deținute în capitalul social al unei societăți cu răspundere limitată, contribuabilul va respecta dreptul de preemțiune al celorlalți asociați și al societății în condițiile prevăzute de lege.

3.9 Contribuabilul este în drept să comercializeze bunurile sechestrate prin orice metode legale prevăzute de legislația în vigoare, inclusiv să beneficieze de asistență calificată în domeniu din partea persoanelor competente.

3.10 Mijloacele bănești obținute din comercializarea bunurilor sechestrate se virează direct la bugetul public național, evitînd conturile bancare/de plată ale contribuabilului restanțier. Sumele încasate la buget, se îndreaptă succesiv de către cumpărător la recuperarea cheltuielilor de executare silită, la stingerea restanțelor

față de bugetul public național precum și la achitarea impozitelor și taxelor ce rezultă din comercializarea bunurilor sechestrate.

3.11 În cazul stingerii parțiale a obligației fiscale, se vor întreprinde măsuri în conformitate cu prevederile [art. 202 din Codul fiscal](#), în parte ce ține de revizuirea acțiunilor de sechestru, după caz.

3.12 Pentru contribuabil, comercializarea bunurilor sechestrate înseamnă desfacerea și livrarea de mărfuri cu toate consecințele ce decurg din aceste operațiuni, inclusiv cu eliberarea obligatorie a facturii fiscale, cu calcularea și plata impozitelor și taxelor ce decurg din comercializare.

3.13 În cazul necomercializării de către contribuabil a bunurilor sechestrate, Serviciului Fiscal de Stat este în drept să înainteze materialele spre executare executorului judecătoresc competent, în temeiul [art. 11 din Codul de executare](#), sau să înainteze contribuabilul la insolabilitate, ținând cont de prevederile [art. 194 alin. \(3\) din Codul fiscal](#), [Legea insolabilității nr. 149/2012](#), și a prezentului manual, având ca bază temeiul general ce constă în incapacitatea de plată a debitorului.

3.14 Comercializarea bunurilor sechestrate ale persoanei fizice se efectuează de către executorul judecătoresc în conformitate cu prevederile Codului de executare. Procedura remiterii către executorul judecătoresc este expusă la Subcapitolul 4.10 „Recuperarea restanțelor persoanelor fizice” din Capitolul 4 „Măsurile de recuperare a restanțelor”.

3.15 Dacă contribuabilul, cu excepția persoanei fizice, nu a asigurat comercializarea bunurilor sechestrate în termen de 6 luni din data sechestrării, la expirarea acestui termen, în cazul în care nu a fost achitată suma restanței, bunurile sunt transmise de Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 15 zile lucrătoare, executorului judecătoresc pentru comercializare conform Codului de executare.

IV. Dispoziții finale

4.1. Funcționarii fiscali din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, cât și contribuabilul (reprezentantul acestuia) sunt responsabili de exercitarea adecvată a funcțiilor și sarcinilor în corespundere cu drepturile și obligațiile prevăzute de legislația în vigoare, actele normative în vigoare și prezentul Capitol.

4.2. Orice litigiu apărut ca urmare a exercitării acțiunilor descrise în prezentul Capitol, vor fi soluționate pe cale amiabilă, iar în cazul în care nu vor putea fi soluționate, acestea vor fi rezolvate prin intermediul contestațiilor inclusiv în instanța de judecată.

4.2.5. Particularitățile executării silită a obligației fiscale admise drept restanță de către entitățile economice de stat, sau în care statul deține o cotă parte

În conformitate cu prevederile statuate de [art. 193 din Codul fiscal](#), condițiile de declanșare a executării silită a obligației fiscale sunt:

- Existența restanței, ținându-se cont de prevederile [art. 252 din Codul fiscal](#);
- Neexpirarea termenelor de prescripție reglementate de către Codul fiscal;
- Contribuabilul nu se află în procedură de lichidare (dizolvare) sau de aplicare a procedurilor de depășire a insolvabilității, conform prevederilor legislației în vigoare, cu excepția obligației fiscale calculate după intentarea procedurii de insolvabilitate, în conformitate cu prevederile [Legii insolvabilității nr. 149/2012](#).

Modalitățile de executare silită sunt reglementate de [art. 194 din Codul fiscal](#) și constau în:

- Încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare/de plată ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social);
- Ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar;
- Urmărirea bunurilor contribuabilului, cu excepția celor consemnate la liniuța unu și doi;
- Urmărirea datoriilor debitoare ale contribuabilului prin modalitățile descrise la liniuța unu, doi și trei;
- alăturarea la urmărire către executorul judecătoresc, conform art. 92, 101 din [Codul de executare](#);
- remiterea materialelor pentru executarea silită, către executorul judecătoresc competent, în temeiul art. 11 din Codul de executare.

Întru stabilirea unor acțiuni concrete de executare silită a obligației fiscale admise drept restanță de către entitățile economice de stat, sau în care statul deține o cotă parte, acestea se vor clasifica în următoarele categorii:

A) Entitățile economice incluse în lista bunurilor nepasibile de privatizare, potrivit reglementărilor [Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice](#);

B) Entitățile economice incluse în lista bunurilor proprietate de stat supuse privatizării potrivit reglementărilor [Hotărârii Guvernului nr. 945/2007](#) cu privire la măsurile de realizare a [Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice](#);

C) Entitățile economice care au statut de întreprindere, instituție, organ, organizație sau întreprinderea, instituția, organul, organizația în care statul deține o anumită cotă parte în capitalul social și care la rândul său nu sunt incluse nici în una din listele sus-menționate.

A) Entitățile economice incluse în lista bunurilor nepasibile de privatizare, potrivit reglementărilor [Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice](#).

În conformitate cu prevederile art. 13 din [Legea nr. 121/2007](#) din categoria bunurilor nepasibile de privatizare fac parte bunurile domeniului public, patrimoniul persoanelor juridice de drept public, precum și:

- I. 1. obiectivele care asigură capacitatea de apărare și securitate a statului, ordinea publică;
2. obiectivele care fac parte din patrimoniul cultural național, înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat;
3. valorile materiale incluse în rezervele de stat și în rezervele de mobilizare;
4. obiectivele a căror activitate constituie monopolul statului;
5. bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental;
6. terenurile din fondul apelor, inclusiv terenurile de sub apele folosite în interes public, fondul forestier, fișiile forestiere de protecție a apelor și cele din zonele sanitare, terenurile expuse riscului de alunecări;
7. căile de comunicație, pasajele subterane pentru pietoni;
8. oenotecile care, potrivit legislației, fac obiectul exclusiv al proprietății statului sau al proprietății unităților administrativ-teritoriale;
9. publicațiile periodice "Monitorul Oficial al Republicii Moldova", monitoarele oficiale ale raioanelor, ale municipiilor și monitorul unității teritoriale autonome Găgăuzia, precum și publicațiile periodice publice incluse în lista bunurilor nepasibile de privatizare;

10. alte bunuri care, potrivit legislației, fac obiectul exclusiv al proprietății statului sau al proprietății unităților administrativ-teritoriale.

II. Asemenea celor indicate în punctul I., sunt nepasibile de privatizare:

1. întreprinderile de stat care efectuează înregistrarea de stat a întreprinderilor și bunurilor, certificarea mărfurilor și a tehnicii, alte întreprinderi de stat care îndeplinesc, în exclusivitate sau în parte, funcții auxiliare ale statului;

2. întreprinderile de stat/municipale care exploatează drumurile auto, bunurile transportului feroviar, aviatic, fluvial și prin conducte, alte întreprinderi din infrastructura socială și/sau economică de uz sau de interes național ori local;

3. întreprinderile de stat/municipale care editează publicații periodice;

4. instituțiile medico-sanitare publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 10 din [Legea nr. 121/2007](#), bunurile domeniului public fac obiectul exclusiv al proprietății publice, fiind inalienabile, insesizabile și imprescriptibile și în particular:

- nu pot fi înstrăinate, nici prin privatizare sau depunere în capitalul social al unei persoane juridice;

- nu se pot constitui obiect al gajului sau al unei alte garanții reale;

- nu pot fi supuse urmăririi silite, nici chiar în cazul insolvenței persoanei juridice care le gestionează;

- dreptul de proprietate asupra lor nu se stinge prin neuz;

- nu pot fi dobândite de persoane fizice sau juridice prin uzucapiune.

De asemenea, actele juridice privind înstrăinarea sau dobândirea, în folosul persoanelor fizice sau al persoanelor juridice cu capital privat, a bunurilor domeniului public, inclusiv prin privatizare, precum și actele juridice privind darea acestor bunuri în comodat persoanelor indicate sunt lovite de nulitate absolută.

Drept urmare, în cazul în care asemenea entități economice admit restanțe față de bugetul public național, Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor se va limita numai la aplicarea măsurilor de asigurare și executare silită a obligației fiscale prin înaintarea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului, aplicarea ordinelor incaso, ridicarea mijloacelor bănești în numerar și lucrul cu debitorii acestora, inclusiv cu aplicarea sechestrului, în cazul în care, aceștia din urmă nu sunt de asemenea incluși în

categoria nominalizată, precum și prin intermediul executorilor judecătorești competenți.

B) Entitățile economice incluse în lista bunurilor proprietate de stat supuse privatizării potrivit reglementărilor Hotărîrii Guvernului nr. 945/2007 cu privire la măsurile de realizare a [Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice](#).

În conformitate cu prevederile art. 7 și art. 9 din [Legea nr. 121/2007](#), organul abilitat cu administrarea și deetatizarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietăți Publice din subordinea Guvernului, iar împuternicirile de proprietar al patrimoniului unității administrativ-teritoriale sunt exercitate de consiliul local în numele unității administrativ-teritoriale.

Astfel, în conformitate cu prevederile articolelor Legii sus-menționate, în domeniul privatizării, de competența organelor specificate sunt:

Agenția Proprietăți Publice din subordinea Guvernului – organizarea pregătirii și desfășurării procesului de comercializare a bunurilor sechestrate ale întreprinderilor de stat și ale societăților comerciale în care cota statului nu este mai mică de 25%, neincluse în lista bunurilor nepasibile de privatizare.

Autoritățile administrației publice locale – organizarea pregătirii și desfășurării procesului de comercializare a bunurilor sechestrate de la întreprinderile municipale și societățile comerciale în care unitatea administrativ-teritorială are o cotă de cel puțin 25%, neincluse în listele bunurilor nepasibile de privatizare.

Drept urmare, în cazul în care asemenea entități economice admit restanțe față de bugetul public național, Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor va aplica măsurile de asigurare și executare silită, iar în cazul în care, se va aplica sechestrul pe bunurile acestora, materialele respective se vor remite organelor sus-menționate, întru efectuarea de către aceștia a procesului de comercializare a bunurilor sechestrate.

C) Entitățile economice care au statut de întreprindere, instituție, organ, organizație sau întreprinderea, instituția, organul, organizația în care statul deține o anumită cotă parte în capitalul social și care la rîndul său nu sunt incluse nici în una din listele sus-menționate.

În cazul în care entitățile economice descrise în capitolul dat generează restanțe față de bugetul public național, Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor Serviciul Fiscal de Stat va sesiza organele de conducere și fondatorul entității, în vederea remedierii situației fiscale, iar în cazul în care aceste persoane/instituții nu reacționează în termen de 30 de zile lucrătoare de la momentul sesizării, aplică măsurile de asigurare și/sau de executare silită pe principii generale.

4.2.6. Ridicarea sechestrului de pe bunuri

Sechestrul de pe bunuri se ridică în cazul:

- a) stingerii, totale sau parțiale, a obligației fiscale și al recuperării de către contribuabil a cheltuielilor de executare silită;
- b) stingerii, totale sau parțiale, a obligației fiscale și al recuperării cheltuielilor de executare silită prin alte modalități de executare silită;
- c) necesității sechestrării unor alte bunuri, solicitate pe piață, în vederea urgentării plății restanțelor;
- d) înstrăinării sau dispariției bunurilor;
- e) imposibilității comercializării bunurilor;
- f) emiterii unei decizii în acest sens de către autoritatea care examinează plîngerea dacă se încalcă procedura de sechestrare;
- g) încheierii cu Serviciul Fiscal de Stat și/sau Casa Națională de Asigurări Sociale a contractului privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale cu recuperarea pînă la semnarea contractului a cheltuielilor legate de executarea silită suportate anterior semnării contractului;
- h) emiterii unei încheieri/hotărîri a instanței de judecată;
- i) intentării procedurii de insolvență;
- j) constatării încălcării procedurii de aplicare a sechestrului.

După ridicarea sechestrului de pe bunuri, Serviciul Fiscal de Stat le restituie contribuabilului dacă le-a pus la păstrare în alt loc. În cazul în care dreptul de proprietate asupra bunurilor a trecut la persoana care le-a cumpărat în modul stabilit de [Codul fiscal](#), acestea nu se restituie.

Totodată, după ridicarea sechestrului de pe bunuri, Serviciul Fiscal de Stat va remite în aceeași zi sau în ziua următoare, copia de pe decizia de ridicare a sechestrului organelor de resort pentru radierea mențiunii despre aplicarea sechestrului asupra bunurilor contribuabilului.

În cazul stingerii parțiale a obligației fiscale, Serviciul Fiscal de Stat va dispune ridicarea sechestrului de pe bunuri și imediat va aplica sechestrul pe bunurile contribuabilului în măsură suficientă pentru a asigura stingerea restanțelor existente și compensarea cheltuielilor de executare silită suportate sau eventuale, precum și a impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor.

4.3. Gajul, ipoteca

În conformitate cu prevederile statuate de [art. 227 alin. \(2\) din Codul fiscal](#), stingerea obligației fiscale poate fi garantată prin gaj legal și convențional, în conformitate cu legislația cu privire la gaj.

Potrivit art. 667 din [Codul civil](#) gajul este un drept real în al cărui temei titularul (creditorul gajist) poate pretinde, din valoarea obiectului gajului, satisfacerea

creanțelor sale garantate cu preferință față de ceilalți creditori ai titularului obiectului gajului (debitorul gajist).

Astfel, gajul se constituie în vederea garantării executării obligației și reprezintă un raport de drept accesoriu față de obligația garantată, fiind condiționat în timp de durata acesteia, dacă legea sau contractul de gaj nu prevede altfel.

Cu alte cuvinte, gajul reprezintă nu altceva decât un contract accesoriu, unilateral, real prin care debitorul remite creditorului un bun pentru a garanta o obligație, reprezentând o garanție reală și avînd aceiași funcție ca și ipoteca, cu deosebirea că are tot timpul drept obiect bunurile mobile, ce se încredințează creditorului sau terței persoane.

Făcînd o concluzie asupra celor enunțate remarcăm că, în cazul creanțelor fiscale legea permite ca debitorul gajist (contribuabilul) poate garanta achitarea obligației fiscale prin instituirea către creditorul gajist (Serviciul Fiscal de Stat) a unui gaj.

Urmează a fi delimitat instituirea gajului în conformitate cu [art. 229 din Codul fiscal](#) și [art. 180 din Codul fiscal](#).

Astfel, în cazul instituirii gajului, întru anularea dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului, conform art. 229 din Codul fiscal, la cererea solicitantului, după caz, urmează a fi anexate următoarele documente, și anume:

- lista bunurilor pasibile gajarii;
- documentele de proveniență a acestora (contractele ce atestă dobîndirea dreptului de proprietate, facturile fiscale, invoice, declarațiile vamale, etc.);
- cartela contului nr. 122 sau/și 123 autentificate de către administratorul și contabilul-șef al întreprinderii;
- indicii de individualizare a bunurilor ce urmează a fi gajate (ex. VIN code, număr de serie, poze etc.) și prețul acestora;
- locul depozitării acestora prin prezentarea documentelor confirmative;
- raportul de evaluare a bunurilor ce urmează a fi supuse gajului;
- asigurarea bunurilor ce urmează a fi gajate, după caz.

De asemenea, în cazul instituirii gajului legal, întru anularea dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului, conform [art. 229 alin. \(8\) din Codul fiscal](#), Subdiviziunile responsabile de recuperarea creanțelor din cadrul Serviciului Fiscal de Stat nu vor întreprinde

măsurile de executare silită în perioada instituirii gajului, asigurând monitorizarea contribuabilului, a bunurilor gajate și a onorării în termen și pe deplin a obligațiilor fiscale la buget.

Ținând cont de prevederile [art. 671 din Codul civil](#), gajul se constituie asupra unui bun mobil sau imobil ori asupra unei universalități de bunuri mobile.

Gajul bunurilor imobile este denumit ipotecă. Dispozițiile privitoare la gaj se aplică în mod corespunzător ipotecii în măsura în care nu contravin dispozițiilor speciale cu privire la ipotecă.

De asemenea, gajul bunurilor mobile are loc cu sau fără deposedarea de ele.

Gajul bunului mobil cu deposedare este denumit amanet.

[Codul civil](#), în art. 673-675 reglementează apariția, înregistrarea și stingerea gajului.

Gajul apare doar în condițiile și în formele stabilite de prevederile Codului civil.

Ipoteca apare în momentul înregistrării. Gajul bunurilor mobile fără deposedare apare în momentul înregistrării sau, în cazul gajului asupra dreptului privind mijloacele bănești în conturile bancare/de plată, prin control, în conformitate cu art. 699 alin. (2) din [Codul civil](#).

Cheltuielile legate de înregistrarea gajului, precum și cele legate de modificarea contractului de gaj și înregistrarea acestor modificări, sunt suportate de debitorul gajist, cu excepția cazurilor în care contractul de gaj prevede altfel.

În cazul în care debitorul gajist se eschivează de la achitarea cheltuielilor legate de exercitarea dreptului de gaj sau creditorul gajist (SFS) a suportat cheltuieli ca urmare a necomercializării bunurilor, acestea se vor administra în conformitate cu prevederile [art. 196 alin. \(6\) din Codul fiscal](#).

Ipoteca se înregistrează în registrul bunurilor imobile. În cazul în care modificarea contractului de ipotecă conduce la modificarea datelor înregistrate în registrul bunurilor imobile, modificările respective trebuie înregistrate conform procedurii stabilite pentru înregistrarea ipotecii.

Gajul bunurilor mobile fără deposedare, cu excepția gajului constituit prin control în conformitate cu dispozițiile [art. 699 alin. \(2\) din Codul civil](#), se înregistrează în registrul garanțiilor reale mobiliare (registrul garanțiilor).

De asemenea, conform prevederilor [art. 675 din Codul civil](#), este stabilită procedura de stingere a gajului, și anume:

- gajul se stinge prin stingerea obligației a cărei executare acesta o garantează.

- gajul se stinge în urma pieririi bunului gajat, scoaterii acestuia din circuitul civil, dacă aceste evenimente se produc asupra bunului în întregime.

-gajul asupra bunului mobil încorporat unui imobil subzistă cu titlu de ipotecă sub condiția înregistrării în registrul bunurilor imobiliare, chiar dacă bunul mobil și-a schimbat natura. Acest gaj are rang de prioritate stabilit conform înregistrării anterioare.

Gajul se stinge și în cazul:

- a) acordului scris al creditorului gajist de a radia gajul;
- b) expirării termenului pentru care a fost constituit gajul;
- c) vânzării în cadrul exercitării dreptului de gaj;
- d) altor situații prevăzute de lege.

-cererea de radiere a gajului înregistrat sau a ipotecii se depune la registrul corespunzător de către creditorul gajist (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor), cu acordul scris al creditorului gajist. Cazurile în care nu este nevoie de acordul creditorului gajist pentru radierea gajului sunt stabilite de legislație.

Obiect al gajului, în temeiul [art. 676 din Codul civil](#), poate fi orice bun corporal sau incorporeal, prezent sau viitor, determinat individual sau generic, sau o universalitate de bunuri, cu excepția bunurilor scoase din circuitul civil, bunurilor inalienabile sau insesizabile. Obiect al gajului poate fi orice drept patrimonial, inclusiv dreptul de creanță al debitorului gajist față de creditorul gajist.

La rândul său, [art. 676 alin. \(2\), \(3\) din Codul civil](#) prevede că prin universalitate de bunuri, se înțelege o totalitate de bunuri mobile, prezente sau viitoare, corporale sau incorporale, deschise în mod general. Dreptul de gaj se extinde și asupra accesoriilor bunului gajat dacă contractul nu prevede altfel.

Gajul se extinde asupra oricărui bun care se unește prin accesiune cu bunul gajat, precum și asupra oricăror altor îmbunătățiri aduse lui.

Nu pot constitui obiect al gajului, potrivit [art. 676 alin. \(5\) din Codul civil](#), drepturile legate nemijlocit de persoana debitorului gajist și nici drepturile a căror cesiune este interzisă de lege.

Nu pot fi gajate separat bunurile care, în temeiul legii, nu pot fi înstrăinate separat. Nu poate fi obiect al gajului o parte a bunului indivizibil.

De asemenea, în conformitate cu [art. 677 din Codul civil](#), obiectul ipotecii poate fi unul sau mai multe bunuri imobile prezente sau viitoare ce pot fi individualizate prin numere cadastrale separate. Dispozițiile privind ipoteca se aplică în mod corespunzător în cazul ipotecării drepturilor reale limitate dacă legea nu interzice ipotecarea lor.

Obiectul ipotecii este determinat prin denumirea bunului, numărul său cadastral, locul aflării, precum și printr-o descriere suficientă pentru identificarea acestuia.

Prin contract poate fi prevăzută extinderea ipotecii asupra bunurilor imobile ce vor fi dobândite sau construite în viitor, conform legii.

Bunul imobil ipotecat rămâne în proprietatea debitorului ipotecar. Contractul de ipotecă poate prevedea folosirea obiectului ipotecii de către creditorul ipotecar.

Riscul pieirii sau al deteriorării fortuite a obiectului ipotecii este suportat de către debitorul ipotecar, dacă contractul de ipotecă nu prevede altfel.

Ipoteca asupra terenului se extinde asupra construcțiilor capitale existente și viitoare, precum și asupra construcțiilor nefinalizate amplasate pe acesta, cu excepția celor care se află în proprietatea terților.

Cota-parte din părțile comune ale bunului imobil, deținute cu drept de proprietate comună (teren, acoperiș, scări, subsol etc.) aferentă unei încăperi izolate, este ipotecată împreună cu încăperea respectivă fără acordul celorlalți coproprietari ai spațiilor comune.

Potrivit art. 681 din Codul civil, gajul bunului se extinde deplin drept asupra produselor bunului, asupra produsului vânzării sau înstrăinării în alt mod a bunului gajat, inclusiv în conformitate cu dispozițiile [art. 697 alin. \(1\) din Codul civil](#), sau a produselor acestuia, dacă creditorul și debitorul gajist nu au convenit altfel. În acest caz, rangul de prioritate a gajului asupra produselor bunului, asupra produsului vânzării sau înstrăinării în alt mod a bunului sau a produselor acestuia este determinat de momentul apariției gajului asupra bunului.

La rîndul său, gajul asupra bunurilor care vor intra în patrimoniul debitorului gajist în viitor, inclusiv asupra bunurilor viitoare, nu grevează aceste bunuri decît din momentul în care debitorul gajist devine titularul drepturilor gajate ([art. 682 din Codul civil](#)). Rangul de prioritate al gajului se stabilește conform [art. 736 alin. \(1\) din Codul civil](#).

Astfel, conform prevederilor [art. 676 alin. \(5\) din Codul civil](#), nu poate fi obiect al gajului drepturile legate nemijlocit de persoana debitorului gajist, adică bunurile care servesc în mod direct necesitățile vitale ale persoanei fizice și de care persoana fizică nu poate fi lipsită ([art. 89 din Cod de executare](#), ex. mobilierul, obiectele casnice etc.), și nici drepturile a căror cesiune este interzisă de lege, precum și alte

bunuri inalienabile sau insesizabile. La fel, ipoteca nu se va extinde asupra fructelor ([art. 299 din Codul civil](#)) bunului ipotecat, dacă contractul de ipotecă nu prevede altfel (Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 10 martie 2014 „Cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației privind gajul și ipoteca”).

Concomitent, gajul poate fi clasificat în gaj convențional sau legal.

În conformitate cu prevederile [art. 684 din Codul civil](#), gajul convențional ia naștere din raporturile juridice, privind gajul prin încheierea unui contract de către părți. Nerespectarea formei scrise a contractului de gaj duce la nulitatea acestuia. La fel, în cazul gajării unui bun a cărui vânzare trebuie autentificată notarial, contractul de gaj, de asemenea, trebuie autentificat notarial. Părțile pot conveni asupra autentificării notariale a oricărui contract de gaj.

Forma contractului de gaj, de modificare a contractului de gaj, trebuie să fie similară formei prevăzute pentru contractul de gaj.

Părțile pot include în contractul de gaj și alte clauze.

- Clauza cu privire la gaj poate fi inclusă în contractul din care izvorăște obligația garantată prin gaj.

- Este nulă clauza prin care creditorul gajist (Serviciul Fiscal de Stat) devine proprietarul obiectului gajului în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligației garantate prin gaj. Dispoziția art. 684 alin. (7) din [Codul civil](#), nu se aplică în cazul respectării concomitente a următoarelor condiții: obiect al gajului îl constituie moneda națională sau valuta străină, cu excepția monedelor metalice jubiliare și comemorative (inclusiv a celor ce conțin metale prețioase); moneda în care urmează a fi executată obligația garantată nu diferă de moneda mijloacelor bănești asupra cărora dreptul a fost gajat. În acest caz, creditorul gajist devine titular al dreptului privind mijloacele bănești ce constituie obiectul gajului în condițiile stabilite la [art. 750 din Codul civil](#).

- Contractul de gaj este valabil chiar dacă a fost încheiat în pofida înțelegerii între debitorul gajist și o persoană terță care limitează în orice mod dreptul debitorului gajist de a gaja bunul. Persoana terță poate cere debitorului gajist repararea prejudiciilor pentru încălcarea acestei înțelegeri și poate exercita alte mijloace juridice de apărare, însă această încălcare nu constituie temei de nulitate a contractului de gaj.

Gajul este legal atunci când legea obligă (sau permite) anumitor categorii de persoane să constituie un gaj (în cazul nostru Serviciul Fiscal de Stat), în vederea garantării executării unei obligații.

Astfel, conform [art. 707 din Codul civil](#), gajul/ipoteca legal/ă poate naște din creanțele statului pentru sumele datorate conform legislației fiscale și vamale.

Potrivit [art. 708 alin. \(1\) din Codul civil](#), în cazul creanțelor statului care iau naștere în temeiul legislației fiscale și vamale, gajul legal se constituie doar dacă este înregistrat conform [art. 674 din Codul civil](#). Cererea de înregistrare reprezintă un aviz în care se indică bunurile pe care creditorul intenționează să le valorifice, temeiul creanței și mărimea ei. Creditorul gajist (SFS) are obligația să aducă la cunoștința debitorului gajist avizul înregistrat.

La avizul depus pentru înregistrare se anexează, după caz, hotărîrea instanței de judecată sau actul ce confirmă creanțele statului față de debitorul gajist apărute în baza legislației fiscale sau vamale (în acest caz se va anexa fișa contului curent al contribuabilului).

Gajul se înregistrează în baza avizului de înregistrare. Modificările la avizul de înregistrare a gajului se înregistrează în baza avizului de modificare. Radierea avizului de înregistrare a gajului se înregistrează în baza avizului de radiere.

Înregistrarea gajului are loc prin depunerea în registrul garanțiilor a unui aviz de înregistrare, care conține informația indicată [la art. 714 alin. \(2\) din Codul civil](#). Avizul de înregistrare poate fi depus prin orice persoană înregistrată de Ministerul Justiției cu drept de acces activ la registrul garanțiilor (registrator). Lista registratorilor autorizați este făcută publică în conformitate cu regulamentul prevăzut la [art. 712 alin. \(3\) din Codul civil](#).

Avizul de înregistrare va conține:

- a) datele de identificare (numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP) și adresa persoanei fizice sau denumirea, numărul de identificare de stat (IDNO) și adresa persoanei juridice sau întreprinzătorului individual) ale debitorului gajist, ale creditorului gajist și ale gestionarului gajului (în cazul în care ultimul a fost desemnat);
- b) descrierea generală sau specifică a bunurilor gajate;
- c) esența și scadența obligației garantate, suma maximă garantată a acesteia, fără dobânzi și cheltuieli;
- d) în cazul gajului asupra întreprinderii, o mențiune că gajul reprezintă un gaj asupra întreprinderii;
- e) semnătura debitorului gajist și cea a creditorului gajist.

Avizul de înregistrare se prezintă registratorului pe suport de hîrtie, cu semnătura olografă a părților, sau prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare, cu

semnătura electronică a părților, aplicată conform regulamentului prevăzut la [art. 714 alin. \(3\) din Codul civil](#).

Registratorul înregistrează avizul de înregistrare a gajului în registrul garanțiilor imediat după primirea acestuia.

După efectuarea înregistrării gajului, creditorul gajist (SFS) va primi o confirmare a înregistrării gajului. Pe lângă datele din avizul de înregistrare, confirmarea trebuie să conțină momentul înregistrării (data, ora și minutul).

Înregistrarea gajului trebuie efectuată în:

- Registrul bunurilor imobile – în cazul ipotecii;
- Registrul deținătorilor de valori mobiliare nominative – în cazul gajului valorilor mobiliare nominative;
- Registrul deținătorilor valorilor mobiliare ale statului – în cazul gajului valorilor mobiliare ale statului;
- Registrul proprietății intelectuale – în cazul gajului drepturilor de proprietate intelectuală;
- Registrul gajului bunurilor mobile – în cazul gajului altor bunuri mobile.

La rândul său, [art. 715 din Codul civil](#) stabilește că pentru înregistrarea gajului, eliberarea extrasului din registrul garanțiilor sau furnizarea oricărei alte informații privind înregistrarea gajului se percepe o taxă de stat în mărimea prevăzută de [Legea taxei de stat nr. 312/2023](#) și o plată în mărimea stabilită în regulamentul prevăzut la [art. 712 alin. \(3\) din Codul civil](#).

Instanțele judecătorești, executorii judecătorești, administratorii insolvenței/lichidatorii în procesele de insolvență, organele de urmărire penală, autoritățile fiscale și alte autorități publice au acces gratuit la registrul garanțiilor.

De asemenea, conform prevederilor [art. 716 din Codul civil](#), la înregistrarea modificărilor informației privind înregistrarea gajului, dispozițiile [art. 714 din Codul civil](#) se aplică în mod corespunzător.

Avizul de modificare a informației privind înregistrarea gajului se semnează de creditorul gajist și debitorul gajist, cu excepția avizului de înregistrare a modificărilor legate de înregistrarea substituirii creditorului gajist urmare a cesiunii creanței garantate în conformitate cu dispozițiile [art. 738 din Codul civil](#), care se semnează doar de creditorul gajist. Înregistrarea inițială se menține și se indică în

registrul garanțiilor astfel încît să permită monitorizarea modificărilor informației despre gaj.

Potrivit [art. 718 din Codul civil](#) este stabilită procedura de radiere a gajului din registrul garanțiilor.

Astfel, în urma stingerii gajului, informația despre gaj este radiată din registrul garanțiilor.

Gajul este radiat din registrul garanțiilor în baza avizului de radiere emis de:

a) creditorul gajist (Serviciul Fiscal de Stat), din inițiativă proprie sau la cererea debitorului gajist, conform [art. 718 alin. \(3\) din Codul civil](#);

b) debitorul gajist, în temeiul hotărârii judecătorești;

c) cumpărătorul bunului gajat, în temeiul confirmării vânzării emise de creditorul gajist conform [art. 771 din Codul civil](#), de executorul judecătorec conform Codului de executare sau de administratorul insolvențității/lichidatorul conform [Legii insolvențității nr. 149 din 29.06.2012](#).

Creditorul gajist (SFS) este obligat să elibereze debitorului gajist sau, în cazul convenit cu acesta, să depună direct în registrul garanțiilor un aviz de radiere a avizului respectiv de înregistrare a gajului în termen de 3 zile de la stingerea gajului conform [art. 675 din Codul civil](#), dacă contractul nu prevede un termen mai mare. Creditorul gajist poartă răspundere în fața debitorului gajist pentru prejudiciul suportat ca urmare a încălcării acestei obligații.

Informația despre stingerea gajului se păstrează în baza de date a registrului garanțiilor timp de 25 de ani.

La rîndul său, ține de menționat că informația ce este înregistrată în registrul garanțiilor nu constituie o prezumție legală a veridicității acesteia.

Înregistrarea în registrul garanțiilor nu conferă validitate unui gaj lovit de nulitate. Din momentul înregistrării gajului, nimeni nu poate invoca necunoașterea informației înregistrate în registrul garanțiilor.

Odată cu instituirea gajului, față de părți apare obligația de diligență, care presupune că nici debitorul gajist (contribuabilul) și nici creditorul gajist (Serviciul Fiscal de Stat) nu pot distruge sau deteriora bunul gajat ori diminua valoarea lui, dacă aceasta nu se face prin uzură normală sau în caz de necesitate.

În cazul pericolului pieirii sau deteriorării bunului gajat, precum și în alte cazuri care pot afecta drepturile celeilalte părți în virtutea contractului de gaj, partea care

îl deține este obligată să informeze imediat cealaltă parte, aceasta fiind în drept să examineze bunul.

Este de specificat că potrivit [art. 729 din Codul civil](#), debitorul ipotecar este obligat să asigure bunul ipotecat în beneficiul creditorului ipotecar, la valoarea de înlocuire, împotriva tuturor riscurilor de pierdere sau deteriorare fortuită. Creditorul ipotecar poate asigura bunul ipotecat pe cheltuiala debitorului ipotecar dacă bunul nu a fost asigurat de debitorul ipotecar.

În cazul ipotecii următoare, asigurarea bunului ipotecat nu este obligatorie dacă bunul ipotecat a fost asigurat în cadrul ipotecii precedente.

Asigurarea va fi efectuată la un asigurător convenit cu creditorul gajist. Creditorul gajist nu poate impune un anumit asigurător.

De menționat că, gajul nu-l lipsește pe debitorul gajist (contribuabil) sau pe posesorul bunului gajat de drepturile lor asupra bunurilor gajate. Aceștia trebuie să-și exercite drepturile fără a aduce atingere drepturilor creditorului gajist (organului fiscal). Drepturile debitorului gajist sunt reglementate de [art. 753 din Codul civil](#).

În partea ce ține de verificarea bunului gajat, comunicăm că potrivit [art. 732 din Codul civil](#), creditorul gajist (SFS) are dreptul să verifice, în drept și în fapt, existența, starea fizică, condițiile de păstrare și de folosire a bunului gajat, cu condiția notificării prealabile a debitorului gajist și, după caz, a deținătorului bunului gajat. Debitorul gajist este obligat să nu creeze impedimente pentru verificarea bunului gajat, să prezinte creditorului gajist (SFS) toate documentele și informația necesară realizării acestui drept, precum și să asigure, la prima cerere a creditorului gajist, accesul fizic al acestuia la bunul gajat. Verificarea bunului gajat nu trebuie să tulbure folosirea bunului gajat, nici să lezeze drepturile debitorului gajist sau ale terțului care deține temporar bunul gajat.

În cazul verificării bunurilor gajate/ipotecate, similar se vor aplica prevederile pct. 4.2.3 din prezentul Manual.

Aspectele ce țin de exercitarea dreptului de gaj sunt specificate de [art. 706, 711, 744 din Codul civil](#).

În conformitate cu [art. 752 alin. \(1\) din Codul civil](#), creditorul gajist care intenționează să exercite dreptul de gaj trebuie să notifice acest fapt prin transmiterea unui aviz de executare debitorului gajist și, după caz, debitorului obligației garantate, terțului care deține bunul gajat, debitorului obligației patrimoniale gajate, altor creditori gajiști și altor creditori care au înștiințat creditorul gajist despre drepturile lor asupra bunurilor gajate sau le-au înregistrat în registrul garanțiilor sau, în cazul ipotecii, în registrul bunurilor imobile.

Avizul de executare trebuie să fie expediat la domiciliul sau la sediul debitorului gajist și, dacă este cazul, al debitorului sau la altă adresă arătată în registrul garanțiilor sau, după caz, în registrul bunurilor imobile, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, iar în copie și la adresa de e-mail. Avizul de executare poate fi expediat și prin alte mijloace de comunicare, stabilite în contractul de gaj, care să permită confirmarea expedierii și recepționării avizului.

Dispozițiile [art. 714 alin. \(2\) din Codul civil](#) rămân aplicabile. Avizul de executare se consideră recepționat la data înmînării scrisorii recomandate cu confirmare de primire. Data înmînării scrisorii recomandate cu confirmare de primire și semnătura debitorului gajist sau a altui destinatar potrivit [art. 752 alin. \(1\) din Codul civil](#) se înscriu pe confirmarea de primire.

La rîndul său, [art. 752 alin. \(12\) din Codul civil](#) stabilește că avizul de executare va conține:

- a) suma datorată a obligației garantate, inclusiv dobînda, penalitățile și alte costuri sau cheltuieli ce trebuie achitate pentru a evita continuarea procedurii de exercitare a dreptului de gaj, sau alte acțiuni ce trebuie întreprinse de către debitor în vederea înlăturării omisiunii de executare corespunzătoare a obligațiilor sale;
- b) descrierea bunurilor gajate care fac obiectul urmăririi;
- c) mențiunea privind inițierea exercitării dreptului de gaj și dreptul debitorului gajist sau al altor persoane interesate de a se opune urmăririi, în modul prevăzut la [art. 753 din Codul civil](#);
- d) somația de executare a obligației garantate sau de transmitere a bunului corporal gajat în posesia creditorului gajist și termenul de transmitere; și
- e) semnătura creditorului gajist.

Ține de menționat că conform [art. 752 alin. \(12\) din Codul civil](#), termenul acordat de creditorul gajist pentru executarea obligației garantate sau transmiterea bunurilor corporale gajate în posesia creditorului gajist nu va fi mai mic de 10 zile, iar în cazul ipotecii nu va fi mai mic de 20 de zile, începînd cu data recepționării avizului de executare sau, după caz, cu data cînd debitorul gajist se consideră notificat, cu excepția cazului în care un termen mai lung a fost convenit în contractul de gaj. Pînă la expirarea acestui termen, creditorul gajist nu poate continua exercitarea dreptului de gaj asupra bunului corporal, dar poate lua măsurile de protecție prevăzute la [art.754 alin. \(1\) din Codul civil](#).

De menționat că, în cazul gajului convențional, în conformitate cu [art. 11 lit. n\) din Codul de executare](#), contractele de gaj a bunurilor mobile, cu condiția că avizul de executare a gajului a fost înscris în Registrul garanțiilor reale mobile în ordinea prevăzută de lege, sunt documente executorii și se execută silit de către executorul

judecătorească. În acest sens, Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor va remite contractele respective executorului judecătorească competent, într-o întreprindere a măsurilor ce se impun.

Aceiași procedură este aplicabilă și în cazul în care, contractele de gaj/ipotecă autentificate notarial, sunt investite cu formulă executorie și corespund prevederilor art. 11 lit. k) din [Codul de executare](#).

De asemenea, în acest caz sunt aplicabile prevederile [art. 759 din Codul civil](#).

Totodată, în cazul achitării pe deplin a obligațiilor fiscale garantate prin gaj/ipotecă, Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor va iniția imediat procedura de încetare a gajului/ipotecii prin înregistrarea cererilor respective în registrele corespunzătoare.

Referitor la procedura de comercializare a bunurilor gajate/ipotecate în cazul transmiterii de către debitorul gajist în posesia creditorului gajist ținem să relatăm următoarele.

Creditorul gajist are dreptul să vândă el însuși bunul gajat pentru a stinge creanța sa din prețul vânzării. El poate exercita acest drept dacă a respectat procedura de înaintare și înregistrare a avizului de executare și a obținut bunul gajat în posesiune.

Transmiterea bunului gajat are loc conform paragrafului 2 din subsecțiunea a 2-a Secțiunea a 8-a, Capitolul V Titlul IV Cartea a II-a din [Codul civil](#).

Conform prevederilor [art. 764 alin. \(1\) din Codul civil](#), după ce a obținut în posesie bunul gajat, creditorul gajist (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) este îndreptățit, dacă a depus sau a înregistrat la registru un aviz de executare în modul prevăzut la [art. 752 alin. \(9\) din Codul civil](#), să procedeze la vânzarea bunului gajat. Vânzarea se va efectua prin licitație publică. Licitația are loc dacă la ea sunt înscriși cel puțin 2 participanți.

Creditorul gajist (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) trebuie să vândă bunurile gajate fără întârziere nejustificată, la un preț comercial rezonabil la data vânzării în conformitate cu dispozițiile [art. 765 alin. \(1\) din Codul civil](#) și ținând cont de interesele debitorului gajist, fiind liber să stabilească condițiile de vânzare

Dacă există mai multe bunuri, creditorul gajist (Serviciul Fiscal de Stat) le poate vinde împreună sau separat.

Vinzătorul care vinde bunul acționează în numele proprietarului și este obligat să informeze cumpărătorul despre calitatea lui la momentul vânzării.

Creditorul gajist (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) este obligat să accepte oferta cea mai mare, cu excepția cazului în care condițiile atașate

ofertei o fac mai puțin avantajoasă decît o ofertă mai joasă sau prețul oferit nu este comercial rezonabil.

Vînzarea prin licitație publică a bunului gajat, se face la data, ora și locul fixat în avizul de vînzare, adus la cunoștința debitorului gajist, terțului care deține bunul și, după caz, administratorului fiduciar, notificat tuturor creditorilor gajiști care au depus sau înregistrat la registrul respectiv un aviz de executare. Creditorul gajist (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) trebuie, de asemenea, să informeze orice persoană interesată care a făcut solicitare.

De asemenea, în cazul vînzării bunului ipotecat ca urmare a exercitării silite a dreptului de ipotecă în temeiul actului notarial investit cu formulă executorie, creditorul ipotecar (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) sau, după caz, executorul judecătoresc aplică, ca modalitate de vînzare, licitația publică, cu excepția cazului în care există acordul scris al debitorului ipotecar, eliberat creditorului ipotecar după apariția dreptului său de exercitare a dreptului de ipotecă, de a vinde bunul în alt mod prevăzut de dispozițiile [art. 764 alin. \(1\) din Codul civil](#).

În cazul ipotecii, creditorul ipotecar are dreptul să transfere dreptul de proprietate asupra bunului ipotecat, acționînd în numele debitorului ipotecar, în baza următoarelor documente:

- a) în cazul exercitării benevole – acordul, autentificat notarial, privind transmiterea benevolă în posesie a bunului ipotecat;
- b) în cazul exercitării silite – ordonanța judecătorească sau, respectiv, hotărîrea instanței de judecată rămasă definitivă;
- c) în cazul exercitării silite în temeiul contractului de ipotecă investit cu formulă executorie – originalul contractului de ipotecă investit cu formulă executorie, care conține clauza privind dreptul creditorului ipotecar de a exercita dreptul de ipotecă în temeiul formulei executorii aplicate de notar, copia contractului de credit bancar sau de împrumut, care atestă faptul că creanța a devenit exigibilă, însoțită de extrasele de evidență financiară, care atestă datoriile debitorului la data expirării termenului indicat în avizul de executare, copiile avizului de executare expediat pe adresa debitorului și dovada înregistrării lui în registrul bunurilor imobile, conform cerințelor stabilite la [art. 752 din Codul civil](#), precum și declarația pe propria răspundere a creditorului că nu există un litigiu judiciar în legătură cu contractul de ipotecă investit cu formulă executorie a cărui executare este solicitată și că creanța este exigibilă.

4.4. Ridicarea mijloacelor bănești în numerar

Ridicarea mijloacelor bănești în numerar se efectuează în baza Hotărîrii cu privire la executare silită a obligației fiscale a contribuabilului.

Executarea silită a obligației fiscale prin ridicarea de mijloace bănești în numerar este aplicată contribuabilului care corespunde noțiunii de la [art.5 pct.2\) din Codul fiscal](#).

Pentru ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină, funcționarul fiscal al Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor controlează locurile și localurile în care contribuabilul păstrează numerarul, precum și rețeaua lui comercială.

Prin derogare de la [art.129 pct.4\) din Codul fiscal](#), în calitate de reprezentant al contribuabilului, la ridicarea mijloacelor bănești în numerar participă casierul (gestionarul) sau un alt angajat care îl înlocuiește. Aceștia sînt obligați să prezinte documentele necesare și să asigure accesul liber la seiful casei contribuabilului, în încăperea izolată a casei, precum și în rețeaua lui comercială.

Deschiderea fără consimțămîntul reprezentantului contribuabilului sau în lipsa acestuia a locurilor și localurilor în care se păstrează numerarul se efectuează în prezența a 2 martori asistenți, cu excepția domiciliului. Pînă la sosirea acestora din urmă, funcționarul fiscal al Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor sigilează locurile și localurile.

Faptul ridicării numerarului și al deschiderii locurilor și localurilor fără consimțămîntul reprezentantului contribuabilului este consemnat în acte semnate de cei prezenți. Actele de ridicare a mijloacelor bănești în numerar se întocmesc în 2 exemplare. Exemplarul al doilea se remite contribuabilului sau reprezentantului acestuia contra semnătură pe primul exemplar sau se expediază recomandat contribuabilului în aceeași zi sau în următoarea zi lucrătoare.

Funcționarul fiscal al Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor predă mijloacele bănești ridicate băncii (sucursalei) proxime, care este obligată să le primească și să le transfere la bugetele respective pentru stingerea restanțelor. Valuta străină se predă băncii (sucursalei) contra lei moldovenești la cursul valutar stabilit de aceasta, cu transferarea ulterioară a leilor moldovenești la bugetele respective. Valuta străină care nu poate fi comercializată (de exemplu, valuta străină care nu este solicitată pe piața valutară internă) se păstrează la bancă (sucursală) pînă la posibila comercializare.

În cazul cînd contribuabilii restanțieri și/sau debitorii acestora se prezintă la sediul Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor cu scopul stingerii obligației fiscale restante prin achitarea restanțelor în numerar, mijloacele bănești vor fi ridicate de către funcționarul fiscal responsabil.

4.5. Urmărirea datoriei debitoare

Urmărirea datoriei debitoare de la persoane care au sediu în Republica Moldova se face de către angajatul Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor funcționarul fiscal în baza listei debitorilor, prezentate de contribuabil, sau a altor informații de care dispune Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor. În conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, pot fi urmărite datoriile debitoare de la persoane din străinătate, precum și de la debitorii autohtoni în beneficiul contribuabililor străini.

Urmărirea datoriei debitoare se efectuează și atunci când însuși debitorul are restanțe.

Pentru urmărirea datoriei debitoare, contribuabilul este obligat să prezinte Serviciului Fiscal de Stat (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) lista debitorilor, semnată, olograf sau prin aplicarea semnăturii electronice calificate, de el (de reprezentantul său), de persoana sa cu funcție de răspundere. La cererea Serviciului Fiscal de Stat (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor), datele din listă sunt confirmate documentar. Lista debitorilor trebuie să conțină, după caz:

- a) denumirea (numele, prenumele) debitorului, sediul (adresa), codul fiscal, informația de contact;
- b) conturile bancare/de plată ale debitorului, denumirea, sediul și codul băncii (sucursalei) și/sau societății de plată (sucursalei), societății emitente de monedă electronică (sucursalei), furnizorului de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursalei) în care sunt deschise conturile;
- c) data apariției datoriilor debitoare, suma totală și scadența lor;
- d) măsurile întreprinse de contribuabil pentru a i se plăti datoria debitoare;
- e) data ultimei verificări reciproce.

În baza datelor furnizate de contribuabil, Serviciul Fiscal de Stat (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) verifică dacă datoriile debitoare au devenit scadente și dacă contribuabilul are dreptul să ceară plata lor. În cazul în care dreptul de a cere plata este confirmat, Serviciul Fiscal de Stat (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) remite debitorului somația că, la data primirii ei, asupra sumelor pe care el le datorează contribuabilului s-a aplicat sechestru în cuantumul obligației fiscale a acestuia și că debitorul este obligat să stingă obligația fiscală.

Somația se va întocmi de către Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor și se va remite recomandat sau va fi adusă la cunoștință contribuabilului prin intermediul cutiei poștale din cabinetul electronic al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat.

Persoana care a primit somația este obligată ca, în termen de 10 zile lucrătoare, să confirme sau să infirme, parțial ori total, datoria debitoare a contribuabilului indicată în somație. Dacă datoria este infirmată, la scrisoarea transmisă pe suport de hârtie sau în formă de document electronic se anexează copiile de pe documentele de rigoare.

Dacă suma datoriei debitoare a contribuabilului a fost confirmată sau dacă ea a fost infirmată fără anexarea documentelor de rigoare, precum și dacă, la expirarea a 10 zile lucrătoare de la primirea somației, nu i s-a răspuns Serviciului Fiscal de Stat (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor), aceasta are dreptul să aplice debitorului, în modul corespunzător, modalitățile de executare silită a obligației fiscale enumerate la [art. 194 alin. \(1\) lit. a\), b\) și c\) din Codul fiscal](#), precum și să suspende operațiunile la conturile bancare/de plată.

În cazul în care somația nu a fost recepționată de către debitor, aceasta va fi adusă la cunoștință potrivit prevederilor prevăzute la [art. 129¹ din Codul fiscal](#).

4.6. Suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți

Suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți, cu excepția celor de împrumut, a conturilor bancare și/sau de plăți deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi și a conturilor bancare și/sau de plăți provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și celor ale persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvenței, este o măsură prin care Serviciul Fiscal de Stat limitează dreptul contribuabilului de a folosi mijloacele bănești care se află și/sau se vor depune la conturile lui bancare și/sau de plăți și de a folosi noile conturi, deschise în aceeași sau în o altă bancă (sucursală) și/sau societate de plată, societate emitentă de monedă electronică, furnizor de servicii poștale.

Suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și mediatori se efectuează conform prevederilor [art. 229 din Codul fiscal](#).

Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului, emisă pentru încasarea mijloacelor bănești în contul stingerii obligației fiscale, nu împiedică executarea ordinelor incaso sau a documentelor executorii emise de către executorul judecătoresc. În acest sens, Serviciul Fiscal de Stat se va alătura procedurii de executare conform [art.92 din Codul de executare](#) prin emiterea ordinelor incaso aferente dispozițiilor de suspendare respective.

După eliberarea sumelor realizate în faza de executare, executorul judecătoresc va prezenta, în termen de 3 zile, informații cu privire la sumele distribuite creditorilor în modul stabilit de Codul de executare. În cazul neexecutării prescripțiilor menționate, precum și în cazul nedistribuirii sumelor conform categoriilor de creanțe prevăzute la [art.145 din Codul de executare](#), în partea ce ține de obligația fiscală aferentă bugetului, față de executorul judecătoresc

responsabil se va aplica, în baza deciziei Serviciului Fiscal de Stat, o sancțiune prevăzută la [art.253 alin.\(1¹\) și \(4¹\) din Codul fiscal](#) cu obligarea executorului judecătoresc, în cazul în care nu a distribuit sau a distribuit incorect sumele bănești, să le transfere în termen de 3 zile la bugetul respectiv.

Serviciul Fiscal de Stat remite atât băncii (sucursalei) și/sau societății de plată, societății emitente de monedă electronică, furnizorului de servicii poștale în care contribuabilul are conturi bancare și/sau de plăți, cât și acestuia dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile lui bancare și/sau de plăți.

Banca (sucursala) și/sau societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică, furnizorul de servicii poștale execută necondiționat dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului imediat după ce o primește, permițând trecerea la scăderi:

- a) a oricăror sume în contul bugetului;
- b) în contul creditorilor gajiști a sumelor bănești încasate de la exercitarea dreptului de gaj;
- c) a sumelor transferate de la contul de împrumut al întreprinderii în scopurile pentru care a fost acordat împrumutul;
- d) a comisioanelor băncii (sucursalei) și/sau societății de plată, societății emitente de monedă electronică, furnizorului de servicii poștale aferente executării parțiale sau totale de către aceasta a ordinelor incaso emise de către Serviciul Fiscal de Stat sau a ordinelor de plată emise în contul bugetului, care se încasează din contul contribuabilului neafectând suma indicată în ordinul incaso sau în ordinul de plată.

Serviciul Fiscal de Stat este în drept să suspende operațiunile la conturile bancare și/sau de plăți a contribuabilului în cazurile:

- nestingerii, în termenul stabilit, a obligației fiscale și urmării sumei debitoare a contribuabilului restanțier;
- în cazurile neachitării sumelor a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală;
- în cazurile neachitării veniturilor din vânzarea și privatizarea patrimoniului public;
- în cazurile nerambursării împrumuturilor interne și externe cu destinație specială acordate agenților economici prin intermediul Ministerului Finanțelor și dobânzile aferente acestora;
- în cazurile nerambursării mijloacelor dezafectate de la buget pentru stingerea împrumuturilor acordate agenților economici cu garanție de stat sau cu garanția autorităților administrației publice locale.

Funcționarul din cadrul Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor întocmește Dispoziția de suspendare a operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului restanțier. Dispoziția în cauză se întocmește și se expediază băncii (sucursalei) și/sau societății de plată, societății emitente de monedă electronică, furnizorului de servicii poștale.

Pentru fiecare bancă (sucursală) și/sau societate de plată, societate emitentă de monedă electronică, furnizor de servicii poștale în care sînt deschise conturi

bancare și/sau de plăți, cu excepția celor, aferent cărora nu este aplicabilă procedura de suspendare, se emite separat Dispoziția respectivă.

Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului se anulează odată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației contribuabilului, a cererii contribuabilului (debitorului), ținând cont de motivele temeinice invocate de acesta, inclusiv constituirea de garanții – bunuri libere de orice sarcini, oferite în vederea sechestrării, scrisoare de garanție bancară, gaj, fidejusiune, precum și în baza deciziei instanței de judecată sau a contractului de amânare și eșalonare.

Comunicatul despre anularea Dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului se întocmește de către Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor. În cazul anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți este necesar de a se călăuzi:

în cazul fidejusiunii – de contractul de fidejusiune și actele aferente,

în cazul încheierii contractului de amânare/eșalonare a obligației fiscale – de compartimentul expus mai jos aferent modificării termenului de stingere a obligației fiscale.

în cazul asigurării stringerii obligației fiscale prin aplicarea gajului legal – de aspectele metodice pentru asigurarea stingerii obligației fiscale prin aplicarea gajului legal, expuse mai sus.

Comunicatul se emite în mod electronic și se remite băncii (sucursalei) și/sau societății de plată, societății emitente de monedă electronică, furnizorului de servicii poștale respective.

Copia Comunicatului în formă electronică se remite contribuabilului la adresa electronică, dacă aceasta este înregistrată la Serviciul Fiscal de Stat. În cazul în care aceasta lipsește, copia pe suport de hârtie se remite la adresa contribuabilului.

Pentru fiecare bancă (sucursală) și/sau societate de plată, societate emitentă de monedă electronică, furnizor de servicii poștale la care a fost remisă Dispoziția se emite Comunicat separat.

4.7. Interacțiunea cu executorii judecătorești în procesul de executare silită

Regula principală în materie de executare a obligațiilor față de bugetul public național, este reprezentată de executarea de bună voie și cu bună voință de către contribuabil a obligației fiscale, prin efectuarea plății pe deplin și în termenul legal consfințit de cadrul de reglementare în vigoare.

Totuși, dacă contribuabilul nu execută obligația sa, în mărimea stabilită, creditorul, adică Serviciul Fiscal de Stat, pentru a valorifica dreptul său subiectiv patrimonial pe care îl deține asupra contribuabilului, recurge la pîrghiile pe care

legislația în vigoare i le pune la dispoziție, pentru a-și realiza la executarea obligațiilor pecuniare față de bugetul public național. În acest sens, Serviciul Fiscal de Stat va cere executarea silită a obligațiilor fiscale restante prin modalitățile statuate de cadrul legal în vigoare.

Este de menționat că executarea silită a obligației fiscale nu reprezintă o formă a răspunderii juridice, o sancțiune, ci o modalitate de executare a obligațiilor aferente bugetului public național.

Executarea silită garantează puterea juridică a obligațiilor patrimoniale, inclusiv a celor aferent bugetului public național. Astfel în concepția tradițională în materie de executare silită, executarea silită reprezintă ultima etapă a procedurii fiscale, care cuprinde perceperea, urmărirea și lichidarea drepturilor fiscale.

În situația în care contribuabilii ce urmează să achite obligații fiscale la buget, nu își execută obligațiile la scadență și în cuantumul stabilit, prin hotărârea cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, care potrivit [art. 196 alin. \(5\) din Codul fiscal](#) are valoare de document executoriu, ia naștere dreptul titularului (Serviciul Fiscal de Stat) de a trece la executarea silită a restanțelor fiscale. Caracterul executoriu al hotărârii cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului face ca procedura de executare silită să poată fi declanșată direct de către Serviciul Fiscal de Stat, fără a fi necesară intervenția justiției. Cu toate acestea, există o excepție, potrivit căreia pentru aplicarea ordinelor incaso la conturile bancare/de plată ale contribuabilului, nu este necesară emiterea hotărârii cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului. În acest sens, declanșarea executării silite fiind momentul emiterii ordinului incaso.

La fel ca și plata, executarea silită în cazul obligațiilor fiscale, al căror obiect este plata unei sume de bani, se va face întotdeauna în natură și nu prin echivalent. Pentru a putea trece la executarea silită a obligațiilor fiscale restante este necesar să fie îndeplinite câteva condiții, după cum urmează:

- existența unui document executoriu. [Articolul 196 alin. \(5\) din Codul fiscal](#) stabilește că declanșarea executării silite, cu excepția aplicării ordinelor incaso, se efectuează în baza hotărârii cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, care are valoare de document executoriu.
- exigibilitatea restanțelor – Este exigibilă restanța ajunsă la scadență, care poate fi pretinsă, căreia i se poate cere de îndată executarea, după caz, silită.
- obligația fiscală să nu fie executată benevol. Ipoteza trecerii de către Serviciul Fiscal de Stat la procedeele executării silite este aceea în care, contribuabilul nu execută în termen și pe deplin obligația de a vărsa la buget mijloacele bănești sub forma impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii.

În conformitate cu prevederile statuate de [art. 129 alin. 14\) din Codul fiscal](#), executare silită a obligației fiscale reprezintă acțiunile întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanței.

Potrivit art. 10 din [Codul de executare](#), executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de Codul de executare, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate,

drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile.

Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condițiile legii și se efectuează prin orice formă prevăzută de [Codul de executare](#), simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a penalităților sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum și a cheltuielilor de executare.

Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit Codului de executare, este document executoriu.

În conformitate cu prevederile [art. 11 din Codul de executare](#), sunt reglementate documentele executorii, care se execută conform prevederilor Codului de executare și ținînd cont de art. 21 din Codul menționat.

Documentele executorii sunt:

a) titlurile executorii eliberate de instanța de judecată în condițiile legii;
b) hotărîrile date de instanțele de judecată în pricinile de contencios administrativ, încheierile, ordonanțele instanțelor de judecată, dacă legea nu prevede altfel;
c) deciziile (hotărîrile) contravenționale, inclusiv cele emise de agenții constatatori în limitele competenței atribuite lor prin lege, titlurile executorii emise pe cauze penale și sentințele pe cauzele penale, în partea încasării amenzii, precum și în partea acțiunii civile;”

c¹) încheierile judecătorului de instrucție privind efectuarea anumitor acte obligatorii legate de remiterea/transmiterea/restituirea unor bunuri;

d) ordonanțele privind liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională sub formă de amendă;

e) titlurile executorii eliberate în temeiul hotărîrilor arbitrale;

f) titlurile executorii emise în baza hotărîrilor instanțelor de judecată străine și hotărîrilor arbitrale străine, recunoscute și încuviințate spre executare pe teritoriul Republicii Moldova;

g) deciziile Curții Constituționale cu privire la aplicare de amenzi;

h) încheierile executorului judecătoresc, procesele-verbale ale executorului judecătoresc în care sînt consemnate condițiile tranzacției în cazul concilierii părților în conformitate cu art.62 al [Codului de executare](#);

i) deciziile Colegiului disciplinar al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și ale Colegiului disciplinar al Uniunii Avocaților cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare cu caracter pecuniar;

j) hotărîrile (deciziile) cu privire la aplicarea de sancțiuni eliberate de autoritățile publice și/sau de alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control;

k) actele notariale învestite cu formulă executorie;

k¹) hotărîrile arbitrale prin care se aprobă tranzacțiile;

l) hotărîrile Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la suma de reparare echitabilă a prejudiciului și de compensare a celorlalte cheltuieli, precum și acordul de soluționare pe cale amiabilă a cauzei, semnat de părți;

- l¹) deciziile Ministerului Finanțelor privind încasarea din contul beneficiarilor Programului de stat „Prima casă” a creanțelor rezultate din garanțiile de stat acordate și plătite băncii și neacoperite integral în urma vânzării locuinței ipotecate;
- m) deciziile de regularizare întocmite de Serviciul Vamal, în cazurile prevăzute la art.92 și 101 din [Codul de executare](#);
- n) contractele de gaj a bunurilor mobile, cu condiția că avizul de executare a gajului a fost înscris în Registrul garanțiilor reale mobile în ordinea prevăzută de lege;
- n¹) contractele de leasing, în partea referitoare la dreptul locatorului de a intra în posesia bunului, a documentelor aferente lui și de a obține radierea leasingului din registrul de publicitate, cu condiția că locatorul este o organizație de creditare nebanară sau o societate de leasing, iar leasingul a fost notat sau înregistrat conform dispozițiilor [art.929 alin.\(3\) din Codul civil](#);
- p) actele emise de Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor;
- q) actele emise de Consiliul Concurenței privind aplicarea sancțiunilor pecuniare.
- r) deciziile emise de Agenția Rezerve Materiale privind aplicarea sancțiunilor pecuniare;
- s) procesele-verbale ale adunării generale a asociației proprietarilor din condominiu în condițiile și în măsura prevăzute la art. 59 din [Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu](#);
- t) deciziile emise de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Totodată, conform art. 43 din [Codul de executare](#), Părți în procedura de executare sînt: creditorul și debitorul. Creditor este persoana fizică sau juridică în al cărei interes a fost emis documentul executoriu. *În cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor o exercită Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat.* Debitor este persoana fizică sau juridică obligată, prin documentul executoriu, să efectueze anumite acțiuni ori să se abțină de la efectuarea lor.

Potrivit prevederilor art. 44 alin. (1) din [Codul de executare](#), creditorul are dreptul:

- a) să ia cunoștință de materialele procedurii de executare;
- b) să facă extrase și copii de pe materialele procedurii de executare;
- c) să depună cereri și demersuri;
- d) să participe la actele de executare;
- e) să-și prezinte argumentele și considerentele asupra tuturor chestiunilor;
- f) să dea executorului judecătoresc explicații verbale și scrise;
- g) să facă obiecții împotriva cererilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți la procedura de executare;
- h) să solicite recuzarea executorului judecătoresc;
- i) să încheie tranzacții;
- j) să se expună asupra apartenenței și valorii bunurilor urmărite;
- k) să conteste actele executorului judecătoresc;
- l) să exercite alte drepturi prevăzute de legislație.

Totodată, art. 44 alin. (5) din [Codul de executare](#) stabilește în sarcina creditorului procedurii obligația de a acorda executorului judecătoresc sprijin efectiv pentru

aducerea la îndeplinire a executării silite și de a-i pune la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop.

De asemenea, potrivit prevederilor [art. 197 din Codul fiscal](#), este reglementată procedura privind încasarea silită a restanțelor din conturile bancare/de plată ale ale contribuabililor.

Astfel, articolul vizat reglementează că, începînd cu ziua următoare celei în care a apărut restanța sau în care s-a aflat despre apariția ei, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile bancare/de plată (cu excepția contului de împrumut, a conturilor bancare/de plată deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvențiale) ale contribuabilului dacă acesta dispune de ele și dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaște. Pentru toate categoriile de conturi bancare/de plată înscrise în Registrul fiscal de stat, ordinele incaso se emit în monedă națională. La executarea ordinului incaso emis în moneda națională înaintat la contul în valută străină al contribuabilului, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) efectuează operațiunea de cumpărare a valutei străine contra monedei naționale aplicînd cursul valutar stabilit de aceasta, cu transferarea leilor moldovenești la bugetul public național în aceeași zi.

Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare/de plată deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și mediatori se efectuează conform prevederilor prezentului articol.

În cazul în care contribuabilul deține la contul său bancar/de plată mijloace bănești, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) este obligată să execute, în limita acestor mijloace, ordinul incaso a Serviciului Fiscal de Stat în decursul a 24 de ore din momentul în care a fost primit.

În cazul în care în ziua sau anterior recepționării ordinului incaso privind încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare/de plată ale contribuabilului au fost înaintate alte documente executorii și/sau în aceeași zi au fost înaintate alte ordine incaso pentru același cont/conturi bancare/de plată, emise de organele legal abilitate, și mijloacele bănești disponibile în aceste conturi nu sînt suficiente pentru executarea integrală a ordinelor incaso și a documentelor executorii indicate, acestea (ordinul incaso și documentul executoriu) se remit de către bancă (sucursală) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) în

aceeași zi primului executor judecătoresc emitent, pentru încasarea și distribuirea mijloacelor bănești în ordinea satisfacerii creanțelor și conform procedurii stabilite de Codul de executare. În aceeași zi, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) va informa în scris și/sau prin alte metode legale Serviciul Fiscal de Stat despre existența altor ordine incaso și/sau documente executorii și despre remiterea acestora executorului judecătoresc corespunzător.

În cazul în care contribuabilul nu deține la contul său bancar/de plată mijloace bănești pentru a stinge, total sau parțial, obligația fiscală și nu există situațiile prevăzute la alin.(2¹), banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) remite Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 3 ore după termenul reglementat de alin.(2) al [articolului 197 din Codul fiscal](#), informația privind executarea ordinului incaso. În cazul suspendării operațiunilor la contul bancar/de plată pentru nestingerea obligației fiscale, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) informează imediat Serviciul Fiscal de Stat despre înscrierea în contul contribuabilului a mijloacelor bănești. Procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare/de plată se stabilește de Banca Națională a Moldovei în comun cu Ministerul Finanțelor.

Pentru situațiile reglementate la alin.(2¹) al [articolului 197 din Codul fiscal](#), se vor aplica prin analogie dispozițiile art.92 din [Codul de executare](#).

În urma alăturării realizate conform procedurii stabilite la alin.(31) al [art. 197 din Codul fiscal](#) și după expirarea termenului de alăturare stabilit la art.92 din [Codul de executare](#), executorul judecătoresc va comunica, în termen de 3 zile, Serviciului Fiscal de Stat despre toate acțiunile și actele care trebuie sau au fost realizate cu această ocazie, în special cele care vizează gradul de prioritate a creanțelor care concurează pentru mijloacele bănești aflate pe conturile debitorului ce sînt implicate în procedura de executare respectivă și va solicita avizul Serviciului Fiscal de Stat în acest sens.

Repartizarea sumelor încasate de pe conturile debitorului (în spețele care vizează și creanțele statului) se va realiza conform prevederilor legale în vigoare și doar în baza avizului pozitiv al Serviciului Fiscal de Stat.

În cazul primirii refuzului privind ordinea de repartizare a sumelor, actele ulterioare în acest sens ale executorului judecătoresc sînt lovite de nulitate, executorul judecătoresc fiind obligat să se conformeze prescripțiilor privind modul de repartizare a sumelor indicate de către Serviciul Fiscal de Stat, ținînd cont de prevederile legislației în vigoare.

Prevederile [art. 197 din Codul fiscal](#) nu se aplică în cazul în care în contul bancar/de plată al contribuabilului sînt înscrise mijloace bănești încasate de la comercializarea bunurilor gajate, în limita sumelor direcționate spre plata cheltuielilor aferente vînzării bunului gajat și în limita creanțelor care se plătesc din produsul vînzării bunului gajat.

La fel, [art. 229 din Codul fiscal](#), reglementează procedura privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului.

Prin urmare, suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată, cu excepția celor de împrumut, a conturilor bancare/de plată deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi și a conturilor bancare/de plată provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și celor ale persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvenței, este o măsură prin care Serviciul Fiscal de Stat limitează dreptul contribuabilului de a folosi mijloacele bănești care se află și/sau se vor depune la conturile lui bancare/de plată și de a folosi noile conturi, deschise în aceeași sau în o altă bancă (sucursală) și/sau societate de plată (sucursală), societate emitentă de monedă electronică (sucursală), furnizor de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursală).

Suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și mediatori se efectuează conform prevederilor prezentului articol.

Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului poate fi emisă în cazul comiterii oricărei încălcări din cele prevăzute la [art.253 alin.\(1\)](#), la [art.255](#), la [art.260 alin.\(1\)](#), la [art.263 alin.\(1\) și \(2\) din Codul fiscal](#), precum și în cazurile nestingerii, în termenul stabilit, a obligației fiscale și urmării sumei debitoare a contribuabilului restanțier.

Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului, emisă pentru încasarea mijloacelor bănești în contul stingerii obligației fiscale, nu împiedică executarea ordinelor incaso sau a documentelor executorii emise de către executorul judecătoresc. În acest sens, Serviciul Fiscal de Stat se va alătura procedurii de executare conform art.92 din [Codul de executare](#) prin emiterea ordinelor incaso aferente dispozițiilor de suspendare respective.

După eliberarea sumelor realizate în faza de executare, executorul judecătoresc va prezenta, în termen de 3 zile, informații cu privire la sumele distribuite creditorilor în modul stabilit de Codul de executare. În cazul neexecutării prescripțiilor menționate, precum și în cazul nedistribuirii sumelor conform categoriilor de creanțe prevăzute la art.145 din [Codul de executare](#), în partea ce ține de obligația fiscală aferentă bugetului, față de executorul judecătoresc responsabil se va aplica, în baza deciziei Serviciului Fiscal de Stat, o sancțiune prevăzută la [art.253 alin.\(4¹\) din Codul fiscal](#), cu obligarea executorului

judecătoresc, în cazul în care nu a distribuit sau a distribuit incorect sumele bănești, să le transfere în termen de 3 zile la bugetul respectiv.

Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului se emite de către conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat, aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, și are valoare de document executoriu.

Serviciul Fiscal de Stat remite atât băncii (sucursalei) și/sau societății de plată (sucursalei), societății emitente de monedă electronică (sucursalei), furnizorului de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursalei) în care contribuabilul are conturi bancare/de plată, cât și acestuia dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile lui bancare/de plată.

Banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) execută necondiționat dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului imediat după ce o primește, permițând trecerea la scăderi:

- a) a oricăror sume în contul bugetului;
- b) în contul creditorilor gajiști a sumelor bănești încasate de la exercitarea dreptului de gaj;
- c) a sumelor transferate de la contul de împrumut al întreprinderii în scopurile pentru care a fost acordat împrumutul;
- d) a comisioanelor băncii (sucursalei) și/sau societății de plată (sucursalei), societății emitente de monedă electronică (sucursalei), furnizorului de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursalei), aferente executării parțiale sau totale de către aceasta a ordinelor incaso emise de către Serviciul Fiscal de Stat sau a ordinelor de plată emise în contul bugetului, care se încasează din contul contribuabilului neafectând suma indicată în ordinul incaso sau în ordinul de plată.

Limitarea dreptului contribuabilului de a utiliza noi conturi se exercită prin refuzul Serviciului Fiscal de Stat de a confirma primirea în evidența sa a noului cont bancar/de plată.

Banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) care suspendă operațiunile la conturile bancare/de plată ale contribuabilului în conformitate cu [art. 229 din Codul fiscal](#), nu poartă răspundere pentru aceste acțiuni.

Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare/de plată ale contribuabilului se anulează o dată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației contribuabilului, a cererii contribuabilului (debitorului), ținând cont de motivele temeinice invocate de acesta, inclusiv constituirea de garanții – bunuri

libere de orice sarcini, oferite în vederea sechestrării, scrisoare de garanție bancară, gaj, fidejusiune, precum și în baza deciziei instanței de judecată sau a contractului de amânare și eşalonare.

De asemenea, avînd în vedere cadrul legal fiscal anterior expus, este de menționat că și cadrul legal din Codul de executare, stabilește anumite reguli de comportament în acest sens. Astfel, art. 92 din [Codul de executare](#) prevede că, executorul judecătoresc este în drept să urmărească mijloacele bănești aflate sau parvenite ulterior în bănci (sucursale) și/sau societăți de plată (sucursale), societăți emitente de monedă electronică (sucursale), furnizori de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursale) pe conturile debitorului ori să aplice sechestrul pe mijloacele bănești care vor fi transferate în viitor. Această prevedere nu se aplică conturilor bancare/de plată deschise conform acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi.

Valuta străină se transferă la contul în valută străină al executorului judecătoresc. În cazul în care ordinul de incaso emis prevede încasarea în monedă națională, valuta străină se vinde băncii comerciale plătitoare la cursul valutar stabilit de aceasta, cu înregistrarea sumei în contul curent special al executorului judecătoresc.

Ordinul incaso emis de executorul judecătoresc, se execută de bancă (sucursală) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) în ziua primirii. În toate cazurile cînd mijloacele bănești de pe contul debitorului sînt urmărite ori sechestrate de executorul judecătoresc și de alte organe abilitate prin lege, iar mijloacele bănești disponibile în cont nu sînt suficiente, banca (sucursala) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala) va informa executorul judecătoresc despre existența unor alte sechestre și despre organul care le-a aplicat. În acest caz, executorul judecătoresc va propune, în cel mult 3 zile, organelor respective să se alăture urmăririi în termenul indicat la art.101 alin.(1) din [Codul de executare](#). După ce toate organele informate au comunicat că se alătură urmăririi, dar nu mai tîrziu de expirarea termenului stabilit pentru alăturare, executorul judecătoresc emite ordinele incaso respective potrivit sumelor indicate în documentele executorii a căror alăturare la executare a fost solicitată, iar după executarea ordinului incaso, va distribui sumele în condițiile Codului de executare. Dacă alăturarea la urmărire nu are loc, executorul judecătoresc emite un ordin incaso privind încasarea sumei indicate în documentul executoriu aflat în procedura sa, executarea lui fiind obligatorie pentru bancă (sucursală) și/sau societatea de plată (sucursala), societatea emitentă de monedă electronică (sucursala), furnizorul de servicii poștale care activează în calitate de prestator de servicii de plată sau emitent de monedă electronică (sucursala), indiferent de existența unor alte grevări la contul debitorului.

În cazul cînd mijloacele bănești ale debitorului sînt urmărite de mai mulți executori judecătorești, iar ele nu sînt suficiente pentru executarea tuturor documentelor executorii, urmărirea o va face executorul judecătorec care are în procedură mai multe documente executorii în privința aceluși debitor, iar în cazul cînd numărul documentelor executorii este egal, urmărirea se va face de executorul care execută creanța mai mare, fiind somat de ceilalți executori judecătorești, în termenul indicat la art.101 alin.(1) din Codul de executare, despre existența și mărirea creanței. În acest caz, se vor aplica prevederile art.31 din [Codul de executare](#) referitor la repartizarea onorariului.

Cererile privind alăturarea la urmărire sau somațiile depuse după expirarea termenului de 10 zile nu se iau în calcul la emiterea ordinelor incaso și la distribuirea sumelor.

Suspendarea operațiunilor din contul debitorului și aplicarea sechestrului pe acesta de către alte organe nu împiedică executarea ordinului incaso emis de executorul judecătorec.

Ținînd cont de cele expuse, este de menționat că legislația în vigoare reglementează atribuții de percepere incontestabilă a mijloacelor bănești din conturile bancare/de plată ale entităților (restanțieri/debitori) și de suspendare a operațiunilor la conturile bancare/de plată, atît Serviciului Fiscal de Stat, cît și executorilor judecătorești, care conform celor descrise interacționează în sensul încasării mijloacelor bănești întru stingerea restanțelor la buget, precum și executării documentelor executorii.

Suplimentar, este de menționat că prevederile [art. 133 alin. \(2\) pct. 33\) din Codul fiscal](#), prevede drept una din funcțiile Serviciului Fiscal de Stat, verificarea corectitudinii acțiunilor și procedurii de alăturare și raportare, prevăzute la [art. 197 alin. \(3¹\)](#) și la [art. 229 alin. \(2²\) din Codul fiscal](#), realizate de către executorul judecătorec. Astfel, legiuitorul a instituit o pîrghie de monitorizare a acțiunilor de executare silită efectuate de către executorii judecătorești, urmare a alăturării la urmărire, pentru creanțele fiscale în care bugetul este creditor.

La fel, [art. 253 alin. \(4¹\) din Codul fiscal](#), prevede sancțiuni aplicabile executorului judecătorec, pentru nerespectarea procedurilor de executare silită ce țin de alăturare la urmărire, executare silită și repartizare a sumelor bănești, pentru creanțele fiscale, pentru care bugetul este creditor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat.

Examinînd cele sus-descrie și anume interacțiunea dintre Serviciul Fiscal de Stat și executorii judecătorești, evidențiem că această interacțiune se individualizează prin două căi și anume:

1) prin prisma reglementărilor statuate de art. 11 și art. 43 din Codul de executare, atunci cînd Serviciul Fiscal de Stat devine creditor în numele statului, urmare a procedurilor de executare silită efectuate de către executorul judecătorec. Aici, prin prisma prevederilor art. 37 alin. (8) din Codul de executare, pentru documentele executorii conform cărora calitatea de creditor o are statul, adică Serviciul Fiscal de Stat, se vor achita în avans taxele de intentare și de arhivare a dosarului de executare, precum și spezele procedurii de executare. Serviciul Fiscal

de Stat avînd drept sarcină și să reprezinte interesele statului în vederea încasării sumelor datorate, care pot fi amenzi contravenționale, taxa de stat, etc, reieșind din drepturile și obligațiile creditorului, în sensul Codului de executare.

2) prin prisma prevederilor art. 197, 229 din Codul fiscal și art. 92 și 101 din Codul de executare, în partea ce ține de alăturarea la urmărire, în cazul concurenței SFS și a executorilor judecătorești asupra bunurilor debitorului/restanțierului, în procesul de executare silită de către Serviciul Fiscal de Stat a restanțelor la impozitele și taxele reglementate de Codul fiscal și alte acte legislative în vigoare.

Sub acest aspect este important a exercita funcția stabilită de art. 132⁴ și anume alin. (2) pct. 33 din Codul fiscal, în sensul monitorizării și verificării acțiunilor executorilor judecătorești, potrivit cărora urmare a alăturării la urmărire și expirării termenului stabilit la art. 92 din [Codul de executare](#) (10 zile de la înștiințare), executorii judecătorești au comunicat Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 3 zile despre toate acțiunile și actele care trebuiau sau au fost realizate cu această ocazie (se are în vedere acțiunile de executare silită), în special cele care vizează gradul de prioritate a creanțelor care concurează pentru mijloacele bănești aflate pe conturile debitorului, ce sunt implicate în procedura de executare respectivă și dacă a fost solicitat avizul Serviciului Fiscal de Stat în acest sens.

La fel, urmează a verifica și aspectul dacă, repartizarea sumelor încasate de pe conturile bancare/de plată ale debitorului (în spețele care vizează creanțele statului) au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare și doar în baza avizului pozitiv al Serviciului Fiscal de Stat.

De menționat că, art. 144-146 din [Codul de executare](#) reglementează expres modul de satisfacere a creanțelor.

De asemenea, urmează a verifica în toate cazurile, în care Serviciul Fiscal de Stat a expediat refuz privind ordinea de repartizare a sumelor, dacă executorul judecătoresc s-a conformat rigorilor legale și prescripțiilor organului fiscal privind modul de repartizare a sumelor indicate de către Serviciul Fiscal de Stat în aviz, ținînd cont de prevederile legislației în vigoare.

Suplimentar, prin prisma prevederilor [art. 229 alin. \(2¹\) din Codul fiscal](#), în cazul suspendării operațiunilor la conturile bancare/de plată ale restanțierului, Serviciul Fiscal de Stat se alătură la urmărire, conform aceluiași principii și termen stabilit de art. 92 din [Codul de executare](#), prin emiterea ordinelor incaso aferente dispozițiilor de suspendare respective. În acest sens, urmează a verifica dacă în cazurile specificate, executorul judecătoresc, a solicitat alăturarea la urmărire.

În conformitate cu prevederile art. 44 alin. (1) lit. k) și art. 161 alin. (1) din [Codul de executare](#), Serviciul Fiscal de Stat, în calitate de creditor în procedura de executare, este în drept să conteste actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, precum și acțiunile/inacțiunile acestuia.

4.8. Sesizarea instanței de judecată referitor la perceperea restanțelor

Potrivit [art. 133 alin. \(1\) pct. 18\) din Codul fiscal](#), în realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are una din atribuțiile generale: reprezentarea statului în instanțele de judecată și în organele de urmărire penală ca subiect de drepturi și obligații privind raporturile juridice fiscale, precum și orice alte raporturi juridice rezultate din activitatea Serviciului Fiscal de Stat.

În același timp [art. 345 lit. f\) și j\) din Codul de procedură civilă](#) prevede că se emite ordonanță judecătorească în cazul în care pretenția este înaintată de Serviciul Fiscal de Stat privind încasarea cheltuielilor aferente cheltuielilor de păstrare a bunurilor sechestrate de la debitor și a bunurilor debitorului evacuat din locuință sau rezultă din restanțele de impozit sau din asigurarea socială de stat.

Totodată potrivit pct. 8 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM, nr. 18 din 31.05.2004, “Cu privire la unele chestiuni ce vizează procedura de eliberare a ordonanțelor judecătorești” - dacă judecătorul refuză să primească cererea de eliberare a ordonanței din motivele consemnate la art. 348 lit. c) și e) din Codul de procedură civilă și ulterior solicitantul a lichidat aceste neajunsuri, ultimul își va înainta pretențiile din nou prin procedura în ordonanță. Dacă cererea de eliberare a ordonanței judecătorești corespunde cerințelor legii, judecătorul, fără emiterea încheierii de intentare a procesului, examinează pretenția în termen de 5 zile de la depunerea cererii. În acest caz părțile nu vor fi citate pentru explicații, nu vor avea loc dezbateri judiciare și nu se va încheia proces-verbal.

În cazul obținerii unei Ordonanțe Judecătorești se va ține cont de faptul că instanța de judecată, potrivit art. 352 alin. (1) din Codul de procedură civilă, după eliberarea ordonanței, trimite debitorului, cel târziu a doua zi, copia de pe ordonanță printr-o scrisoare recomandată cu recipisă.

Important: Instanța transmite debitorului și creditorului o copie a ordonanței acordându-i termen debitorului pentru a înainta, prin intermediul oricărui mijloc de comunicare ce asigură veridicitatea obiecțiilor și primirea lor la timp, în instanța care a eliberat ordonanța, obiecțiile sale motivate împotriva pretențiilor admise, anexînd probele ce le confirmă. Alin. (3) prevede că în cazul depunerii obiecțiilor peste termenul stabilit de lege, judecătorul este în drept, la cererea debitorului, să suspende executarea ordonanței pînă la examinarea obiecțiilor, cu excepția cazurilor în care legea interzice suspendarea, soluționînd concomitent chestiunea de restabilire a termenului pentru depunerea lor în condițiile art.116.

Alin. (4) - instanța care a emis ordonanța examinează obiecțiile debitorului fără citarea părților, fără a încheia proces-verbal și se limitează la admisibilitatea obiecțiilor din punctul de vedere al temeiniciei și veridicității.

Potrivit [art. 353 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#) - în termen de 5 zile de la data depunerii obiecțiilor, instanța care a emis ordonanța dispune, prin încheiere

care nu se supune nici unei căi de atac, admiterea obiecțiilor debitorului și anularea ordonanței sau dispune, prin încheiere, respingerea obiecțiilor.

Conform [art. 354 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#) – dacă, în termenul stabilit la art. 352, instanța judecătorească nu primește din partea debitorului obiecții motivate sau dacă debitorul este de acord cu pretențiile creditorului, judecătorul eliberează creditorului un al doilea exemplar de ordonanță judecătorească, care este cu executare imediată, certificându-l cu sigiliul instanței.

La solicitarea creditorului, ordonanța judecătorească poate fi expediată de judecător executorului judecătoresc desemnat de creditor.

În cazul încasării la bugetul de stat a taxei de stat de la debitor în temeiul ordonanței judecătorești, instanța eliberează un titlu executoriu, care se certifică cu sigiliul instanței și se expediază executorului judecătoresc în a cărui competență teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, se află domiciliul sau sediul debitorului.

Potrivit [art. 11 lit. b\) din Codul de executare](#), Serviciul Fiscal de Stat, va transmite ordonanța emisă de instanța de judecată către executorului judecătoresc pentru executare, conform competenței teritoriale.

Procedura descrisă anterior, va fi inițiată în situațiile în care nu a fost emisă Hotărârea privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, prin prisma [art. 196 alin. \(5\) din Codul fiscal](#), fiind (ca exemplu fiind dispusă de către instanța de judecată interzicerea SFS de emitere a Hotărârilor privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului.

În situația în care instanța de judecată va anula ordonanța emisă anterior prin care a fost dispusă încasarea restanțelor față de bugetul public național, creditorului (SFS) poate înainta pretenția debitorului în procedură de examinare a acțiunii civile. Copia de pe încheierea de anulare a ordonanței judecătorești se expediază părților în cel mult 3 zile de la data pronunțării încheierii.

O altă opțiune de percepere a restanțelor admise de către contribuabil față de bugetul public național este înaintarea acțiunii civile în cadrul dosarului penal. Astfel în situația în care SFS a sesizat organele de drept despre unele acțiuni sau inacțiuni ale contribuabililor ce au determinat prejudicierea bugetului public național sau dosarele penale au fost intentate de organele de drept la sesizarea unor alte persoane, SFS va interveni în cadrul dosarului penal cu o acțiune civilă.

4.9. Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale

În conformitate cu prevederile statuate de [art. 180 din Codul fiscal](#), contribuabilul poate beneficia de modificarea termenului de stingere a obligației fiscale. Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale reprezintă o posibilitate legală, ca în anumite circumstanțe expres reglementate de cadrul normativ, să beneficieze de posibilitatea de a extinde termenul de onorare a obligațiilor față de buget.

Astfel, potrivit prevederilor imperative ale [art. 180 alin. \(1\) din Codul fiscal](#), în cazul admiterii restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, termenul de stingere a obligației fiscale poate fi modificat, în conformitate cu articolul menționat, pe o perioadă de până la 12 luni consecutive, cu calcularea unei majorări de întârziere, în conformitate cu prevederile [art. 228 din Codul fiscal](#) și cu aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale sub formă de gaj și/sau fidejusiune.

Prin urmare, constatăm că în cazul circumstanțelor reglementate de [art. 180 din Codul fiscal](#), contribuabilul poate beneficia de modificarea termenului de stingere a obligațiilor fiscale față de bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat. Faptul dat se exprimă prin asigurarea unei mai mari securități în domeniul raporturilor de protecție socială, iar de dreptul de a modifica termenul de stingere a obligației fiscale la bugetul asigurărilor sociale de stat, contribuabilul poate beneficia în condițiile legilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anii respectivi.

Astfel, plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat care au calculate și neachitate majorări de întârziere (penalități) pentru neplata în termen a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii și nu au datorii la plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat și la amenzi pot beneficia, la solicitare, de eșalonarea stingerii datoriiilor pe parcursul anului bugetar în curs, cu condiția că transferă integral și în termen suma obligațiilor curente la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Modificarea termenului de stingere a obligațiilor se efectuează în baza acordului încheiat între Casa Națională de Asigurări Sociale și plătitor.

Procedura de încheiere, de intrare în vigoare, de acțiune și de reziliere a acordului de eșalonare a stingerii majorărilor de întârziere (penalităților) față de bugetul asigurărilor sociale de stat se stipulează în regulamentul aprobat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În cazul în care plătitorul de contribuții nu îndeplinește condițiile acordului, Casa Națională de Asigurări Sociale are dreptul să suspende acțiunea acordului până la expirarea termenului.

De asemenea, o novație a procedurii de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale, o constituie faptul că indiferent de circumstanțe, acest drept se acordă cu calcularea în toate cazurile a majorării de întârziere conform [art. 228 din Codul fiscal](#) și obligatoriu cu instituirea gajului și/sau fidejusiunii pentru a asigura obligația fiscală al cărei termen de stingere este modificat.

De specificat este că, modificarea termenului de stingere a obligației fiscale, se efectuează prin două modalități și anume: amânarea stingerii obligației fiscale, ce reprezintă că stingerea obligației fiscale se va efectua printr-o plată unică și eșalonarea stingerii obligației fiscale, care reprezintă că stingerea obligației fiscale, se va efectua în rate.

Amânarea sau eșalonarea stingerii obligației fiscale se acordă contribuabilului în următoarele cazuri:

- calamități naturale și tehnogene;

- distrugere accidentală a clădirilor de producție;
- împrejurare imprevizibilă și de neînălăturat, care împiedică în mod efectiv capacitatea de producție pe o perioadă lungă de timp și executarea obligației contractuale a contribuabilului;
- datorii ale autorităților sau instituțiilor publice (finanțate de la bugetul public național) față de contribuabil, doar în limitele sumelor datorate, precum și impozitelor și taxelor aferente acestora;
- alte circumstanțe, stabilite de Ministerul Finanțelor, ce îndreptățesc contribuabilul de a beneficia de modificarea termenului de stingere a obligațiilor fiscale.

Cazurile amânării sau eșalonării stingerii obligației fiscale expuse la liniuța 1-3, urmează a fi confirmate prin acte emise de autoritățile sau instituțiile competente, precum Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Camera de Comerț și Industrie, etc.

La fel, un aspect nu mai puțin important îl reprezintă faptul că, amânarea sau eșalonarea stingerii obligației fiscale este condiționată și se acordă cu obligativitatea stingerii obligațiilor fiscale curente în perioada termenului de amânare sau eșalonare.

Amânarea sau eșalonarea stingerii obligației fiscale se acordă în baza unui contract-tip, care se încheie între Serviciul Fiscal de Stat și contribuabil.

Procedura de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale, modelul contractului-tip privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale, inclusiv modul de intrare în vigoare, de suspendare, de modificare și de rezoluțiune a acestuia, sînt stabilite de Ministerul Finanțelor.

Astfel, în conformitate cu [Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 105 din 28 iulie 2016](#) cu privire la aprobarea unor formulare aferente modificării termenului de stingere a obligației fiscale prin amânare sau eșalonare, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 247-255/1250 din 05 august 2016, a fost elaborată procedura și formularele aferent modificării sau eșalonării obligațiilor fiscale.

De asemenea, potrivit [Ordinului IFPS nr. 1030 din 26 octombrie 2016](#) cu privire la aprobarea formularului tipizat al Cererii privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale prin eșalonare sau amânare și procedura examinării acesteia, este stabilit formularul tipizat al cererii, procedura de examinare, precum și documentele confirmative ce urmează a fi anexate.

După conținutul său, contractul privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale prin amânare/eșalonare, este un contract unilateral, cu executare succesivă și după conținut fiind un contract de adeziune, întrucît contribuabilul dorind să beneficieze de modificarea termenului de stingere a obligației fiscale, urmează să accepte clauzele contractuale reglementate de contract și nu poate pretinde la modificarea și/sau renegocierea acestora.

La fel, o condiție obligatorie stabilită de cadrul legal în vigoare, cît și de valabilitate a raporturilor juridice reglementate de contractul încheiat între părți, este faptul că contribuabilul urmează să execute întocmai clauzele contractuale, iar în cazul în care se va depista neexecutarea de către acesta a clauzelor contractului,

Serviciul Fiscal de Stat va rezolvi unilateral contractul din momentul în care a depistat încălcările.

De asemenea, nu se admite încheierea unui nou contract de amânare sau eşalonare a uneia și aceleiași obligații fiscale, cu contribuabilul care nu a îndeplinit condițiile contractului precedent.

Beneficiul pe care îl obține contribuabilul în urma încheierii cu Serviciul Fiscal de Stat a unui contract de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale, în afară de extinderea în timp a termenului de onorare a obligațiilor fiscale, este și faptul că, în termenul reglementat de contract, Serviciul Fiscal de Stat se va abține și nu va întreprinde măsuri de executare silită în vederea stingerii obligației fiscale respective.

După cum s-a menționat anterior, o condiție obligatorie a asigurării obligației fiscale al cărei termen de achitare urmează a fi eşalonat sau amânat, este instituirea gajului asupra bunurilor contribuabilului și/sau a fidejusiunii. În acest sens, prin ordinul Ministerului Finanțelor sus-menționat, de comun cu modelul Contractului-tip privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale prin amânare/eşalonare, a fost aprobat și modelul Contractului de gaj, care reglementează clauzele specifice gajării bunurilor, în sensul beneficierii de amânare sau eşalonarea obligației fiscale, precum și modelul Contractului de fidejusiune.

De menționat că conform cadrului normativ în vigoare, gajul asupra bunurilor contribuabilului, în cazul în care bunurile sunt mobile, urmează a fi înregistrat în Registrul garanțiilor reale mobiliare ținut de către Ministerul Justiției prin intermediul Agenției Resurse Informaționale Juridice, iar în cazul în care gajul se instituie pe bunuri imobile, acesta reprezintă ipotecă și se înregistrează în registrul bunurilor imobile deținut de IP Cadastrul Bunurilor Imobile.

Prin [Hotărârea Guvernului nr. 210 din 26 februarie 2016](#), a fost instituit Registrul garanțiilor reale mobiliare și a fost aprobat Regulamentul cu privire la ținerea Registrului garanțiilor reale mobiliare.

Astfel, potrivit pct. 2 din Regulamentul cu privire la ținerea Registrului garanțiilor reale mobiliare, registrul garanțiilor este un registru public care se ține în scopul înregistrării gajului bunurilor mobile, leasingului financiar și a altor drepturi de garanție asupra bunurilor mobile și pentru a asigura consultarea Registrului garanțiilor și obținerea extraselor din el de către orice persoană, iar conform pct. 5 din Regulamentul menționat, Registrul garanțiilor este unica sursă oficială de informație privind drepturile de garanție și de leasing financiar înregistrate asupra bunurilor mobile, inclusiv în scopul determinării gradului de prioritate a gajului.

Proprietarul Registrului garanțiilor este statul, care își realizează dreptul de proprietate, de gestionare și utilizare a datelor din respectivul Registru.

Posesorul Registrului garanțiilor este Ministerul Justiției, cu drept de gestionare a acestuia și utilizare a datelor din Registru și a resurselor în limitele reglementate de proprietar.

Deținător al Registrului garanțiilor este Centrul de Informații Juridice, autoritate administrativă din subordinea Ministerului Justiției, care va asigura ținerea Registrului.

Registratori ai Registrului garanțiilor pot fi următorii subiecți:

- a) notarii;
- b) societățile de registru;
- c) societățile de investiții care au dreptul să desfășoare activitate de custodie;
- d) depozitarul central;
- e) organizațiile de creditare nebancaară;
- f) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- g) companiile de leasing;
- h) băncile.

Furnizori ai datelor Registrului garanțiilor sunt creditorii gajiști și debitorii gajiști.

Creditorul gajist și debitorul gajist urmează să furnizeze Registratorilor următoarele date:

1) datele despre persoana fizică, care poate avea calitatea de debitor gajist, creditor gajist, gestionar al gajului:

- a) numărul de identificare de stat (IDNP);
- b) numele;
- c) prenumele;
- d) adresa poștală și electronică a persoanei fizice;

2) datele despre persoana juridică, care poate avea calitatea de debitor gajist, creditor gajist, gestionar al gajului:

- a) numărul de identificare de stat (IDNO);
- b) denumirea;
- c) adresa poștală și electronică a persoanei juridice sau a întreprinzătorului individual;

3) datele despre gaj:

- a) denumirea și descrierea bunurilor mobile gajate sau a drepturilor gajate;
- b) obligația garantată cu gaj (temeiul obligației, valoarea acesteia și scadența obligației);
- c) tipul gajului;
- d) contractul de gaj;
- e) actele de confirmare a împuternicirilor de reprezentare, a faptelor juridice care determină stingerea gajului;
- f) mențiunea privind interzicerea gajului următor, în cazurile convenite de părți;
- g) informația privind achitarea taxei de stat și a plății de înregistrare sau modificare a gajului.

Destinatari ai datelor Registrului garanțiilor sunt: autoritățile publice centrale și locale, instanțele judecătorești, executorii judecătorești, administratorii autorizați, organele de urmărire penală, Serviciul Fiscal de Stat, registratorii, creditorii gajiști, debitorii gajiști, locatorii, locatarii, gestionarii gajului și persoanele terțe interesate.

În Registrul garanțiilor se înregistrează următoarele obiecte informaționale:

- 1) gajul;
- 2) persoana fizică, care poate avea calitatea de: debitor gajist, creditor gajist, gestionar al gajului;
- 3) persoana juridică, care poate avea calitatea de: debitor gajist, creditor gajist, gestionar al gajului;
- 4) documentele care confirmă:
 - a) înregistrarea gajului;
 - b) modificarea gajului;
 - c) executarea gajului;
 - d) radierea gajului;
- 5) extrasul din Registrul garanțiilor reale mobiliare.

De menționat că, autoritățile publice, instanțele judecătorești, executorii judecătorești, administratorii autorizați, organele de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat vor avea acces gratuit la informația din Registrul garanțiilor în volumul necesar pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege și cu respectarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Gajul bunurilor mobile, precum și al oricăror alte drepturi de garanție asupra bunurilor mobile, se înregistrează prin depunerea unui aviz de înregistrare, care conține următoarele informații:

- a) datele de identificare (numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP), adresa poștală și opțional adresa electronică a persoanei fizice sau denumirea, numărul de identificare de stat (IDNO), adresa poștală și opțional adresa electronică a persoanei juridice sau întreprinzătorului individual) ale debitorului gajist, creditorului gajist, gestionarului gajului. Adresa electronică indicată în aviz devine adresă de comunicare oficială. Dacă debitorul și/sau creditorul nu dispune de adresa electronică, sau nu acceptă comunicarea prin adresa electronică, adresa de comunicare oficială este adresa poștală de la domiciliul sau sediul acestuia;
- b) descrierea generală sau specifică a bunurilor gajate;
- c) esența și scadența obligației garantate, suma maximă garantată a acesteia fără dobânzi și cheltuieli;
- d) interzicerea gajului următor, în cazurile convenite de părți;
- e) semnătura debitorului gajist și a creditorului gajist;
- f) mențiunea cu privire la gajul asupra întreprinderii sau asupra obiectelor de proprietate intelectuală, în caz de necesitate.

În cazul gajului legal de garantare a creanțelor vamale și fiscale, avizul de înregistrare va conține:

- a) descrierea generală sau specifică a bunurilor gajate;
- b) temeiul apariției creanței;
- c) mărimea creanței.

Avizul de înregistrare se completează și se transmite registratorului, imprimat pe suport de hârtie, cu semnătura olografă a părților sau prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare acceptate de către Sistemul Informațional Automatizat

„Registrul garanțiilor reale mobiliare”, cu semnătura electronică a părților aplicată conform legislației în vigoare.

Registratorul acceptă datele exact așa cum se conțin în avizul de înregistrare a garanției. Registratorul nu solicită copia de pe contractul de gaj și nu verifică conținutul avizului, dar este obligat să verifice identitatea părților și împuternicirile de reprezentare.

La solicitarea debitorului și creditorului, registratorul scanează contractul de gaj sau actul de instituire a garanției și le introduce în Registrul garanțiilor.

În cazul transmiterii avizului de înregistrare prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare, identitatea părților este verificată la eliberarea semnăturii electronice și confirmată prin aplicarea ei.

Registratorul introduce informația din avizul de înregistrare a garanției în Registrul garanțiilor imediat după primirea lui, cu informarea concomitentă despre acest fapt a părții care a depus avizul la adresa electronică comunicată. Garanția se consideră înregistrată în Registrul garanțiilor doar după achitarea taxei de stat.

Dacă avizul de înregistrare este transmis registratorului pe suport de hârtie, acesta va fi scanat și introdus de către registrator pentru păstrare în baza de date a Registrului garanțiilor.

Registratorul refuză primirea avizului de înregistrare a garanției, doar dacă acesta:

- a) nu conține toate datele prevăzute de cadrul de reglementare;
- b) nu a fost achitată taxa de stat și plata pentru înregistrarea avizului.

Sistemul Informațional Automatizat „Registrul garanțiilor reale mobiliare” verifică achitarea de către solicitant a taxei de stat și, după caz, a plății pentru înregistrarea avizului în conformitate cu prevederile [Hotărârii Guvernului nr. 712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice \(MPay\)](#) sau registratorul le încasează direct de la solicitant.

Înregistrarea gajului în Registrul garanțiilor se efectuează prin atribuirea unui număr unic de înregistrare și a unui cod de securitate.

După efectuarea înregistrării garanției, creditorul garanției primește o confirmare a înregistrării acesteia. Confirmarea se expediază prin poșta electronică indicată în aviz, sau la solicitare, poate fi imprimată din sistem și transmisă pe suport de hârtie. Confirmarea reprezintă o copie de pe avizul de înregistrare a garanției care conține numărul unic de înregistrare a garanției și codul de securitate, momentul înregistrării (anul, data, ora și minutul).

Modificarea informației din Registrul garanțiilor este tratată din punct de vedere procedural ca o nouă înregistrare a garanției.

Modificarea informației din Registrul garanțiilor este înregistrată în baza avizului de modificare care se depune și se înregistrează similar avizului de înregistrare.

Avizul de modificare care se referă la înregistrarea substituirii creditorului gajist în urma cesiunii creanței garantate se semnează doar de creditorul gajist cedent.

Modificările în Registrul garanțiilor se efectuează, astfel încât acestea să fie vizibile cu menținerea înregistrării inițiale.

La încetarea garanției, informația despre aceasta este scoasă de la evidență din Registrul garanțiilor în baza avizului de radiere. Scoaterea din evidență nu reprezintă excluderea fizică din Registru a datelor despre garanție, ci doar schimbarea statutului garanției.

Avizul de radiere a garanției conține:

- a) datele de identificare (numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP), adresa poștală și opțional adresa electronică a persoanei fizice sau denumirea, numărul de identificare de stat (IDNO), adresa poștală și opțional adresa electronică a persoanei juridice sau întreprinzătorului individual) ale debitorului gajist, creditorului gajist și gestionarului gajului (în cazul în care ultimul a fost desemnat);
- b) descrierea generală sau specifică a bunurilor gajate;
- c) esența și scadența obligației garantate, suma maximă garantată a acesteia, fără dobânzi și cheltuieli;
- d) numărul unic de înregistrare a garanției;
- e) semnătura persoanei care are dreptul, conform legii, să emită avizul de radiere a garanției din Registrul garanțiilor sau a reprezentantului acesteia.

Avizul de radiere a garanției se transmite registratorului similar procedurii stabilite pentru avizul de înregistrare a garanției. Registratorul verifică identitatea persoanei care transmite avizul de radiere a garanției sau, după caz, împuternicirile de reprezentare, dreptul acesteia de a emite avizul de radiere a garanției, conform, art. 675 alin. (6) din [Codul civil](#) precum și, după caz, anexarea actelor confirmative prevăzute de lege.

Actele confirmative se scanează și se introduc de către registrator pentru păstrare în baza de date a Registrului garanțiilor.

Radierea garanției se efectuează automat, fiind confirmată similar confirmării avizului de înregistrare a garanției.

În registrul garanțiilor se introduce și imaginea obținută ca urmare a scanării avizului de executare a gajului, depus de creditorul gajist și înscris imediat în Registrul garanțiilor.

În partea ce ține de gajul bunurilor imobile, adică a ipotecii, după cum s-a menționat anterior, înregistrarea acesteia se efectuează în Registrul bunurilor imobile, în conformitate cu procedura reglementată de Agenția Relații Funciare și Cadastru prin [Instrucțiunea cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor nr. 112 din 22 iunie 2005](#), publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 142 art. Nr. :487 din 28 octombrie 2005.

4.10. Recuperarea restanțelor persoanelor fizice

[Articolul 5 alin. \(3\) din Codul fiscal](#) definește noțiunea de persoană fizică:

a) cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin, apatrid și

b) forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, inclusiv întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier), dacă Codul fiscal nu prevede altfel.

În conformitate cu prevederile statuate de [art. 129 alin. \(6\) din Codul fiscal](#), obligație fiscală este obligația contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă.

Totodată, potrivit alin. (13) din articolul menționat, restanța reprezintă suma pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzi.

Conform modificărilor operate la [art. 156 alin. \(2\) din Codul fiscal](#), începând cu 1 ianuarie 2022, executarea silită a obligației fiscale restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor (în continuare – SCITL) se efectuează exclusiv de către serviciul respectiv, în modul stabilit de [Codul de procedură civilă](#) și [Codul de executare](#).

Reieșind din cele menționate și în temeiul prevederilor [art. 195 din Codul fiscal](#), potrivit cărora executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat, în limitele competenței, subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor nu va iniția și nu va întreprinde acțiuni de executare silită pentru stingerea plăților administrate de SCTIL (impozitul funciar de la persoanele fizice (cetățeni) și gospodăriile țărănești (de fermier), impozitul pe bunurile imobiliare de la persoanele fizice (cetățeni), taxa pentru parcaj, taxa de la posesorii de câini, taxa pentru salubritate și taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, în cazul persoanelor fizice care practică activitate independentă, altele decât cele prevăzute la [art. 295 lit. g\) și g¹\) din Codul fiscal](#)).

Executarea silită a obligației fiscale a persoanelor fizice se efectuează prin:

- ridicare de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină (procedura privind ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar este reglementată de [art. 198 din Codul fiscal](#));

- urmărirea bunurilor contribuabilului prin sechestrare și comercializare;

Acțiunile de executare silită a obligației fiscale, inclusiv urmărirea bunurilor persoanelor fizice, conform prevederilor [art. 196 alin.\(1\) din Codul fiscal](#), trebuie

să fie efectuată zilnic în zile de lucru, între orele 6:00 și 22:00. În alt timp se admite efectuarea acestor acțiuni dacă persoana-fizică evită să participe la procedurile prevăzute de lege.

Sechestrarea bunurilor contribuabilului – persoană fizică se efectuează în baza unei Hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.

Potrivit [art.199 alin.\(1\) din Codul fiscal](#), sechestrul se efectuează în prezența cetățeanului-contribuabil sau în prezența unui membru adult al familiei.

De asemenea, conform [art. 199 alin. \(4\) din Codul fiscal](#), dacă persoana fizică nu permite accesul în domiciliul sau în reședința sa pentru a i se sechestra bunurile, funcționarul fiscal consemnează faptul într-un act. Ulterior, acționându-se conform procedurii decrete la compartimentul Sancțiuni.

În astfel de cazuri, Serviciul Fiscal de Stat în cel mult 15 zile lucrătoare, va intenta o acțiune în justiție. După ce instanța judecătorească emite o hotărâre de executare silită a obligației fiscale, aceasta este îndeplinită în conformitate cu legislația de procedură civilă și de executare.

Totodată, dacă contribuabilul – persoană fizică nu și-a stins obligația fiscală și dacă acțiunile de sechestrare a bunurilor nu au fost atacate în decurs de 30 de zile lucrătoare din data sechestrării, bunurile sechestrate urmează a fi comercializate. Comercializarea bunurilor sechestrate ale persoanei fizice se efectuează de către executorul judecătoresc în conformitate cu prevederile [Codului de executare](#). Astfel, se va depune setul de documente la executorul judecătoresc, ținând cont de prevederile art. 30 din [Codul de executare](#) (competența teritorială).

În același timp, în scopul stingerii obligației fiscale restante, va fi analizată posibilitatea aplicării gajului legal/convențional (procedura aplicării gajului legal/convențional este descrisă la compartimentul „Gajul, ipoteca”).

4.11. Recuperarea creanțelor fiscale cu element de extranietate

Conform prevederilor [art. 4 din Codul fiscal](#), dacă un tratat internațional care reglementează impozitarea sau include norme care reglementează impozitarea, la care Republica Moldova este parte, stipulează alte reguli și prevederi decât cele prevăzute de legislația fiscală, se aplică regulile și prevederile tratatului internațional.

Potrivit prevederilor [Hotărârii Guvernului nr. 1275 din 26.12.2018](#) a fost aprobat Regulamentul privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor

internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală, care reglementează normele și procedurile potrivit cărora Republica Moldova oferă/recepționează asistență administrativă reciprocă în materie fiscală în vederea realizării unui schimb de informații și asistență în privința taxelor și impozitelor, conform tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Autoritatea competentă care dispune de pîrghii eficiente de recuperare a creanțelor fiscale cu element de extranietate este desemnat Serviciul Fiscal de Stat.

Astfel, asistența în vederea recuperării în Republica Moldova a unor creanțe fiscale stabilite într-un stat străin, precum și asistența în vederea recuperării într-un stat străin a creanțelor fiscale stabilite în Republica Moldova vor viza obligațiile fiscale prevăzute de tratatul internațional în baza căruia se adresează solicitarea de asistență.

Prin urmare, în cazul în care tratatul internațional nu prevede expres sau nu permite determinarea obligațiilor fiscale cu privire la care dispozițiile acestuia se aplică, autoritatea competentă din Republica Moldova va accepta pentru examinare solicitarea de asistență dacă aceasta vizează următoarele obligații fiscale:

- 1) impozitul pe venitul persoanelor fizice și juridice;
- 2) contribuțiile de asigurări sociale de stat;
- 3) impozitul pe bunurile imobiliare;
- 4) taxa pe valoarea adăugată;
- 5) accizele;
- 6) taxele rutiere;
- 7) taxele pentru resursele naturale;
- 8) taxele locale.

La cererea statului solicitant, SFS (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor), în conformitate cu prevederile articolelor 14 și 15 din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, adoptată la Strasbourg la 25 ianuarie 1988 (în continuare – *Convenția OCDE*), ia măsurile necesare pentru recuperarea creanțelor/restanțelor fiscale ale statului menționat, similar obligațiilor fiscale, aplicînd, după caz, măsurile de asigurare și executare silită reglementate de legislația Republicii Moldova și de prezentul Manual.

Recuperarea creanțelor fiscale cu element de extranietate se aplică doar creanțelor/restanțelor fiscale care fac obiectul unui instrument care nu este contestat și permite executarea acestuia în statul solicitant și dacă nu s-a convenit altfel între părțile vizate.

Obligația de a acorda asistență în materie de recuperare a creanțelor fiscale cu privire la o persoană decedată sau averea sa se limitează la valoarea averii sau a proprietății obținute de către fiecare beneficiar al averii, în funcție de care creanța va fi recuperată din averea sau de la beneficiarii acesteia.

La cererea statului solicitant, SFS (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) va lua măsuri de asigurare în vederea recuperării valorii unui impozit, chiar dacă creanța nu constituie obiectul unui instrument care să permită executarea silită a acesteia. În acest sens, SFS este în drept să aplice, ca măsură de asigurare, sechestrul pe bunurile persoanei sau alte măsuri legale de asigurare reglementate de prevederile titlului V Capitolul 9 din [Codul fiscal](#) și de [Ordinul SFS nr. 379 din 15.03.2017 „Privind aprobarea formularelor cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale”](#).

De asemenea, SFS (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) este în drept să acorde modificarea termenului de stingere a obligației fiscale potrivit art. 180 din Codul fiscal, nu înainte de a informa statul solicitant despre acest fapt.

SFS (Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor) recuperează creanța/restanța fiscală în moneda națională a Republicii Moldova și o transferă statului solicitant în modul stabilit de [Ordinul Ministerul Finanțelor nr. 71 din 25.04.2019 „Cu privire la executarea punctului 43 din Regulamentul privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018”](#).

SFS nu este obligată să acorde asistență în recuperare dacă valoarea totală a creanțelor/restanțelor fiscale reglementate de prezentul capitol este mai mică de 1500 de euro (echivalentul în lei moldovenești la cursul oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei în ziua recepționării cererii de recuperare) sau aceasta este de natură să genereze, din cauza situației restanțierului/debitorului, grave dificultăți de ordin economic sau social în Republica Moldova. Astfel, SFS, în cazul dat, urmează să informeze statul solicitant în cazul refuzului de recuperare.

Existența restanțelor contribuabililor, aflați peste hotarele țării, se determină reieșind din acțiunile și atribuțiile de recuperare cu care sunt învestiți funcționarii fiscali responsabili.

De asemenea, prin prisma prevederilor [art. 147 din Codul fiscal](#), poate fi utilizată colaborarea cu alte autorități competente ale statului, în vederea identificării/localizării restanțierului.

În cazul în care, urmare a acțiunilor de documentare, se constată că restanțierul este peste hotarele țării, se interpelează administrația fiscală a țării care este potențiala reședință a restanțierului. Odată cu recepționarea răspunsului confirmativ precum că persoana restanțier își are reședința în acea țară, va putea fi inițiată procedura privind remiterea unei solicitări de recuperare.

În cazul în care, ca urmare a răspunsului nu se confirmă reședința restanțierului, vor fi întreprinse măsuri suplimentare de documentare în vederea stabilirii țării de reședință a restanțierului, după care vor fi întreprinse acțiuni descrise mai sus, în partea ce ține de solicitarea de informații, iar în cazul obținerii răspunsului confirmativ, fiind întocmită și solicitarea de recuperare.

Creanța fiscală recuperată de peste hotarele țării se transferă la bugetul public național în modul stabilit de Ministerul Finanțelor ([Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 71 din 25.04.2019](#) cu privire la executarea punctului 43 din Regulamentul privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1275 din 26 decembrie 2018](#)).

4.12. Recuperarea creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public

Conform prevederilor [art. 175 din Codul administrativ](#), prevederile capitolului II „Executarea creanțelor bănești” se aplică numai executării creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public, cu excepția creanțelor bănești bazate pe dreptul statului de a percepe impozite, taxe și alte plăți cărora li se aplică prevederile [Codului fiscal](#).

Autoritatea publică îndreptățită să revendice dreptul supus executării emite pentru autoritatea de executare (SFS) un mandat de executare.

În cazul în care în termen de o săptămână după expirarea termenului de executare a obligației bănești, stabilit de un act administrativ individual sau un contract administrativ și după primirea somației de către debitor, obligația bănească nu a fost executată de debitor, autoritatea publică competentă emite un mandat de executare pentru SFS.

Prezentarea mandatului de executare și a documentelor aferente (actul administrative/contractual administrative, somația debitorului, confirmarea recepționării somației de către debitor) se efectuează în mod electronic, cu aplicarea semnăturii electronice, în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) există un act administrativ individual care obligă debitorul să realizeze obligația bănească sau un contract administrativ care obligă la realizarea unei obligații bănești supuse executării imediate;
- b) obligația este scadentă;
- c) debitorul, după trecerea termenului de scadență, a fost somat să realizeze obligația bănească în termen de o săptămână și există confirmarea că debitorul a primit somația.

La procedura de somare se poate renunța în cazul în care există o suspiciune fondată că debitorul se va sustrage de la executare. În acest caz, autoritatea îndreptățită să revendice dreptul supus executării va prezenta concomitent cu mandatul de executare o notă de argumentare, prin care va indica motivele care au stat la baza renunțării la procedura de somare și care denotă suspiciune că debitorul se va sustrage de la executare.

În cazul necorespunderii mandatului de executare a cerințelor stabilite și neprezentării tuturor actelor care confirmă îndeplinirea condițiilor prevăzute, acesta se restituie autorității publice emitente în termen de 7 zile lucrătoare de la data recepționării.

În cazul în care, în calitate de debitor sunt persoanele juridice de drept public executarea creanțelor bănești este admisibilă numai cu respectarea următoarelor condiții:

- înainte de începerea executării, SFS ca autoritate de executare prezintă ministrului finanțelor sau unei persoane abilitate de acesta o listă cu bunuri ale debitorului – persoană juridică de drept public;
- executarea se face doar în privința acelor bunuri pentru care ministrul finanțelor sau persoana abilitată de acesta își dă acordul.

În cazul prezentării mandatului de executare a creanței bănești a debitorului persoană juridică de drept public, mandatul de executare se remite către subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor, conform competenței, în termen de 3 zile lucrătoare, cu solicitarea de a identifica bunurile debitorului, cu informarea ulterioară în termen de 10 zile lucrătoare despre rezultatele identificării și cu anexarea listei bunurilor persoanei juridice de drept public.

După primirea informației de la subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor, în termen de 3 zile lucrătoare, se informează ministrul finanțelor sau persoana abilitată de acesta, prin scrisoare, despre necesitatea executării creanței bănești a debitorului – persoană juridică de drept public cu prezentarea listei bunurilor, pentru a primi acordul pentru care bunuri poate fi începută executarea silită.

După primirea răspunsului de la Ministerul Finanțelor, subdiviziunea competentă cu atribuții de executare silită este informată neîntârziat despre bunurile în privința cărora a fost primit acordul Ministerului Finanțelor și poate fi începută procedura executării silite pentru a executa creanțele bănești.

Executarea creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public se efectuează în conformitate cu prevederile titlului V Capitolul 9 din [Codul fiscal](#), care se aplică suplimentar la prevederile [Codului administrativ](#).

Executarea obligației bănești se face în zile lucrătoare, între orele 06.00 și 22.00. Duminica, în zilele de sărbătoare nelucrătoare, precum și noaptea (între orele 22:00 și 06:00) nu este permisă executarea, cu excepția situației în care există riscul ca măsura să fie sortită eșecului sau îngreunată în mod substanțial dacă executarea nu se va efectua.

Dacă contribuabilul nu poate fi găsit pe adresele cunoscute, se va solicita intervenția autorităților publice competente (Inspectoratul General de Poliție) pentru identificarea locului aflării persoanei.

În cadrul executării creanțelor bănești în calitate de debitor poate fi persoana care datorează o prestație (debitor principal) sau persoana care răspunde personal pentru prestația altuia (debitor garant).

În cazul în care legea nu prevede altfel, executarea se poate îndrepta spre debitorul garant doar în măsura în care nu a putut fi realizată de către debitorul principal sau în cazul în care există motive specifice pentru a crede ca executarea de debitorul principal să nu ducă la vreun rezultat.

În cazul în care actul administrativ individual care obligă debitorul să realizeze obligația bănească sau un contract administrativ a fost contestat în instanța de judecată, executarea se suspendă numai în baza încheierii irevocabile cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual.

Subdiviziunea competentă de aplicarea măsurilor de executare silită este în drept să aplice una sau mai multe modalități de executare a obligației bănești, care se efectuează în conformitate cu prevederile [art. 197–205 din Codul fiscal](#), inclusiv ținând cont de prevederile [art. 196 alin. \(5\) din Codul fiscal](#).

Condițiile declanșării executării silite a creanțelor bănești în baza mandatului de executare sînt următoarele:

- 1) existența dreptului supus executării, conform actului administrativ individual sau contractului administrativ;
- 2) expirarea termenului de executare benevolă a obligației bănești;
- 3) nesuspendarea executării actului administrativ;
- 4) somarea debitorului, după expirarea termenului de executare a obligației, despre necesitatea executării obligației bănești în termen de o săptămînă, în cazul în care nu există suspiciuni fondate că debitorul se va sustrage de la executare.

În cazul în care actul administrativ individual care obligă debitorul să realizeze obligația bănească sau un contract administrativ care a fost pus în executare este suspendat, executarea se suspendă numai în baza încheierii cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual pînă la soluționarea litigiului sau în alt temei stabilit de lege.

În cazul existenței altor interdicții/sechestre/grevări asupra bunurilor urmărite, se vor aplica prevederile [art. 92 și 101 din Codul de executare](#).

În cazul în care după prezentarea mandatului de executare suma creanței, total sau parțial, a fost stinsă benevol de către debitor sau în alt mod stabilit de lege, ori executarea actului administrativ s-a suspendat, autoritatea publică va informa imediat SFS și va retrage mandatul de executare sau va actualiza informația cu privire la suma creanței bănești.

Din momentul declanșării executării silită, creanțele urmează a fi încasate la Codul ECO 145113. Sumele înregistrate la codul ECO menționat, încasate din executarea silită a creanțelor bănești, conform mandatelor de executare se distribuie la bugetele (conturile) respective, în baza mandatelor de executare și se execută de către Trezoreria de Stat în modul stabilit de Ministerul Finanțelor.

În cazul în care la momentul recepționării mandatului de executare se constată că este inițiată procedura de insolvabilitate, nu va fi inițiată executarea silită și se va restitui mandatul de executare autorității emitente. În cazul în care mandatul de executare a fost pus în executare silită și față de debitor este inițiată procedura de insolvabilitate, se vor stopa acțiunile de executare silită și va restitui mandatul de executare autorității emitente, efectuând înscrierile de rigoare în sistemul informațional al SFS în partea ce ține de excluderea sumei obiect al mandatului

Modalitatea de recuperare a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat în cazurile prevăzute la art. 22 și 23 a [Legii cu privire la asistența juridică garantată de stat nr. 198 din 26.07.2007](#), se efectuează în conformitate cu prevederile art.231 a Legii nr. 198/2007, art. 175-178 din [Codul administrativ](#) și a [Hotărârii Guvernului nr. 618 din 11.12.2019](#).

Totodată, urmează de atras atenția asupra faptului că, prin prisma atribuțiilor stabilite de Codul administrativ, Serviciul Fiscal de Stat nu este în drept să acorde debitorului amânarea sau eşalonarea stingerii creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public în conformitate cu prevederile art. 180 din Codul fiscal, întrucât articolul nominalizat reglementează o măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale, or aplicarea acestei măsuri nu este prevăzută de [Codul administrativ](#).

De asemenea, în cazul Încheierilor emise de Instanțele de Judecată pe marginea aplicării și neexecutării amenzii de constrângere, și în conformitate cu art.175-178 și 252-256 din [Codul administrativ](#), conform cadrului normativ în vigoare Serviciul Fiscal de Stat este determinat ca organ, împuternicit de a executa în mod silit obligațiile privind plata amenzii de constrângere.

Decizia privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat poate fi contestată direct în instanța de judecată, conform Codului administrativ.

4.13. Contestarea acțiunilor de executare silită

Reglementările aferent contestării acțiunilor de executare silită, sunt expuse la [art. 273 din Codul fiscal](#).

Astfel, decizia/hotărârea Serviciului Fiscal de Stat și acțiunile funcționarilor fiscali privind executarea silită a obligației fiscale pot fi contestate, în conformitate cu Codul fiscal, numai de persoanele care cad sub incidența executării silite.

Contestația împotriva deciziei/hotărârii Serviciului Fiscal de Stat și acțiunilor funcționarilor fiscali privind executarea silită a obligației fiscale în conformitate cu [art.273 alin.\(2\) din Codul fiscal](#) se depune în decursul a 10 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei sau săvârșirii acțiunilor contestate. Depunerea contestației la Serviciul Fiscal de Stat nu sistează executarea silită a obligației fiscale în conformitate cu Codul fiscal, cu excepția comercializării bunurilor sechestrate.

Totodată, potrivit [art. 252 alin. \(2\) din Codul fiscal](#), în caz de contestare, executarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nu se suspendă dacă autoritatea care examinează contestația nu dispune altfel.

La fel, [art. 272 alin. \(2\) din Codul fiscal](#), specifică că contestarea deciziei SFS nu suspendă executarea deciziei contestate dacă legislația nu prevede altfel.

De asemenea, [art. 199 alin. \(5\) din Codul fiscal](#), specifică că în cazul în care acțiunile SFS sînt contestate, comercializarea bunurilor menționate în contestație sau în cererea de chemare în judecată se suspendă pînă la soluționarea cauzei.

4.14. Inițierea procedurii de insolabilitate

Scopul [Legii insolabilității nr.149 din 29.06.2012](#) este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

Se atenționează că, Legea insolabilității este aplicabilă persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, întreprinzătorilor individuali, inclusiv titularilor de patentă de întreprinzător, societăților de asigurări, fondurilor de investiții, companiilor fiduciare, organizațiilor necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit.

Aceasta nu este aplicabilă băncilor. Statul, unitățile administrativ-teritoriale și persoanele juridice de drept public nu sînt subiecte ale insolabilității.

Insolabilitatea se depășește prin proces judiciar complex care combină în special perioada de observație, procedura de insolabilitate, care continuă cu

procedura de restructurare sau cu procedura falimentului, sau cu alte proceduri stabilite în prezenta lege și care se intentează de instanța de judecată.

Participanți la procesul de insolvență sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

Scopul actului legislativ menționat constă în instituirea unui cadru juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

Astfel, procedura colectivă este procedura în care creditorii recunoscuți și validați participă împreună la urmărirea și recuperarea creanțelor lor, în modalitățile prevăzute de legislația insolvenței.

Din perspectiva debitorului, scopul legii este atins dacă se reușește reabilitarea acestuia și reîntoarcerea lui în activitate normală.

Din perspectiva creditorului, scopul legii este atins în cazul realizării unui echilibru între nivelul de recuperare a creanțelor și timpul scurs între data deschiderii procedurii și momentul distribuirii sumelor. De asemenea, interesul creditorilor poate fi reprezentat și de păstrarea unor relații de afaceri pe viitor cu debitorul insolvent.

Cererile introductive privind inițierea procedurilor de insolvență față de contribuabilii restanțieri, pot fi depuse în instanțele judecătorești, numai în cazul în care (cumulativ):

- există temeiurile de intentare a procesului de insolvență prevăzute la art. 10 din Legea insolvenței (general – incapacitatea de plată și/sau special – supraîndatorarea debitorului);
- contribuabilul restanțier a fost notificat prealabil conform prevederilor art. 19 din Legea insolvenței (notificarea prealabilă cu avizul de recepție în mod obligatoriu urmează să fie anexată la cererea introductivă).

În conformitate cu art. 5 alin. (1) din [Legea insolvenței](#), cererea de intentare a procesului de insolvență se examinează de către instanța de judecată (instanța de insolvență) în conformitate cu competența jurisdicțională stabilită în Codul de procedură civilă și în prezenta lege.

La rîndul său, art. 5 alin. (2) din [Legea insolvenței](#) stabilește că instanța de insolvență dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvență, a litigiilor ce țin de masa debitoare.

În competența instanței de insolvență intră și controlul judecătoresc asupra activității administratorului provizoriu, administratorului insolvenței și/sau a lichidatorului, procesele și cererile de natură judiciară privind constatarea faptelor aferente procedurii de insolvență.

Hotărârile și încheierile instanței de insolvență sînt definitive și executorii din momentul pronunțării.

În situația în care efectuând toate măsurile de executare silită, nu a fost posibil de stins toate restanțele contribuabilului, Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor, în mod obligatoriu, va depune către debitor o notificare prealabilă în modul stabilit de art. 19 al [Legii insolvențabilității](#), inclusiv respectând prevederile art. 129¹ din Codul fiscal, în cazul în care, contribuabilul nu recepționează notificarea.

Totodată, odată cu notificarea prealabilă, precum și la data întocmirii actului de carență Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor urmează să întreprindă toate măsurile necesare pentru tragerea la răspundere contravențională a debitorului, în situația în care acesta nu depune, din nume propriu, cererea introductivă, conform prevederilor art. 288 al [Codului contravențional](#).

În perioada de observație, urmează a ține cont de măsurile de asigurare aplicate de către instanța de judecată și nemijlocit de art. 24 din [Legea insolvențabilității](#), în special în partea ce ține de sechestrul pe bunuri aplicat de către instanța de judecată, precum și suspendarea urmăririlor individuale.

Conform prevederilor [art. 184 alin. \(2\) din Codul fiscal](#), în cazul aplicării modalităților de depășire a insolvențabilității, obligațiile fiscale se sting în conformitate cu legislația respectivă.

Potrivit art. 2 din [Legea insolvențabilității](#), prin obligații de plată curente se înțelege impozitele, taxele și alte obligații de plată, credite și dobânzi aferente, majorări de întârziere (penalități), calculate din momentul intentării procesului de insolvențabilitate.

De asemenea, conform prevederilor art. 25 alin. (5) lit. d) din [Legea insolvențabilității](#), una din atribuțiile principale ale administratorului provizoriu este conducerea integrală, respectiv parțială, a activității debitorului în condițiile prezentei legi, cu respectarea precizărilor stabilite expres de instanța de insolvențabilitate și în condițiile de efectuare a plăților curente din contul patrimoniului debitorului.

Totodată, potrivit art. 52 alin. (2) lit. a) din [Legea insolvențabilității](#), cheltuielile procesului de insolvențabilitate și alte obligații ale masei debitoare, precum obligațiile ce rezultă din acțiunile de administrare, de valorificare și de distribuție a masei debitoare ale administratorului insolvențabilității/lichidatorului, inclusiv impozitele, taxele, alte obligații de plată care nu țin de cheltuielile procesului.

La rândul său, art. 43 alin. (1) din [Legea insolvențabilității](#) prevede expres că din masa debitoare se acoperă în primul rând cheltuielile procesului de insolvențabilitate și obligațiile masei debitoare.

Obligațiile fiscale apărute de după intentarea procesului de insolvențabilitate, în conformitate cu prevederile [art.2 din Legea insolvențabilității](#), constituie obligații de plată curente (organul fiscal având în cazul dat statutul de creditor al masei), ce se execută în prealabil, în mod curent, pe măsura apariției lor.

Reieșind din aceste prevederi, obligațiile masei (impozitele, taxele curente) nu se vor lua la evidență specială, ci vor fi monitorizate în cadrul procesului de insolvențabilitate de a fi achitate în mod prealabil din produsul obținut în cadrul valorificării masei debitoare.

Subsecvent, potrivit art. 67 și art. 71 din [Legea insolvenței](#), este reglementată supravegherea administratorului/lichidatorului de către instanța de insolvență, precum și procedura de destituire și demisie a acestuia

Întru prevenirea admiterii creanțelor curente, reprezentanții SFS vor solicita, în cadrul adunării și comitetului creditorilor, includerea subiectului aferent taxelor și impozitelor care vor surveni din vânzarea bunurilor debitorului insolvent, fiind catalogate ca fiind creanțe curente, cu propunerea rezervării acestor sume, prioritar altor cheltuieli curente.

Concomitent, în conformitate cu prevederile art. 184 alin. (1) din [Legea insolvenței](#), odată cu aplicarea de către instanța de insolvență a procedurii de restructurare, se instituie imediat moratoriu asupra executării silite a obligațiilor pecuniare ale creditorilor existente la data aplicării procedurii de restructurare, cu excepția creanțelor privind plata salariilor și a pensiilor alimentare, privind recuperarea prejudiciilor cauzate sănătății angajaților sau cu excepția creanțelor apărute în legătură cu decesul acestora, a creanțelor de revendicare a patrimoniului din posesie ilegală, precum și a creanțelor pecuniare și fiscale a căror scadență a survenit în perioada de după deschiderea procedurii de restructurare.

La rândul său, art. 186 alin. (3) lit. d) din [Legea insolvenței](#) stabilește că în perioada de restructurare a debitorului, administratorul insolvenței este obligat să supravegheze ca debitorul să execute la timp obligațiile curente ale masei.

Astfel, în cazul în care obligațiile fiscale curente nu vor fi onorate de către entitate, Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor, vor aplica măsuri de executare silită, potrivit cadrului de reglementare în vigoare.

Suplimentar, odată cu intentarea procesului de insolvență, urmează a ține cont de efectele intentării reglementate de art. 74 și art. 75 din [Legea insolvenței](#) și îndeosebi, în partea ce ține că, din momentul intentării procesului de insolvență, sechestrarea patrimoniului debitorului, alte măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvenței/lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează de drept și se aplică în exclusivitate numai de către instanța de judecată care a intentat procedura de insolvență.

La fel, calcularea penalităților, dobânzilor și altor plăți aferente datoriilor creditoare ale debitorului se suspendă.

Ținând cont de prevederile [art. 169 alin. \(1\) din Codul fiscal](#), obligațiile fiscale ale contribuabililor aflați în procedură de insolvență, calculate conform dărilor de seamă pentru perioadele de până la intentarea procedurii de insolvență, pentru care, la data intentării, nu a survenit termenul de raportare, urmează a fi calificate drept obligații de plată curente, în conformitate cu prevederile art. 2 din [Legea insolvenței nr. 149/2012](#).

4.15. Imposibilitatea executării silit, inclusiv, survenirea termenului de prescripție

În conformitate cu prevederile imperative ale [art. 206 din Codul fiscal](#), executarea silită a obligației fiscale se consideră imposibilă dacă:

- a) persoana lichidată nu are succesori și nu posedă bunuri pasibile urmăririi;
- b) persoana se află în proces de lichidare (dizolvare) sau în procedură de insolvență;
- c) există act judecătoresc ce suspendă executarea deciziei Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare fiscală sau de executare silită – pe perioada valabilității actului de suspendare;
- d) există actul respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc potrivit căruia perceperea restanței este imposibilă sau există ordonanța privind intentarea cauzei penale pe faptul pseudoactivității de întreprinzător;
- e) există decizia Serviciului Fiscal de Stat privind suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat ([art.271 alin.\(1\) lit.d\) din Codul fiscal](#)) – pe perioada valabilității actului emis.

Perioada aflării obligațiilor fiscale la evidență fiscală specială constituie:

- a) pentru cazurile indicate la lit.a) – perioada termenului de prescripție prevăzut la [art.265 din Codul fiscal](#);
- b) pentru cazurile indicate la lit.b) – din data emiterii deciziei instanței de judecată și până la definitivarea procesului;
- c) pentru cazurile indicate la lit. c), d) și e) – din data emiterii actului și până la expirarea valabilității acestuia.

Modalitatea de stingere a obligației fiscale prin scădere este reglementată de [art. 174 din Codul fiscal](#) și [Ordinul IFPS nr. 1108/2015](#) cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de stingere prin scădere și luare la evidență specială a obligațiilor fiscale.

În partea ce ține de [art. 173 din Codul fiscal](#), dacă nu a fost exercitat în termenele prevăzute de Codul fiscal, dreptul statului de a determina obligația fiscală sau de a o executa silit se stinge prin prescripție în modul stabilit de Guvern ([Hotărârea Guvernului nr. 221 din 11 aprilie 2017](#) pentru aprobarea Regulamentului privind modul de stingere a obligației fiscale și anulare a sumelor plătite în plus prin prescripție). Concomitent, se stinge și obligația fiscală a contribuabilului. Stingerea obligației fiscale în urma survenirii termenelor de prescripție se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă, iar în cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale – în baza deciziei adoptate de către consiliul local.

De asemenea, conform [art. 265 din Codul fiscal](#), dacă determinarea obligației fiscale a avut loc în termen sau în perioada stabilită la [art.264 din Codul fiscal](#), ea poate fi stinsă prin executare silită de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate

cu prezentul titlu sau de către instanța judecătorească, însă numai în cazul în care acțiunile Serviciului Fiscal de Stat sau sesizarea instanței judecătorești au avut loc pe parcursul a 6 ani de după determinarea obligației fiscale.

Astfel, Codul fiscal prevede un termen de prescripție pentru executarea silită a obligației fiscale de 6 ani de la determinarea obligației fiscale conform art. 264 din Codul fiscal. În cazul primelor de asigurare obligatori de asistență medicală, termenul de prescripție extinctivă pentru stingerea acestora constituie 3 ani conform art.17 alin.(4) din [Legea nr.1593/2002](#) cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Respectiv, în cazul în care acțiunile de executare silită nu au fost întreprinse în termen de 6 ani sau 3 ani, după caz, restanța cade sub termenul de prescripție și urmează a fi stinsă conform art. 265 din Codul fiscal și cap. IV din Regulamentul privind modul de stingere a obligației fiscale și anulare a sumelor plătite în plus prin prescripție, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.221 din 11.04.2017](#) (în continuare Regulament).

Totodată, la aprecierea și determinarea termenului de prescripție menționat, urmează a se ține cont de aspecte ce influențează curgerea termenului de prescripție, și anume suspendarea și întreruperea termenului de prescripție.

În ceea ce privește suspendarea termenului de prescripție menționat, [art. 265 alin. \(2\) din Codul fiscal](#) prevede că termenul de prescripție se suspendă în cazul în care:

- a) contribuabilul persoană fizică se află sub arest sau este condamnat la privațiune de libertate – pe perioada aflării sub arest sau a privațiunii de libertate;
- b) contribuabilul persoană fizică lipsește din Republica Moldova mai mult de 6 luni – pe perioada absenței lui;
- c) persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului persoană juridică lipsește din Republica Moldova mai mult de 6 luni – pe perioada absenței lui;
- d) a fost acordată o amânare sau eșalonare a stingerii obligației fiscale – pe perioada amânării sau eșalonării stingerii;
- e) instanța judecătorească a hotărât perceperea impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii – pe o perioadă de până la stingerea obligației fiscale sau până la caducitatea hotărârii judecătorești;
- f) contribuabilul se află în procedură de insolabilitate. Aceste prevederi nu se aplică obligațiilor fiscale curente;
- g) obligațiile fiscale sunt luate la evidență specială conform [art.206 alin.\(1\) din Codul fiscal](#).

Conform pct. 8 din Regulament, termenul de prescripție se suspendă în cazurile enumerate la [art. 265 alin. \(2\) din Codul fiscal](#) în baza următoarelor acte, ce servesc drept temei pentru suspendare:

- 1) actul juridic ce atestă că contribuabilul persoană fizică se află sub arest sau este condamnat la privațiune de libertate;
- 2) hotărârea definitivă și irevocabilă ce atestă faptul că instanța de judecată a hotărât asupra perceperei impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii;

3) contractul de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale prin amânare/eșalonare (încheiat în temeiul [art. 180 alin. \(5\) din Codul fiscal](#));

4) informația din Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră privind lipsa în Republica Moldova a contribuabilului persoană fizică sau a persoanei cu funcție de răspundere a contribuabilului persoană juridică mai mult de 6 luni consecutive pe parcursul termenului de prescripție, extrasă în conformitate cu prevederile Acordului de cooperare dintre Departamentul Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor;

5) actul juridic ce atestă că contribuabilul se află în procedură de insolvență în conformitate cu Legea insolvenței;

6) Decizia privind stingerea prin scădere a obligațiilor fiscale (inclusiv a căror executare silită este imposibilă) și luarea acestora la evidență specială.

Serviciul Fiscal de Stat este obligat să obțină informațiile prevăzute la subpct. 1)-6) ale punctului nominalizat supra.

Potrivit [art. 265 alin. \(3\) din Codul fiscal](#) și pct. 9 din Regulament, termenul de prescripție își reia cursul din ziua încetării circumstanței care a servit drept temei pentru suspendarea lui, iar termenul scurs în perioada în care cursul prescripției este suspendat nu se include în termenul de prescripție.

Prin urmare, în cazul existenței unei situații dintre cele expuse, curgerea termenului de prescripție de 6 ani se va suspenda și se va relua după încetarea circumstanței care a determinat suspendarea acestuia.

În ceea ce privește întreruperea termenului de prescripție, prin prisma art. 265 alin.(4) din Codul fiscal și pct. 9¹ din Regulamentul privind modul de stingere a obligației fiscale și anulare a sumelor plătite în plus prin prescripție, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr. 221/2017](#), termenul de prescripție se întrerupe în conformitate cu prevederile [Codului civil](#), în baza actelor ce atestă survenirea circumstanțelor de întrerupere a acestui termen, care la art. 401 alin. (1) prevede că termenul de prescripție se întrerupe :

a) printr-un act voluntar de executare sau prin recunoașterea, în orice alt mod, expres sau tacit, a dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de către cel în folosul căruia curge prescripția. Constituie acte de recunoaștere tacită executarea parțială a obligației, achitarea, în tot sau în parte, a dobânzilor sau a penalităților, constituirea unei garanții, solicitarea unui termen de plată, declararea compensării și alte asemenea manifestări care să ateste în mod neîndoielnic existența dreptului celui împotriva căruia curge prescripția;

b) prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de chemare în judecată, de arbitraj, a unei cereri de eliberare a ordonanței judecătorești sau a unei alte cereri în organul jurisdicțional competent;

c) prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de admitere a creanței în cadrul procesului de insolvență, precum și a cererii de intervenție în cadrul procedurii de executare silită în curs pornite de alți creditori;

d) în alte cazuri prevăzute de lege.

Conform art. 265 alin. (5) din Codul fiscal și pct. 9² din Regulamentul privind modul de stingere a obligației fiscale și anulare a sumelor plătite în plus prin prescripție, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr. 221/2017](#), după întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs până la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

5. Sancțiuni

După natura lor, cadrul legal în vigoare stabilește mai multe categorii de încălcări fiscale pasibile sancționării, ce au ca obiect măsurile de asigurare și de executare silită.

Astfel, conform [art. 253 alin. \(4\) și alin. \(4¹\) din Codul fiscal](#), sunt reglementate sancțiunile pentru încălcările comise de bănci, societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și/sau furnizorii de servicii poștale și executorii judecătorești, aferent suspendării operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți și alăturării la urmărire, în partea ce ține de perceperea incontestabilă a mijloacelor bănești din conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabililor.

În acest sens, în cazul în care funcționarul fiscal constată eventuale abateri de la cadrul legal de reglementare la acest capitol, va sesiza conducerea SFS aferent dispunerii efectuării controlului fiscal în vederea constatării încălcării și sancționării persoanelor responsabile.

La fel, potrivit [art. 259 alin. \(3\) și alin. \(5\) din Codul fiscal](#), sunt stabilite sancțiunile pentru încălcările băncilor (sucursalelor) și/sau societăților de plată și altor prestatori de servicii de plată a modului de decontare.

De asemenea, [art. 263 din Codul fiscal](#), reglementează sancțiunile pentru nerespectarea regulilor de executare silită.

În acest sens, în baza materialelor și probelor acumulate (împiedicarea executării silite și neacceptarea spre păstrare a bunurilor sechestrate, urmează a fi constatată printr-un înscris (în cazul neacceptării spre păstrare a bunurilor sechestrate semnat și de către persoanele vizate la [art. 263 alin. \(2\) din Codul fiscal](#), sau cu mențiunea despre refuzul semnării, confirmată de un martor asistent) sau expunerii argumentate, după caz, cu probe foto, video în notă, în cazul delapidării, înstrăinării, substituirii sau tăinuirii bunurilor sechestrate – conform procedurii expuse la compartimentul Inventarierea bunurilor sechestrate și în cazul [art. 263 alin. \(4\) din Codul fiscal](#), în baza probelor și documentelor ce confirmă efectuarea operațiunilor cu valorile mobiliare sechestrate acumulate)), funcționarul fiscal din cadrul Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor, va sesiza conducerea SFS aferent dispunerii efectuării controlului fiscal în vederea constatării încălcării și sancționării persoanelor responsabile.

De asemenea, de competența Subdiviziunii responsabile de recuperarea creanțelor ține aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de art. 301¹ alin.(3) și 288 din [Codul contravențional](#).

6. Stingerea prin scădere și luarea la evidență specială a obligației fiscale

6.1 Documentele confirmative necesare pentru aprobarea deciziei despre stingerea prin scădere a obligației fiscale (inclusiv a cărei executare silită este imposibilă) și luarea la evidență specială.

Stingerea prin scădere și luarea la evidență specială a obligației fiscale este prevăzută de [art.174 și art.206 din Codul fiscal](#) și de Ordinul IFPS [nr.1108 din 07.12.2015](#) cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de stingere prin scădere și luare la evidență specială a obligației fiscale.

Luarea la evidență specială a obligației fiscale stinse prin scădere conform [art.174 alin.\(1\) din Codul fiscal](#) se face în baza deciziei emise în temeiul unui act comun al autorității publice locale și al subdiviziunii SFS, în care se indică:

- a) data întocmirii actului;
- b) funcția, numele și prenumele persoanelor care au întocmit actul;
- c) codul și denumirea unității administrativ-teritoriale ale administrației publice locale;
- d) codul fiscal, numele și prenumele contribuabilului restanțier;
- e) mărimea restanței la data întocmirii actului, specificată conform clasificății bugetare și tipului de plată (plăți de bază, majorări de întârziere, amenzi), apartenența bugetară;
- f) actul respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc, potrivit căruia perceperea restanței este imposibilă conform rigorilor legale.

Documentele confirmative în cazurile aferente sunt prevăzute conform [Ordinului IFPS nr. 1108/2015](#)

6.2 Perioada aflării obligațiilor fiscale la evidență specială sunt prevăzute conform [Ordinului IFPS nr. 1108/2015](#).

Dacă nu este prevăzut altfel, evidența specială este dusă până la expirarea termenului de prescripție prevăzut la [art.265 din Codul fiscal](#).

Obligațiile fiscale, luate la evidență specială, urmează a fi restabilite cu emiterea unei decizii suplimentare două exemplare:

a) la expirarea termenelor - obligațiile fiscale se vor restabili în suma integrală, cu care au fost luate în evidență specială;

b) la apariția circumstanțelor de stingere prin metodele specificate la [art.171, 172 și 175 din Codul fiscal](#) - obligațiile fiscale se vor restabili în cuantumul sumei stinse;

c) în cazul apariției necesității expedierii repetate a documentului executoriu, în conformitate cu [Codul de executare](#), sau au fost identificate bunuri pasibile urmării, ori contribuabilul a manifestat voința de a stinge obligația fiscală, pentru cazurile aferente [art.206 alin.\(1\) lit.d\) din Codul fiscal](#) – obligațiile fiscale se vor restabili în suma integrală cu care au fost luate la evidența specială, urmare a sesizării efectuate de subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor în acest sens.

Data a restabilirii sumelor luate la evidență specială se va considera:

a) data expirării termenelor;

b) data apariției circumstanțelor de stingere prin metodele specificate la [art.171, 172 și 175 din Codul fiscal](#);

c) data inițială a actului de suspendare, pentru obligațiile fiscale luate în evidență specială conform art.206 alin.(1) lit.c) și lit.e), conform prevederilor art. 174 alin. (7) din [Codul fiscal](#);

d) data inițială a actului executorului judecătoresc, potrivit căruia perceperea restanței este imposibilă – în cazul necesității expedierii repetate a documentului executoriu, în cazul apariției bunurilor pasibile urmării silite sau manifestării voinței contribuabilului de a stinge obligația fiscală”.

7. Desfășurarea procedurii de insolvență

7.1 Recuperarea creanțelor SFS din contul membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent

Întru acumularea tuturor probelor relevante pentru depunerea cererii de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent, Serviciul Fiscal de Stat, poate solicita organelor/instituțiilor competente (CTIF), informația cu privire la persoanele cu funcție de răspundere a contribuabilului

(contabili), în privința cărora urmează a fi înaintată cerere de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil.

Direcțiile responsabile de proceduri de insolabilitate vor acumula probele administrate în cadrul efectuării controlului fiscal a debitorului insolubil, în privința căruia urmează a fi înaintată cerere de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil.

7.2 Cesiunea creanțelor în cadrul procedurii de insolabilitate

Cesiunea creanțelor fiscale poate avea loc numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. creanțele fiscale s-au format până la intentarea procedurii față de debitorul insolubil, iar în cazul creanțelor masei- confirmate prin actul judecătoresc irevocabil de recunoaștere ca creditor al masei;
2. există oferta cesionarului și acceptarea acesteia de către cedent;
3. prețul cesiunii este egal cu valoarea creanțelor fiscale validate ce urmează a fi cesionate, asigurându-se astfel recuperarea creanțelor fiscale validate în tabelul definitiv al creanțelor;
4. plata prețului cesiunii și recuperarea creanțelor fiscale se efectuează integral până/sau la data încheierii contractului de cesiune.

Se admite cesionarea creanțelor de rangul III și VI, după caz, doar a creanțelor de rangul VI, în cazul debitorilor în privința cărora este intentată procedura de restructurare/plan.

7.3 Procedura de restructurare

În conformitate cu prevederile art. 184 alin. (1) din [Legea insolabilității](#), odată cu aplicarea de către instanța de insolabilitate a procedurii de restructurare, se instituie imediat moratoriu asupra executării silite a obligațiilor pecuniare ale creditorilor existente la data aplicării procedurii de restructurare, cu excepția creanțelor privind plata salariilor și a pensiilor alimentare, privind recuperarea prejudiciilor cauzate sănătății angajaților sau cu excepția creanțelor apărute în legătură cu decesul acestora, a creanțelor de revendicare a patrimoniului din posesie ilegală, *precum și a creanțelor pecuniare și fiscale a căror scadență a survenit în perioada de după deschiderea procedurii de restructurare.*

La rândul său, art. 186 alin. (3) lit. d) din [Legea insolabilității](#) stabilește că în perioada de restructurare a debitorului, administratorul insolabilității este obligat să supravegheze ca debitorul să execute la timp obligațiile curente ale masei.

Întru prevenirea admiterii creanțelor curente, reprezentanții SFS vor solicita, în cadrul adunării și comitetului creditorilor, achitarea taxelor și impozitelor care vor surveni din vânzarea bunurilor debitorului insolubil, fiind catalogate ca fiind

creanțe curente, cu propunerea rezervării acestor sume, prioritar altor cheltuieli curente.

Subdiviziunea responsabilă de recuperarea creanțelor va sesiza administratorul/lichidatorul despre admiterea creanțelor curente a debitorului administrat și va solicita acestuia din urmă asigurarea achitării creanțelor în termen de 15 zile inclusiv va face uz de prevederile imperative statuate de art. 67 și art. 71 din [Legea insolvenței](#) în situația în care se constată că creanțele curente au fost admise din culpa administratorului autorizat.

Responsabilii de recuperare a creanțelor vor întreprinde acțiuni de executare silită în scopul încasării obligațiilor de plată curente restante, în temeiul prevederilor art. 184 din Legea insolvenței.

Funcționarii fiscali responsabili urmează să asigure monitorizarea debitorilor aflați în procedura de restructurare/procedura planului și respectarea graficului de achitări ce urmează a fi efectuat de debitor

În cazul în care, planul procedurii de restructurare nu este prezentat instanței de insolvență în termenul stabilit de adunarea creditorilor de raportare, instanța poate decide intentarea procedurii falimentului și lichidarea debitorului. Funcționarul fiscal responsabil va monitoriza valorificarea masei debitoare și asigurarea distribuirii corecte a mijloacelor obținute de administratorul autorizat ca rezultat al valorificării bunurilor.